

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Požární prevence při sklizňových pracích v zemědělských podnicích

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:

OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Oto Švehla

Vedoucí práce: Ing. Ladislav Karda

České Budějovice 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem „*Požární prevence při sklizňových pracích v zemědělských podnicích*“ jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 12. 8. 2017

.....

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Ladislavu Kardovi za pomoc, odborné vedení, cenné rady a věcné připomínky při zpracování této práce.

Dále mé velké poděkování patří plk. Ing. Janě Neškodné a kolegům z Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje za podporu, vstřícnost, odbornou pomoc, poskytnuté informace a trpělivost.

Požární prevence při sklizňových pracích v zemědělských podnicích

Abstrakt

Téma bakalářské práce "Požární prevence při sklizňových pracích v zemědělských podnicích" jsem zvolil z důvodu extrémního navýšení požárů při sklizňových pracích v roce 2015 v porovnání s obdobím posledních 5 let. Tato bakalářská práce řeší výzkumnou otázku, zda jsou zabezpečeny sklizňové práce z hlediska požární ochrany v souladu s právními předpisy. Cílem práce je zhodnocení zabezpečení PO při sklizňových pracích a návrh opatření ke snížení rizik vzniku požárů při těchto činnostech. Práce je zaměřena i na technická opatření v průběhu vlastních prací a zajištění dostatečných zdrojů vody pro hašení požárů. Praktická část se zabývá problematikou požárů v zemědělství, statistikou požárů za období let 2011 – 2015 a jejich příčinami. Součástí statistik je i porovnání teplot a srážek na území jihočeského kraje za zkoumané období let 2011 – 2015 vydaných Českým hydrometeorologickým ústavem, z kterého lze potvrdit souvislost nadměrného sucha se zvýšeným počtem požárů. V bakalářské práci je také zmíněn nejrozsáhlejší požár jihočeského kraje v roce 2015 - Bavorov, Tourov. Z výsledků sledovaných statistik v praktické části vyplývá nejvyšší nárůst požárů z nedbalosti, od technických závad sklizňové mechanizace a od zajiskření cizího předmětu vně i uvnitř kombajnů v období sucha. Z tohoto důvodu porovnává tato práce současné platné zákony, vyhlášky, nařízení a normy s již neplatnými právními předpisy souvisejícími se zabezpečením těchto prací. Ve výsledku lze tedy konstatovat, že v období žní v roce 2015 nebyly tyto práce dostatečně zajištěny a právní předpisy se jimi podrobněji nezabývaly.

Klíčová slova

Hasičský záchranný sbor, jednotky požární ochrany, požáry v zemědělství, vodní zdroje, zemědělská technika, právní předpisy v zemědělství

Fire prevention during crop harvesting on agricultural holdings

Abstract

The topic of the bachelor thesis "Fire Prevention in Harvest Work in Agricultural Enterprises" I chose because of the extreme increase of fires during the harvest works in 2015 compared to the last 5 years. This bachelor thesis solves the research question whether the harvesting works from the point of view of fire protection are protected in accordance with legal regulations. The aim of the thesis is to evaluate PO safety during harvest works and to propose measures to reduce the risk of fires occurring in these activities. The thesis is also focused on technical measures in the course of their own work and providing sufficient water resources for fire fighting. The practical part deals with the problems of fires in agriculture, statistics of fires for the period 2011 - 2015 and their causes. Part of the statistics is the comparison of temperatures and precipitation in the territory of the South Bohemian region for the period 2011 - 2015, which was published by the Czech Hydrometeorological Institute, which confirms the connection of excessive drought with an increased number of fires. The Bachelor's thesis also mentions the most extensive fire in the South Bohemian region in 2015 - Bavorov, Tourov. The results of the monitored statistics in the practical part show the highest increase of the negligence fires, the technical defects of the harvesting mechanization and the sparking of the foreign object outside and inside the combines during the drought. For this reason, this thesis compares the current laws, decrees, regulations and standards with already invalid legislation related to the security of these works. As a result, it can be concluded that during the harvest season in 2015, these jobs were not sufficiently secured and the legislation did not deal with them in detail.

Keywords

Fire brigade, fire units, fire in agriculture, water resources, agricultural technology, agricultural legislation

Obsah

1	Teoretická část	10
1.1	Požární ochrana	10
1.1.1	Historie požární ochrany.....	10
1.1.2	Požární hlídky	13
1.1.3	Plošné pokrytí území České republiky jednotkami požární ochrany	15
1.1.4	Jednotky požární ochrany	17
1.1.5	Druhy jednotek požární ochrany.....	17
1.1.6	Kategorie jednotek požární ochrany	19
1.2	Hasičský záchranný sbor České republiky	21
1.2.1	Generální ředitelství HZS ČR.....	22
1.2.2	Hasičský záchranný sbor kraje	22
1.2.3	Územní odbor HZS kraje.....	23
1.2.4	Kategorizace stanic HZS ČR	23
1.3	Právní předpisy v požární ochraně a v souvislosti s činností v zemědělství	24
1.3.1	Zákon o PO	24
1.3.2	Zákon o HZS ČR	25
1.3.3	Vyhláška o požární prevenci.....	26
1.3.4	Zákon o zemědělství	29
1.3.5	Zákon o vodách.....	30
1.3.6	Zákon o vodovodech.....	31
1.3.7	Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně..	31
1.4	Požární řád obce a Nařízení Jihočeského kraje	33
1.4.1	Požární řád obce.....	33
1.4.2	Nařízení JčK č. 2/2016, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru	35

1.5	Nařízení GŘ – Metodická pomůcka pro období žňových prací	35
2	Cíl práce a výzkumná otázka.....	37
2.1	Cíl práce.....	37
2.2	Výzkumná otázka	37
3	Operacionalizace pojmů použitých v cíli práce a výzkumné otázky	38
4	Metodika.....	41
5	Výsledky.....	43
5.1	Počty zásahů jednotek PO při požárech, v souvislosti se zemědělstvím.....	43
5.1.1	Požáry v jednotlivých odvětvích hospodářství za rok 2015	43
5.1.2	Požáry v zemědělství	44
5.1.3	Způsobená škoda.....	44
5.1.4	Požáry podle příčiny a činnosti při vzniku	45
5.2	Statistiky ČHMU z období 2011 – 2015	52
5.2.1	Teplota	52
5.2.2	Srážky	52
5.3	Příčiny požárů při sklizňových pracích	53
5.4	Požár pole v obci Bavorov, Tourov.....	60
5.4.1	Nasazení Letecké hasičské služby	62
5.4.2	Využití pozemní techniky při hašení požárů ve vnějším prostředí.....	63
5.5	Vývoj právních předpisů v zemědělství v souvislosti s PO	65
5.6	Řízené hovory s vedoucí oddělení stavební prevence, kontrolní činnosti a ZPP KŘ HZS JčK a vedoucími pracovišť prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JčK.....	67
5.6.1	Kontroly v zemědělských podnicích.....	73
6	Diskuze.....	75
7	Závěr	79

8	Seznam použitých zdrojů	80
9	Seznam použitých zkratek	86
10	Seznam obrázků a tabulek	87
10.1	Seznam obrázků.....	87
10.2	Seznam tabulek.....	88
11	Seznam příloh.....	89
11.1	Příloha A - Směrnice 11, MV ČSR z roku 1972, o ochraně přírody před požáry.....	90
11.2	Příloha B - Nařízení MV - GŘ HZS ČR – Metodická pomůcka pro období žňových prací.....	95
11.3	Příloha C - Mapa požáru Bavorov, Tourov	108
11.4	Příloha D - Podklady k řízeným rozhovorům s vedoucími pracovišť prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JčK	109
11.5	Příloha E - Statistické sledování událostí za rok 2015	112

Úvod

Velký výskyt požárů v letních měsících roku 2015 při sklizňových pracích nadměrně zaměstnal jednotky požární ochrany, profesionální i dobrovolné. Velkým problémem bylo zajištění bezpečnosti při pracích podnikajících fyzických osob v zemědělství a zemědělských firem. Proto jsem v této práci využil sice již neplatných právních předpisů, tj. normy, směrnice a nařízení ze 70. let minulého století a porovnal je s platným zněním zákonů, vyhlášek, nařízení a norem, které přímo souvisí s činností při sklizňových pracích jako preventivní opatření před vznikem požárů.

Požáry vznikaly nejen z nedbalosti, ale i od technických závad na zemědělských strojích, proto jsem se zabýval i příčinami vzniklými od mláticích zařízení kombajnů s využitím poznatků zjišťování příčin vzniku požárů (dále jen „ZPP“).

V souvislosti s likvidací požárů docházelo i k nedostatečné dodávce vody, proto zde uvádím zdroje vody pro požární účely, včetně právních předpisů s ní spojených a možnosti budování vodních zdrojů v přírodě za podpory dotačních titulů jihočeského kraje a z evropských fondů.

Proto jsem si stanovil za cíl mé bakalářské práce, jsou-li zabezpečeny sklizňové práce z hlediska požární ochrany (dále jen „PO“) v souladu s právními předpisy. Zjistit a porovnat jaké byly nejčastější příčiny požárů a souvislosti jejich vzniku za období 2011 – 2015, zhodnocení preventivních opatření před, v průběhu a po ukončení sklizňových prací. Tato práce je zaměřena i na technická opatření v průběhu vlastních prací, zajištění dostatečných zdrojů vody a technických prostředků pro likvidaci požárů.

1 Teoretická část

1.1 Požární ochrana

Požární ochrana je obor, který se týká širokého spektra lidské činnosti a proto i předpisová základna je velmi rozsáhlá. Dotýká se každého z nás, každé fyzické osoby i právnické osoby, ale i orgánů státní správy a samosprávy (SKALSKÁ, 2010).

1.1.1 Historie požární ochrany

Boj člověka proti požárům zahrnuje celé lidské dějiny. Přesněji, snahu o zvládnutí ohně. O začátcích bojů s ohněm se dočítáme v 10. stol. př. Kr., kdy stavitel VITRIUS žijící za Caesara a Augusta popisuje, že již před 200 lety př. Kr. učený KTESIBIUS z Alexandrie zhotovil hasičské čerpadlo. Tyto stříkačky byly používány v Egyptě, Římě a Římany obsazeném území - v podstatě s různými vylepšeními se používaly až do 18. stol. (SDRUŽENÍ PRO OBNOVU HASIČSKÝCH TRADIC, z. s., 2017).

Velké požáry středověkých měst vedly k tomu, že panovníci či představitelé měst vydávali směrnice jak požárům zabránit a jak je hasit. Zde hrály velkou úlohu CECHY - jim byly přiděleny úkoly jak a s čím pomáhat při hašení požárů (příkladem je statut města Prahy s názvem "O OHNI", ze 14. století). Obdobně tomu bylo v následujících stoletích na feudálních panstvích. Požární instrukce byly v podstatě stejné jen podrobnější. Nejpodrobnější řady měla pražská města z let 1611, 1636, 1638 a další města jako třeba Chrudim (1510), Kutná Hora (1559), Jihlava (1613) a další. Snahy Marie Terezie vytvořit pevný, centralizovaně řízený stát našly odezvu i v požární ochraně, když v r. 1751 vydala "Řád k hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny markrabství moravského", v r. 1775 pro pražská města a pro venkov, pro Slezské vévodství o rok později. Třicet let poté její syn Josef II. vydal opět požární řady s platností pro naše země, kde byly uvedeny povinnosti i pro obyvatele. Nařízení přibývalo, ale požárů neubývalo - ruční stříkačky nevyžadovaly tolik odborné obsluhy ani po r. 1610 kdy Holanďan van den Heiden přišel s vynálezem hadice. Důležitou změnu přinesl vynález parního stroje, který velmi ovlivnil rozvoj požární techniky - parní stříkačky byly velmi výkonné a umožňovaly dopravit vodu na větší vzdálenosti. Byly ale hmotnější, drahé a vyžadovaly odbornou obsluhu šikovného strojníka. To vedlo k tomu, že ve velkých městech a závodech byly ustavovány skupiny

profesionálních pracovníků, které měly na starosti hašení požárů. Než byly tyto jednotky vyčleněny pouze k hašení požárů, uplynulo mnoho let, například v Praze, když byl ustaven v roce 1853 první placený hasičský sbor, museli jeho členové ještě několik let zároveň zametat ulice. Cechy hrály stále důležitou roli - cechovní mistři museli pravidelně vysílat tovaryše do požárních záloh (SDRUŽENÍ PRO OBNOVU HASIČSKÝCH TRADIC, z. s., 2017).

Obrázek 1: Parní stříkačka SDH Netolice. Zdroj: <http://www.hasicinetolice.cz/images/parnicka/2.jpg>

„Řád proti ohni pro města a městyse“ vydal dne 25. července 1785 císař Josef II. V něm je uvedeno několik preventivních nařízení proti požáru. „*Stodoly a sušárny lnu se musejí budovat opodál města a městyse. K výstavbě, opravám domů, ale zejména přestavbě komínů, kamen a výhní mají se řemeslničtí mistři přizvati, jinak bude mistrovi i nepořádným dělníkům udělena „znamenitá“ pokuta*“. (KARDA, 2009). Řád rovněž uvádí, v § 16, že z důvodu možnosti vzniku ohně je zakázáno střelení mezi domy, nebo blízko nich s výjimkou míst určených ke střelbě. Bednářům je zakázáno vypalování sudů při velkém větru nebo na místech požárně nebezpečných. „*V chlívech, stodolách, kůlnách a v jiných k zapálení snadnými věcmi naplněných místech, nemá se žádný opovážiti tabák kouřiti*.“ § 26 uvádí, „*Řezání slámy, lnu, hnětení, bachlování, mlácení, a takové práce mají se nočního času, buďto dokonce zanechati, aneb alespoň při svobodném a nezaopatřeném světle se nekonati*.“ (KARDA, 2009).

Rozhodující opatření v rozvoji dobrovolných hasičů bylo vydání "ŘÁDU POLICIE POŽÁROVÉ" v 70. letech 19. století. Hlavní zásady tohoto řádu platily do r.

1941. Jedním ze základních úkolů hasičů všech dob byla a je záchrana životů ohrožených osob a následně i jejich majetku.

Obrázek 2: Sbor dobrovolných hasičů Malenice, zal. 1897. Zdroj: vlastní

Za první Československé republiky existovaly veřejné požární jednotky z povolání jen v některých větších městech. V ostatních městech a obcích využívali starostové předpisy převzaté z Rakouska - Uherska.

Změna nenastala ani v protektorátu, kdy byl vydán překlad německého zákona jako vládní nařízení o hasičstvu. Asi v roce 1942 byl i v protektorátu ustanoven pluk požární policie Čechy – Morava, tvořený z četníků a příslušníků finanční stráže.

Po válce byla požární ochrana (PO) zařazena do působnosti ministerstva vnitra, plnění úkolů PO zajišťovaly národní výbory. K zásadní reorganizaci PO dochází zejména s přijetím zákona o státním požárním dozoru (SPD) a PO v roce 1953. Na jeho základě byla vybudována PO na principech vojensky organizované složky. Počátkem 70. let se měnil podíl zásahové činnosti jednotek požární ochrany (JPO) ze zásahů u požárů ve prospěch technických zásahů.

V roce 1985 došlo k vydání zákona o požární ochraně (č. 133/1985 Sb.), který přes své novelizace zůstává dosud v platnosti. Nová právní úprava, která nabyla právní účinnosti 1. ledna 2001, znamenala zásadní změnu v postavení, působnosti a organizaci Hasičského záchranného sboru ČR (HZS ČR). (GŘ HZS ČR, 2017a).

1.1.2 Požární hlídky

Z historického hlediska, v souvislosti se zemědělskou činností a sklizňovými pracemi, se vytvářely požární hlídky, jak je možné vyčíst i v kronikách, převážně Sborů dobrovolných hasičů (SDH) obcí: „Záznamy o žňových hlídkách v naší obci z let 1955,1957,1958 a 1959. Členové sboru vždy po jednom členu sboru měli službu ve zbrojnici a ostatní občané vždy ve dvojicích v terénu. Hlídky v naší obci byly stanoveny v čase od 21,00 hod. do 4,00 hodin ráno. Každý člen hlídky měl za úkol pozorovat a odstraňovat všechno, co by mohlo způsobit škodu na veřejném i soukromém vlastnictví. Úkolem hlídky bylo dále při nebezpečí okamžitě vyhlásit poplach a postarat se o pomoc od ostatního obyvatelstva obce. Hlídky měla ve svěřeném úseku kontrolovat pohyb cizích osob a v případě, jsou-li podezřelé předat je bezpečnostním orgánům. V případě, že byly na polích ponechány různé stroje nebo mlátičí soupravy, dbát na to aby nebyly poškozeny. Zvýšenou pozornost měla hlídka věnovat stohům a výmlatovým střediskům. Dle zákona byl každý občan povinen poskytnout veškerou pomoc a řídit se pokyny žňové hlídky. Hlídky organizoval místní národní výbor. Jak žňové hlídky plní své úkoly kontrolovali příslušníci Sboru národní bezpečnosti.“ (CHLÁDEK, 2012).

V jihočeském kraji se historie zmiňuje v souvislosti s požáry i o Kleti: „Malíře přitahuje i vrchol v nadmořské výšce 1084 metrů. Jeden z pikniků na Kleti namaloval v roce 1823 tehdy 14letý Bedřich Schwarzenberg, pozdější arcibiskup pražský. Dva roky nato byla postavena kamenná rozhledna, nejstarší v Čechách, která nejdříve sloužila jako sídlo protipožárních hlídek, ale brzy přišli turisté.“ (KOBLENC, 2015)

„Na Kleti můžeme navštívit rozhlednu z roku 1825, která původně sloužila i jako strážní věž pro požární hlídky. K rozhledně byla po stu letech přistavěna Tereziina chata s restaurací a počátkem 60 let nejvýše položená hvězdárna v Čechách.“ (LHENICE, 2017).

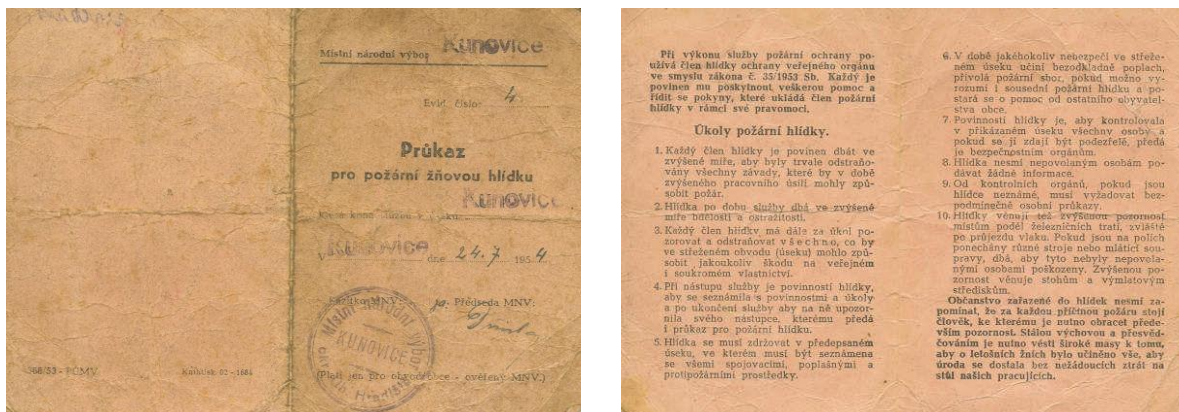
Z dostupných kronik a dokumentů z 50. let 20. století, jsou zmínky o zakládání požárních a žňových hlídek: „... Jelikož byly Minice převážně zemědělská obec, zavádějí se z nařízení Obecního národního výboru od roku 1950 o žních takzvané „Žňové hlídky“, kdy občané po dvou nepřetržitě procházeli katastrem obce. Tyto hlídky měli za úkol kontrolovat, zdali se při práci na poli dodržují požární předpisy a v případě vzniku požáru toto hlásit v hasičské zbrojnici, kde se držela nepřetržitá pohotovost. V požární prevenci se pokračuje zřízením funkce preventáře. Tento byl zřízen v roce 1951 a měl za

úkol provádět preventivní prohlídky po domech, jako první tuto funkci vykonával Jaroslav Továra.“ (SDH MINICE, 2017).

„ ...V červenci 1949 byly v Držkové poprvé zavedeny požární žňové hlídky. Hlídku tehdy konal každou noc po dobu žní vždy jeden hasič a jeden občan.“ (DRŽKOVÁ, 2017).

„V roce 1950 vznikl nový název Československý svaz požární ochrany. Mnoho dalších aktivit vyvinuli požárníci – hlavně se podíleli na zdolávání požárů, obětavou práci vykonávali při povodních, prováděli preventivní požární hlídky, žňové hlídky, vybudovali cvičiště před zbrojnici, provedli přestavbu a vnitřní úpravy zbrojnice.“ (RAŠKOVICE, 2007).

Členové SDH obcí prováděli nejen hlídky žňové, ale i preventivní, jak zmiňují historické záznamy: „ ... dvakrát do roka jsou prováděny preventivní hlídky po domech i v JZD.“ (MALENICE, 1959)

Obrázek 3: Průkaz pro požární žňovou hlídku 1954, zdroj: SDH Kunovice

Jak jsem již uvedl výše, v 50. letech došlo k přejmenování na Československý svaz požární ochrany a jeho základní úkoly byly stanoveny v zákoně č. 18/1958 Sb., o požární ochraně, uneseným Národním shromážděním Republiky československé, kde v §15 je uvedeno: „Požární hlídky se zřizují v obcích a závodech, kde zatím nelze zřídit požární sbor. Požární hlídky mohou být zřízeny též k zesílení požární bezpečnosti žňových plodin, výmlatových středisek, skladů apod. Požární hlídky v obcích zřizují výkonné orgány místních národních výborů, v závodech vedení závodu.“ a v § 11, odst. 3: „Svaz dále organisuje domovní požární hlídky a jejich školení, pečuje o školení a výcvik dobrovolných jednotek požární ochrany, provádí požární prohlídky v obytných domech a v menších závodech včetně zemědělských. Tyto úkoly provádí svaz podle

pokynů výkonných orgánů místních národních výborů; v závodě je plně ve spolupráci s vedením závodu.“ Tento zákon byl zrušen a nahrazen zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Obrázek 4: Požár skladu píce v areálu JZD Malenice, požár vznikl od odhozené zápalky nezletilou osobou, 1977, zdroj: Kronika SDH Malenice

1.1.3 Plošné pokrytí území České republiky jednotkami požární ochrany

Jednotky požární ochrany různých zřizovatelů vytváří v ČR systém plošného pokrytí území jednotkami požární ochrany (dále jen „JPO“). JPO jako prvky tohoto systému plošného pokrytí území sice mají obecně stejné hlavní úkoly, ale nemusí mít stejné vybavení, ani nemusí být stejně vycvičeny.

Plošné pokrytí spočívá v systémové organizaci JPO pro likvidaci požárů a záchranných prací na celém území ČR. Cílem tohoto systému je použití a vytvoření vazeb mezi jednotlivými JPO, které budou efektivněji využity u speciální požární techniky, odbornosti členů JPO a rozdělování finančních dotací obcím pro dobrovolné JPO.

Plošné pokrytí území JPO vychází ze stanovení jednotlivých stupňů nebezpečí území obcí. V ČR jsou stanoveny čtyři stupně nebezpečí území obce.

I. stupeň - nejvíce nebezpečné,

V této skupině se nachází historická centra velkých měst, podniky ve kterých se vyrábí nebezpečné látky, fakultní nemocnice, objekty se snadným šířením požáru.

II. stupeň - středně nebezpečné,

Zpravidla velká města, sídliště s velkou koncentrací lidí, vybrané průmyslové podniky a dílny, hotely.

III. stupeň - nebezpečné,

V tomto stupni nebezpečí najdeme menší obce s počtem obyvatel do 40000, zemědělské podniky.

IV. stupeň - málo nebezpečné. V této skupině nalezneme pohraniční lesy, území s malou koncentrací lidí, samoty.

Při stanovení stupně nebezpečí území obce se vychází z počtu obyvatel, charakteru daného území a počtu požárů, které zde byly v jednom roce, přičemž se vychází z průměrné hodnoty za posledních pět let.

Plošné pokrytí spočívá v principu vnitřní organizace a vybavení JPO včetně územní působnosti jednotlivých druhů a kategorií JPO. Musí být stanovena tak, aby katastr daného území obce byl podle stupně nebezpečí zabezpečen požadovaným množstvím sil a prostředků (dále jen SaP) a splnění požadované doby jejich dojezdu na místo MU podle tabulky plošného pokrytí (HANUŠKA, 2008).

Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

Tabulka 1: Základní tabulka plošného pokrytí území ČR jednotkami PO, Zdroj: Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Legenda:

1 JPO - jedna jednotka PO

2 JPO - dvě jednotky PO

min – minut

„Z právního hlediska je důležité, že předurčenost jednotek PO pro daný katastr obce je stanovena nařízením kraje, které má charakter právního předpisu.“ (MV - GŘ HZS ČR, 2017).

1.1.4 Jednotky požární ochrany

Mezi základní složky IZS patří také JPO, která je zařazena do systému plošného pokrytí území kraje. JPO se rozumí organizovaný systém vazeb, který je vytvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (agregáty, čerpadla). JPO jsou zřízeny státem, obcí nebo podnikající fyzickou nebo právnickou osobou (PECL, 2009).

Základním posláním JPO je chránit životy, zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytovat účinnou pomoc při MU, kde jsou ohroženy životy a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují bezprostřední provedení záchranných a likvidačních prací. Toto poslání definuje zejména zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění (dále jen „zákon o požární ochraně“).

Základní úkoly JPO vyplývají z povinností uvedených zejména v zákoně o požární ochraně (§ 70 odst. 1) a jedná se o:

„a) provádí požární zásah podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků, b) provádí záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. c) podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje.“

JPO v ČR působí buď v organizačním, nebo operačním řízení.

Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek požární ochrany. Operačním řízením se rozumí činnost od přijetí zprávy o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení sil a prostředků požární ochrany, provedení požárního zásahu a záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, do návratu sil a prostředků požární ochrany na základnu (Zákon č. 133/1985 Sb.).

1.1.5 Druhy jednotek požární ochrany

V ČR jsou podle zákona o požární ochraně zřízeny 4 druhy JPO.

a) Jednotky HZS kraje, které jsou zřízeny jako součást HZS krajů a jsou zřizovány státem.

V jednotkách HZS krajů vykonávají činnost příslušníci HZS kraje jako své zaměstnání ve služebním poměru. Ke dni 31. 12. 2015 má jednotka HZS JčK 20 stanic, na nichž vykonává službu 525 příslušníků.

b) Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí (dále jen „JSDH obce“).

Zřizují je obce. Velitele JPO jmenuje a odvolává starosta obce. Jednotka SDH obce je organizační složkou obce, která nemá právní subjektivitu. Výkon služby v této jednotce je dobrovolný. Členové této jednotky zpravidla nevykonávají tuto činnost v JPO jako své zaměstnání, ale mohou být v pracovním poměru k obci nebo k dotyčnému HZS kraje.

Forma smluvního vztahu člena jednotky SDH obce s obcí není v zákoně o PO jednoznačně stanovena. V § 65 odst. 3 zákona o PO se uvádí, že činnost v jednotce vybrané obce je zpravidla vykonávána v pracovně právním vztahu k obci. Pokud je jednotka zřízena jako součást obecního úřadu, pak členové jednotky jsou zaměstnanci obce. Při zřízení jednotky formou organizační složky obce jsou členové jednotky zaměstnanci obce, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak. Jiný právní předpis ovšem nestanovuje jednoznačně, že by člen jednotky nemusel být zaměstnancem obce. S ohledem na § 65 odst. 3 zákona o PO by teoreticky bylo možno s členem uzavřít smlouvu o činnosti v jednotce SDH obce i mimo zákoník práce, ale jde o dosti vágní vztah závazku člena vůči obci a i tak je nutno v této smlouvě jednoznačně specifikovat práva, povinnosti a nároky člena včetně odměny za zásah v mimopracovní době dle § 29 odst. 1 písm. a) zákona o PO. Při uzavírání pracovně právních vztahů se mimo zákoník práce vychází i z pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 50/2007, kterým se stanoví zásady pro výkon služby a odměňování členů jednotek SDH vybraných obcí, upravuje zásady pro výkon služby a odměňování v jednotkách kategorií JPO II a JPO III a uvádí i možný vzor dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (MV – GŘ HZS ČR, 2008).

V roce 2015 bylo v Jihočeském kraji evidováno 896 JSDH obcí, z toho v kategorii JPO II celkem 9, v kategorii JPO III 101 a v kategorii JPO V celkem 786. Počet členů jednotek SDH obcí je kolem 5000 osob.

c) Jednotky hasičského záchranného sboru podniku (dále jen „HZS podniku“). Zřizuje je právnická nebo podnikající fyzická osoba, které tato povinnost vyplynula z rozhodnutí orgánu státního požárního dozoru HZS kraje. Jednotka HZS podniku je složena ze zaměstnanců, kteří vykonávají tuto činnost jako své zaměstnání v pracovním poměru. Jednotka HZS podniku působí v místě pro podnik, který ji zřídil, pokud není dohodou s HZS kraje ustanoveno jinak. Za rok 2015 bylo v JčK v evidenci 6 JPO IV, z toho 1 JPO ve vojenském zařízení Boletice, zřizovaná Armádou ČR.

d) Jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (dále jen SDH podniku).

Zřizuje je právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která provozuje činnost se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím. Práci v těchto JPO vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob, kteří nevykonávají činnost v této JPO jako své povolání. Jednotka SDH podniku působí v místě pro podnik, který ji zřídil, pokud není dohodou s HZS kraje stanoveno jinak. V Jihočeském kraji je evidováno 15 JPO VI (Nařízení JčK, 2014).

JPO mají pro své účely stanovenou hodnotu operačního řízení. Hodnota operačního řízení určuje schopnosti JPO zahájit a provádět úkoly při likvidaci požárů, záchranných a likvidačních pracích a dalších MU. Operační hodnotu JPO tvoří doba, za kterou je JPO schopna vyjet ze základny po vyhlášení poplachu a územní působnost JPO (to znamená dobu jízdy, resp. vzdálenost, na místo mimořádné události).

Doba, kdy má JPO vyjet k výjezdu je stanovena vyhláškou č. 247/2001Sb., o organizaci a činnosti JPO.

Stanovení doby výjezdu JPO:

- 2 minuty pro JPO ve složení pouze z hasičů z povolání
- 10 minut pro JPO složené výhradně z hasičů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání
- 5 minut pro JPO složené z hasičů, které jsou uvedeny v předchozích dvou případech nebo hasičů, kterým byla určena pracovní pohotovost mimo své stálé pracoviště

„Praktickým naplněním plošného pokrytí je, že dislokace a velikost jednotlivých druhů jednotek PO je volena tak, aby katastrální území obcí v závislosti na stupni nebezpečí byly zabezpečeny požadovaným minimálním množstvím sil a prostředků jednotek PO. Jednotky PO jsou dle své operační hodnoty přiřazovány k jednotlivým katastrálním územím obcí.“ (PECL, 2017).

1.1.6 Kategorie jednotek požární ochrany

JPO I: Jedná se o jednotku HZS ČR, která zajišťuje výjezd jednoho až maximálně tří družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), družstev (1+5) nebo jejich kombinaci. Doba výjezdu pro jednotku HZS ČR je 2 minuty a do 20 minut jízdy z místa dislokace. V území své působnosti poskytuje jednotka HZS ČR pomoc obcím se

speciální a další technikou. V místě své územní působnosti plní úkoly místní JPO. Jednotka je složena z příslušníků, kteří plní tuto činnost v jednotce jako své zaměstnání.

JPO II/1: Jedná se o jednotku SDH obce kategorie JPO II, která zabezpečuje v režimu pracovní pohotovosti členů výjezd jednoho družstva o zmenšeném početním stavu (1 velitel + 3 hasiči). Zřizuje se nejčastěji ve vybrané obci nad 1000 obyvatel. Doba výjezdu JPO ze základny je 5 minut a do 10 minut jízdy z místa dislokace.

JPO II/2: Jde o jednotku SDH obce kategorie JPO II, která zabezpečuje v režimu pracovní pohotovosti členů výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu (1 velitel + 3 hasiči). Jednotka se zřizuje v určené obci s počtem obyvatel více jak 1000. Doba výjezdu JPO ze základny je 5 minut a do 10 minut jízdy z místa dislokace.

JPO III/1: Jedná se o jednotku SDH obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd jednoho družstva o zmenšeném početním stavu (1 velitel + 3 hasiči). Jednotka je zřízena ve vybrané obci nad 1000 obyvatel. Doba výjezdu JPO ze základny je 10 minut a do 10 minut jízdy z místa dislokace.

JPO III/2: Jedná se o jednotku SDH obce, která spadá do kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu. Jednotka je zřízena ve vybrané obci nad 1000 obyvatel. Doba výjezdu JPO ze základny je 10 minut a do 10 minut jízdy z místa dislokace.

JPO IV: Jedná se o jednotku HZS podniku, která je zřízena právnickou nebo podnikající fyzickou osobou. Jejím základním úkolem je činnost v místě svého zřizovatele a ostatní pomoc je přidruženou činností, pokud k tomu má předpoklady. Na výzvu od OPIS poskytuje jednotka speciální požární techniku. Poskytuje ji na základě předem sepsané písemné dohody. Tato jednotka zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu (1 velitel + 3 hasiči) mimo území podniku ve druhém a vyšším stupni požárního poplachu podle poplachového plánu kraje. Doba výjezdu jednotky HZS podniku je 2 minuty.

JPO V: Jedná se o jednotku SDH obce kategorie JPO V. Jednotka zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu (1 velitel + 3 hasiči) do 10 minut.

JPO VI: Jedná se o jednotku SDH podniku, která je zřízena právnickou nebo podnikající fyzickou osobou. Tak jako u JPO IV je jejím základním úkolem činnost v místě svého zřizovatele a ostatní pomoc je přidruženou činností, pokud k tomu má předpoklady. Na výzvu od OPIS poskytuje speciální techniku. Zabezpečuje výjezd družstva (1 velitel + 3 hasiči) s dobou výjezdu jednotky do 10 minut (PECL, 2017).

1.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

Na českém území byl v roce 1853 v Praze založen první placený hasičský sbor. Pouze ve velkých městech byly založeny veřejné požární jednotky, na kterých ležela hlavní odpovědnost za hašení požárů. (MV – GŘ HZS ČR, 2013)

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR) byl zřízen podle zákona č.238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru a změně některých zákonů. V současné době je platný a účinný zákon č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru a změně některých zákonů. Jeho základním úkolem je ochrana životů a zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytovat účinnou pomoc při MU (MV – GŘ HZS ČR, 2015).

Úkoly, HZS ČR, které plní jsou vymezeny zvláštními právními předpisy:

- zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
- zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Při plnění svých povinností spolupracuje HZS ČR se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, s neziskovými organizacemi a sdruženími občanů, právníckými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Při plnění úkolů vzájemné spolupráce jsou stanovena práva a povinnosti poskytování pomoci a informací během mimořádných událostí. HZS ČR je oprávněn jménem České republiky uzavírat dohody upravující bližší podmínky a způsoby vzájemné spolupráce podle § 19, zákona č. 320/2015 Sb. Úkoly hasičského záchranného sboru plní příslušníci HZS ČR ve služebním poměru a zaměstnanci Hasičského záchranného sboru ČR v pracovním poměru. Početní stavy příslušníků stanovuje vláda.

HZS ČR tvoří:

- generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, které je součástí Ministerstva vnitra (dále jen MV)
- hasičské záchranné sbory krajů

- Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku
- Záchranný útvar (Zákon č. 320/2015 Sb.).

1.2.1 Generální ředitelství HZS ČR

Generální ředitelství HZS ČR (dále jen GŘ HZS ČR), je součástí MV a plní ve vztahu k IZS, k požární ochraně, ochraně obyvatelstva a krizovému řízení úkoly uložené zákonem MV. Generální ředitelství zřizuje vzdělávací, technická a jiná účelová zařízení, kterými jsou:

- Školní a výcvikové zařízení HZS ČR
- Institut ochrany obyvatelstva
- Technický ústav požární ochrany
- Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR
- Hasičský útvar ochrany Pražského hradu

GŘ HZS ČR plní zejména tyto úkoly:

- schvaluje koncepci organizace a rozvoje požární ochrany
- po odborné stránce usměřuje a řídí odbornou přípravu v jednotkách požární ochrany
- navrhuje Ministerstvu financí rozpočet hasičského záchranného sboru a návrh na poskytnutí dotací občanským sdružením
- zřizuje OPIS generálního ředitelství
- vytváří a provozuje informační systém požární ochrany
- řídí výkon státní správy
- zajišťuje mezinárodní spolupráci hasičského záchranného sboru
- provádí kontrolu připravenosti a akceschopnosti jednotek hasičských záchranných sborů krajů (ŠENOVSKEJ, 2006).

1.2.2 Hasičský záchranný sbor kraje

V ČR je 14 HZS krajů. HZS kraje je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Příjmy a výdaje HZS kraje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra. Zabezpečují plnění úkolů státní správy na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a civilní ochrany.

HZS kraje tvoří:

1. ředitelství HZS kraje
2. územní odbory HZS kraje
3. stanice HZS kraje
4. OPIS HZS kraje, které je součástí ředitelství HZS kraje
5. Vzdělávací a technická zařízení

Krajské ředitelství HZS řídí jednotlivé územní odbory HZS kraje, jejichž působnost je shodná s územím okresů.

1.2.3 Územní odbor HZS kraje

Územní odbory HZS JČK jsou zřízeny pro zabezpečení výkonu státní správy na úseku požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva a k plnění stanovených úkolů na úseku krizového řízení. Místní působnost územního odboru je dána s ohledem na správní členění kraje podle působností obcí s rozšířenou pravomocí. Název územního odboru je odvozen od názvu města, ve kterém sídlí (HZS MSK, 2017).

Na území územního odboru jsou plněny následující úkoly:

- zpracovává požární poplachový plán na dotčeném území
- navrhuje zdroje vody pro hašení požárů
- vykonává státní požární dozor na úseku požární ochrany
- odpovídá za připravenost a akceschopnost jednotek HZS na určeném území kraje
- v době, kdy hrozí větší riziko vzniku požárů a během akcí, kterých se účastní velký počet osob, se zpracovává návrh podmínek k zabezpečení požární ochrany (HANUŠKA, 2008).

1.2.4 Kategorizace stanic HZS ČR

Podle počtu výjezdů jsou stanoveny kategorie stanic HZS ČR, v systému plošného pokrytí JPO v rámci operačního řízení. Výjezdem JPO se rozumí družstva o početním stavu 1+5, nebo 1+3. V ČR je celkově osm typů stanic jednotek HZS kraje. Tyto stanice jsou rozdílné, závisí na počtu příslušníků v jedné směně. Pět typů stanic jsou pobočné stanice a tři typy stanic jsou centrální stanice HZS kraje.

Označení stanic HZS ČR:

C1- stanice umístěná v obci, jejíž počet obyvatel nepřesahuje 40 000

C2 - stanice umístěná v obci s počtem obyvatel do 75 000

C3 - stanice umístěná v obci, jejíž počet obyvatel je větší jak 75 000

P0 - stanice umístěná v obci ve které počet obyvatel nepřesahuje 15 000, kde jednotka HZS kraje vznikla sdružením prostředků obce a HZS kraje podle § 69a zákona o PO

P1 - stanice HZS kraje, která je umístěná v obci s počtem obyvatel nepřesahujícím 15 000, kde jednotka požární ochrany zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu

P2 - stanice, která zabezpečuje výjezd družstva s potřebnou požární technikou a automobilovým žebříkem

P3 - stanice umístěná v obci ve které počet obyvatel přesahuje 30 000, kde jednotka HZS kraje zabezpečuje výjezd družstva a výjezd dalšího družstva o zmenšeném početním stavu, která je vybavena potřebnou požární technikou, automobilovým žebříkem

P4 - stanice umístěná v obci s počtem obyvatel více jak 15 000, kde jednotka HZS kraje zabezpečuje dva výjezdy (ŠENOVSKÝ, 2006).

1.3 Právní předpisy v požární ochraně a v souvislosti s činností v zemědělství

1.3.1 Zákon o PO

Podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, § 4, se podle míry požárního nebezpečí provozované činnosti člení do kategorií: „ a) *bez zvýšeného požárního nebezpečí*, b) *se zvýšeným požárním nebezpečím* a c) *s vysokým požárním nebezpečím*.“

Dle §5, zákona č. 133/1985 Sb., jsou povinny právnické osoby a podnikající fyzické osoby dle odst. 1: „e) *pravidelně kontrolovat prostřednictvím odborně způsobilé osoby (§ 11 odst. 1), technika požární ochrany (§ 11 odst. 2) nebo preventisty požární ochrany (§ 11 odst. 6) dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady,*“

Zákon č. 18/1958 Sb., uvádí v § 8, odst. 1, o zastavení provozu v závodech toto: „ *Nestačí-li jiná opatření v oboru požární ochrany k odstranění příčin bezprostředního nebezpečí vzniku požáru, může výkonný orgán okresního národního výboru až do zjednání nápravy zastavit v závodě jednotlivé provozy, které toto nebezpečí vyvolávají.*

Za stejných podmínek může nařídít zastavení provozu v celém závodě výkonný orgán krajského národního výboru.“

Zákon pamatuje i na zpětnou vazbu, kdy v případě jakéhokoliv vzniklého požáru musí dojít k oznámení na uvedený orgán: „h) *bezodkladně oznamovat územně příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje každý požár vzniklý při činnostech, které provozují, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívají.*“ (Zákon č. 133/1985 Sb.).

Dále pak jsou přímo uvedeny zákazy a nařízení, které souvisí i s ochranou životního prostředí dle odst. 2, zákona č. 133/1985 Sb.: „*Právníkové osoby a podnikající fyzické osoby nesmí vypalovat porosty. Při spalování hořlavých látek na volném prostranství jsou povinny, se zřetelem na rozsah této činnosti, stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru. Spalování hořlavých látek na volném prostranství včetně navrhovaných opatření jsou povinny předem oznámit územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje, který může stanovit další podmínky pro tuto činnost, popřípadě může takovou činnost zakázat. Ustanovení zvláštních právních předpisů nejsou tímto dotčena.*“ To má souvislost například se spalováním slámy na poli, pálením hrabanky a v dnešní době časté pálení klestu z křovin vyřezávaných po krajích polí a odmezků.

1.3.2 Zákon o HZS ČR

Definice základní činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky jsou uvedeny v zákoně č. 320/2015 Sb., který je novým zákonem, nahrazujícím zákon č. 238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru, ve kterém jsou původní ustanovení o zřízení HZS.:

„(1) Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „hasičský záchranný sbor“) je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

(2) Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy.“

1.3.3 Vyhláška o požární prevenci

Podle § 15 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního dozoru (vyhláška o požární prevenci): „ *Právnícké a podnikající fyzické osoby provádějící práce v období sklizně v místech se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru jsou povinny stanovit podmínky požární bezpečnosti v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem*“ a tyto podle § 30 vyhlášky č. 246/2001 Sb.: „ *zapracovat písemně do organizace zabezpečení požární ochrany pro práce prováděné v období sklizně v místech se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru a to s náležitostmi stanovenými zvláštním právním předpisem.*“

Způsob určení podmínek požární bezpečnosti při činnostech se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru

Podmínky požární bezpečnosti se stanoví k zabránění vzniku požáru a k ochraně osob, zvířat a majetku v případě vzniku požáru a k zamezení jeho šíření.

Při stanovení podmínek požární bezpečnosti se k místům se zvýšeným požárním nebezpečím prokazatelně vyhodnotí vyskytující se možné zdroje zapálení, požárně technické charakteristiky, popřípadě technicko-bezpečnostní parametry vyskytujících se látek potřebných ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku, základní charakteristiky požární bezpečnosti staveb a technologií (výška stavby, konstrukční systém, odstupové, popřípadě bezpečnostní vzdálenosti, dělení do požárních úseků, technická zařízení, druh provozu a technologií) z hlediska jejich vlivu na vznik a šíření případného požáru a zplodin hoření. Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací jsou uvedeny v příloze č. 1 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci.

Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektu, lesů a komunikací

1.	závody (sklady), v nichž se vyrábějí, zpracovávají nebo uskladňují výbušné či lehce vznětlivé látky (např. celuloid, nitrocelulóza), nebo na volném prostranství se uskladňují snadno hořlavé kapaliny (např. benzin, sirouhlík, aceton)	300m
2.	ostatní průmyslové závody, zemědělské závody a střediska, les	100m
3.	okrajové budovy souvislé zástavby obcí	50m
4.	veřejné komunikace	60m
5.	krajní koleje železničních tratí	100m
6.	elektrické vedení o vysokém napětí	30m
7.	tuhé domovní odpady	50m
8.	volný sklad sena a slámy	50m

Tabulka 2: Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektu, lesů a komunikací. Zdroj: Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Bezpečnostní vzdálenost se nestanoví u volných skladů sena a slámy do 50 m³. Tyto volné sklady se posuzují ve smyslu ČSN 73 0804.

Je-li kolej železniční tratí na náspu, zvětšuje se vzdálenost od volných skladů sena a slámy o dvojnásobek výšky náspu. Je-li volný sklad položen alespoň o 6 m výše než kolej železnice, smí se vzdálenost zmenšit až na 60 m.

Volný sklad sena a slámy může mít objem nejvýše 4000 m³. Jako jeden volný sklad se posuzuje také souvislá skupina stohů, jejichž celkový objem je nejvýše 4000 m³ (MV, 2001).

Na základě vyhodnocení míry nebezpečí se stanoví podmínky požární bezpečnosti na místech se zvýšeným požárním nebezpečím, přičemž se vždy vymezí oprávnění a povinnosti osob při zajištění požární bezpečnosti pro zahájení, průběh, přerušování a skončení činnosti, určí potřebný počet preventivních požárních hlídek a počet zaměstnanců zařazených do těchto preventivních požárních hlídek, stanoví požadavky pro bezpečný pobyt a pohyb osob včetně zákazů a značení (informace, výstrahy, příkazy a zákazy), určí způsob zabezpečení volných únikových cest, stanoví požadavky směřující proti vzniku a šíření požáru nebo vzniku výbuchu s následným požárem, nejsou-li tyto stanoveny výrobcem, například určení provozních podmínek technických zařízení a technologického procesu, podmínek případných odstávek zařízení nebo omezení provozu, stanovení maximálního množství hořlavých a hoření podporujících látek, přípravků nebo materiálů (dále jen "množství látek"), zamezení vzniku nebezpečné koncentrace hořlavých plynů, par hořlavých kapalin nebo hořlavých prachů, stanoví zajištění požární ochrany v době přerušování, omezení nebo přechodného zastavení provozu (dále jen "doba sníženého provozu") a v mimopracovní době, vyhodnotí potřebné věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení, popřípadě také požadavky na speciální hasební látky a postupy, přičemž se vychází z podmínek stanovených vyhláškou o požární prevenci, určí další požadavky, které závisí na druhu, místě a způsobu provozování činností se zvýšeným požárním nebezpečím, například pro mimořádné provozování těchto činností na přechodných pracovištích, tj. na místech, která nejsou k tomuto druhu činnosti projektována, dosud schválena nebo jinak určena (stavoviště, volné prostranství, lesní porosty apod.), anebo když se změní výchozí podmínky.

Podmínky požární bezpečnosti na místech se zvýšeným nebezpečím vzniku požárů se zapracují do dokumentace požární ochrany uvedené v § 30 Stanovení organizace zabezpečení PO, vyhlášky o požární prevenci a to v případě, kdy by se jednalo o činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně. V případě, kdy se bude jednat o činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím dle § 4 odst. 1 písm. b) a c) zákona o požární ochraně, je možné využít ke stanovení podmínek požární bezpečnosti i další dokumentaci uvedenou v § 27, Druhy dokumentace požární ochrany, vyhlášky 246/2001 Sb., o požární prevenci. Za rozsah a způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti odpovídá zpracovatel (osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany), přičemž vychází ze stavu

vědeckých a technických poznatků známých v době jejich stanovení. Za splnění tohoto požadavku se považuje dodržení podmínek stanovených normativními požadavky.

Když se vrátíme zpět do historie zákonů, nařízení a směrnic, které se zabývaly prevencí před požáry v zemědělství, ale dnes již nejsou platné, nalezneme směrnici 11 MV ČSR z roku 1972, o ochraně přírody před požáry (Příloha A), která přesně stanovuje protipožární opatření na ochranu obilovin a píce v době před sklizní, v době sklizně a posklizňové úpravy, které zajišťují nejen zemědělské podniky, ale i národní a okresní výbory. V kapitole III, čl. 1 se dočteme, jakým způsobem byly práce zajištěny: bezpečné vzdálenosti od koleje, vysečený a zoraný pruh pole, aby nepřeskočil oheň, řádně proškolení pracovníci, kteří dodržují bezpečnostní předpisy a aby byla technika v řádném stavu., dodrženy všechny požárně bezpečnostní vzdálenosti skladů a budov, dále pak zajištění dostatku vody v cisternách k okamžitému použití při vzniku požáru.

1.3.4 Zákon o zemědělství

Za osobu podnikající v zemědělství, se podle § 2e, zákona č. 252/1997 Sb., rozumí: „*Zemědělským podnikatelem podle tohoto zákona je fyzická nebo právnická osoba, která hodlá provozovat zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku, za podmínek stanovených tímto zákonem...*“ Další upřesnění vymezení místa působení obsahuje následující odstavec téhož zákona: „*g) hospodaření v lese, na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu*“, a „*h) hospodaření s vodou pro zemědělské a lesnické účely.*“

Technické řešení a podmínky na stavby pro dosušování a skladování sena a slámy uvádí vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby v § 52 Stavby pro posklizňovou úpravu a skladování produktů rostlinné výroby.

V § 24, vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, je uvedeno, že při navrhování zemědělské stavby se postupuje podle české technické normy ČSN 73 0842 PBS - Objekty pro zemědělskou výrobu, pokud není dále stanoveno jinak. V konstrukci podhledu, stropu nebo střešní konstrukci prostoru stáje musí být navrženy výrobky třídy reakce na oheň nejméně D-s2-d0, které při požáru podle české technické normy ČSN 73 0865 PBS - Hodnocení odkapávání hmot z podhledů stropů a střech, jako hořící neodkapávají nebo neodpadávají. Požárně dělicí a nosná konstrukce zajišťující stabilitu stavby stáje s více než 2 nadzemními podlažími nebo silového skladovacího hospodářství musí být navržena z konstrukcí druhu DP1.

Sklad navržený pro uskladňování více než 7 m³ kapalných přípravků na hubení škůdců a ochranu rostlin, hnojiv a obdobných látek, které jsou hořlavými kapalinami, musí splňovat podmínky stanovené pro sklad hořlavých kapalin podle české technické normy ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny - Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci. Tyto sklady se opatřují u vstupu informačním štítkem s uvedením druhu nebezpečí skladovaných látek, celkové kapacity skladu a způsobem uložení skladovaných látek (Vyhláška č. 23/2008 Sb.).

Pro skladování v půdních prostorách vyplývá z požárních předpisů max. objem půdních skladů sena 5000 m³ u větších stájí. U stájí do 500 m², je max. množství skladovaného sena či slámy 1500 m³. Dočasně se sláma skladuje na poli ve stohu. Stoh zřizujeme na suchém vyvýšeném místě v předepsané požárně bezpečnostní vzdálenosti od objektů, komunikací, lesa apod. (viz tab. 2 - Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektu, lesů a komunikací). Výška stohu činí 10 až 12 m. Stoh je možné zakrýt plastovou fólií (JUNGA, 2014).

1.3.5 Zákon o vodách

Účelem zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (zákon o vodách) je chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl v souladu s právem Evropských společenství. Účelem tohoto zákona je též přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů.

Dále zákon upravuje právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, vztahy fyzických a právnických osob k využívání povrchových a podzemních vod, jakož i vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí, a to v zájmu zajištění trvale udržitelného užívání těchto vod, bezpečnosti vodních děl a ochrany před účinky povodní a sucha. V rámci vztahů upravených tímto zákonem se bere v úvahu zásada návratnosti nákladů na vodohospodářské služby, včetně nákladů na související ochranu životního prostředí a nákladů na využívané zdroje, v souladu se zásadou, že znečišťovatel platí.“ (Zákon č. 254/ 2001 Sb.).

Pro účely při mimořádných událostech, požárech a živelných pohromách je specifikováno využití vod v § 8, Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními

vodami, odst. 3 takto: „*Povolení k nakládání s vodami není třeba k jednorázovému odběru povrchových nebo podzemních vod v případech záchranných prací při mimořádných událostech, požárech a jiných živelních pohromách, k nakládání s povrchovými vodami při cvičení a zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany, Policie České republiky, obecní policie nebo ozbrojených sil České republiky; toto nakládání musí být při cvičení předem projednáno s vodoprávním úřadem*“ (Zákon č. 254/2001Sb.).

1.3.6 Zákon o vodovodech

V zákoně č. 274/2001 Sb., Zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), jsou v § 9 vymezena práva a povinnosti provozovatele, odst. 5: „*Provozovatel je oprávněn přerušit nebo omezit dodávku vody nebo odvádění odpadních vod bez předchozího upozornění jen v případech živelní pohromy, při havárii vodovodu nebo kanalizace, vodovodní přípojky nebo kanalizační přípojky nebo při možném ohrožení zdraví lidí nebo majetku. Přerušeni nebo omezení dodávky vody je provozovatel povinen bezprostředně oznámit územně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví, vodoprávnímu úřadu, nemocnicím, operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje a dotčeným obcím. Tato povinnost se nevztahuje na přerušeni nebo omezení dodávky vody pouze havárii vodovodní přípojky.*“

1.3.7 Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně

Nařízení vlády definuje dokumentaci požární ochrany kraje, kterou tvoří:

- a) koncepce požární ochrany kraje,
- b) roční zpráva o stavu požární ochrany kraje,
- c) požární poplachový plán kraje,
- d) dokumentace k zabezpečení
  1. plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
  2. zdrojů vody k hašení požárů,
- e) dokumentace k zabezpečení požární ochrany
  1. v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru,
  2. v budovách zvláštního významu,
  3. při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob.

Dále definuje dokumentaci požární ochrany obce, kterou tvoří:

- a) dokumentace o zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce nebo společné jednotky požární ochrany,
- b) řád ohlašovny požárů,
- c) dokumentace k zabezpečení preventivně výchovné činnosti,
- d) požární řád obce,
- e) dokumentace k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastní větší počet osob, úkolů požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu. Dokumentace k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů obsahuje určení těchto zdrojů, podmínky jejich trvalé použitelnosti pro hašení požárů a pro záchranné práce, zejména podmínky pro dostupnost k tomuto zdroji a pro odběr vody, a způsob zabezpečení stanovených podmínek (Nařízení vlády č. 172/2001 Sb.).

„Požární řád obce upravuje organizaci a zásady zabezpečení požární ochrany v obci a obsahuje:

- a) vymezení činnosti osob pověřených zabezpečováním požární ochrany v obci,*
- b) podmínky požární bezpečnosti při činnostech, v objektech nebo v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru se zřetelem na místní situaci,*
- c) způsob nepřetržitého zabezpečení požární ochrany v obci,*
- d) kategorii jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, její početní stav a vybavení,*
- e) přehled o zdrojích vody pro hašení požárů a podmínky jejich trvalé použitelnosti,*
- f) stanovení dalších zdrojů vody pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti,*
- g) seznam ohlašovoven požárů a dalších míst odkud lze hlásit požár, jejich označení, přičemž ohlašovny požárů jsou označeny tabulkou "Ohlašovna požárů" a další místa pro hlášení požárů tabulkou "Zde hlase požár" nebo symbolem telefonního čísla 150,*
- h) způsob vyhlášení požárního poplachu v obci.*

Součástí požárního řádu obce je seznam sil a prostředků jednotek požární ochrany z požárního poplachového plánu kraje.“ (Nařízení vlády č. 172/2001 Sb.).

1.4 Požární řád obce a Nařízení Jihočeského kraje

1.4.1 Požární řád obce

Vyhláškou č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), upravuje Požární řád obce organizaci požární ochrany v obci a obsahuje: „a) *úkoly osob pověřených zabezpečováním požární ochrany v obci a v jejich místních částech*, b) *úkoly právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob na úseku požární ochrany, určené se zřetelem na místní podmínky*, c) *druh, velikost a vybavení jednotky požární ochrany*, d) *přehled zdrojů požární vody*, e) *seznam ohlašoven požárů, jejich označení a způsob vyhlášení požárního poplachu v obci*, f) *způsob trvalého zabezpečení požární ochrany v obci a v jejich místních částech se zřetelem na denní a noční dobu*, g) *výpis z požárního poplachového plánu okresu.*“ V odst. 2 jsou uvedeny další povinnosti obce v rámci zajištění akceschopnosti: „*K ověření požárního řádu obce, zejména akceschopnosti jednotky požární ochrany, věcných prostředků požární ochrany, použitelnosti zdrojů požární vody, spojení, zařízení pro vyhlášení požárního poplachu a připravenosti fyzických osob pro případ vzniku požáru se vyhláší nejméně jednou ročně prověřovací cvičení.*“ (Vyhláška 246/2001 Sb.).

Zdroje požární vody mohou být přírodní, víceúčelové a umělé (ČSN 75 2411). Přírodní vodní zdroje musí mít dobrý příjezd a možnost zřídit čerpací stanoviště pro CAS, motorovou stříkačku nebo alespoň přístup pro přenosnou stříkačku. Hladina vody neklesá pod 1 m nade dnem a pod 6,5 m od úrovně povrchu čerpacího stanoviště. Je výhodné zřídit ve dně jímku chráněnou proti zanášení, popř. zřídit jímku potřebné hloubky mimo vodní tok, která by byla spojena s vodním tokem potrubím s košem nebo tuto jímku opatřit pevným sacím potrubím na vrchu opatřeným savicovým šroubením s víčkem (ČSN 75 2411).

Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany zabezpečuje zdroje vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost a stanoví další zdroje vody pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti, podle zákona o požární ochraně. Mezi víceúčelové zdroje patří i veřejný vodovod a veřejné nebo soukromé studny. Využití vodovodu jako zdroje vody pro hašení musí být projednáno s vlastníkem a provozovatelem, popř. správcem. V krycí desce studny osadit poklop 30 x 30 cm pro spuštění savice.

Za umělé vodní zdroje je považován požární vodovod (dobře vybudovaný a udržovaný je nejlepším zdrojem vody), požární studna (výhodná tam, kde je vysoká hladina spodní vody, nezamrzá, voda je čistá, stálá zásoba vody alespoň 14 m³ nebo vydatnost alespoň 200 l/min.) a požární nádrž.

Požární nádrž - zásoba vody musí být provedena dle ČSN 752411 - Zdroje požární vody. Musí umožňovat napouštění a doplňování zásoby vody, odběr požární vody, vypouštění vody, čištění nádrží. Musí být vybaveny bezpečnostním přelivem a přístupem na dno nádrže. Vypuštěné požární nádrže se nesmí napouštět déle než 36 hodin. Během vypouštění musí být zajištěn náhradní vodní zdroj. Vtok do nádrže musí být chráněn proti zanášení kalů a nečistot. Kal je potřeba včas odstraňovat – čistit nádrž podle potřeby. Nádrž musí mít zábradlí, oplocení apod. Čerpací stanoviště – musí umožnit odběr vody čerpadlem se sací hadicí o největší délce 10 m, nejmenší půdorysný rozměr 12 m x 5 m, na konci stanoviště musí být betonová nebo jiná zarážka, zabraňující sjetí vozidla do vody. Vhodným čerpacím stanovištěm je most. V jeho zábradlí se zřizuje otvor 30 cm x 30 cm nad vhodným místem vodního toku. Čerpací stanoviště musí být označena tabulkou s nápisem „POŽÁRNÍ VODA“ a údajem o objemu vodního zdroje a maximální sací hloubce. Umísťuje se ve výšce 2 m nad terénem. Příjezdové komunikace – napojení na čerpací stanoviště tak, aby bylo možno bez obtíží postavit požární vozidlo ke zdroji vody. Komunikace musí být únosné pro požární vozidla a rovněž vyhovovat svou šířkou. Kontrola požárních nádrží se provádí min. 1 x za rok, se záznamem o provedení kontroly. Záznam se ukládá u vlastníka nebo provozovatele nádrže, zpravidla na obci. Pro každou nádrž musí být vlastníkem nebo provozovatelem určena odpovědná osoba, která provádí kontroly provozního stavu, doplňování a výměnu vody, kontrolu zásoby a kvality vody. Kontrola zásoby množství vody se provádí každý měsíc se záznamem o jejím provedení a zjištěném stavu.

Tato norma stanoví zásady pro požární zdroje k zásobování požární vodou pro nově budované stavební objekty a pro změny staveb provedené v souladu s ČSN 73 0834. Tato norma navazuje na ČSN 73 0873, která je základní normou z hlediska stanovení potřebného množství požární vody, vzdálenosti vodních zdrojů, vodních nádrží jako zdrojů požární vody včetně jejich objemů a rozmístění.

1.4.2 Nařízení JČK č. 2/2016, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru

Toto nařízení stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru na území Jihočeského kraje nebo jeho části. Za plnění podmínek stanovených tímto nařízením odpovídá fyzická osoba, právnická nebo podnikající fyzická osoba, vykonávající činnost na území Jihočeského kraje.

Informaci o začátku a konci doby zvýšeného nebezpečí vzniku požáru podle článku 2 písm. a) zveřejňuje Krajský úřad Jihočeského kraje na úřední desce krajského úřadu. Krajský úřad zabezpečí její zveřejnění také v hromadných informačních prostředcích a dále bezodkladně předá informaci starostům dotčených obcí Jihočeského kraje ke zveřejnění na úředních deskách obecních úřadů obcí, kterých se příslušná opatření dotýkají.

K tomuto nařízení patří dvě přílohy, a to:

Příloha č. 1 - Podmínky pro činnost v době sklizně úrody, její posklizňové úpravy a skladování, kde se v části A, čl. 1, považuje období sklizně úrody (pícnin, obilovin, slámy a podobně), její posklizňové úpravy a skladování od doby zahájení hlavních přípravných prací spojených se sklizní do doby, než je uskladněný materiál považován za neaktivní. V čl. 4 pro činnosti v období sklizně zemědělské úrody, její posklizňové úpravy a skladování jsou uvedeny požadavky, jimiž lze v příslušném rozsahu plnit výše uvedená ustanovení zákona o požární ochraně.

Příloha č. 2 - Podmínky požární bezpečnosti při hospodaření v lese.

1.5 Nařízení GR – Metodická pomůcka pro období žňových prací

Tento materiál vznikl na základě poznatků z předchozích let, kdy v letních měsících, ve kterých probíhají žňové práce, dochází každoročně k nárůstu požárů. S ohledem na vývoj meteorologické situace v České republice je vysoká pravděpodobnost, že z důvodů vysokých teplot a minima vodních srážek tyto práce budou probíhat v období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru. Tyto podmínky přináší zvýšené nároky na požární bezpečnost. Sklizeň obilovin v roce 2015 probíhala ve zvláště extrémních klimatických podmínkách - v období zvýšeného a vysokého nebezpečí vzniku požárů. Situace vyžadovala přijetí okamžitých preventivních opatření, která by alespoň částečně eliminovala počet a rozsah požárů, při nichž vznikaly vysoké

škody zemědělcům a současně značné extrémní nároky na lokalizaci a likvidaci požárů zasahujícími hasiči.

V roce 2015 vyjížděly jednotky HZS ČR k nejvyššímu počtu požárů v letním období za posledních 20 let. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem byl v červenci počet požárů více než dvojnásobný a v první polovině srpna byl již tento počet dokonce čtyřnásobný. Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů byla lidská nedbalost a neopatrnost.

Nelze vyloučit, že popsaná nepříznivá meteorologická situace se bude v následujících letech opakovat. Pokud nebudou přijata dostatečná preventivní opatření, která rizika vzniku a šíření požárů omezí na přijatelnou míru, situace bude mít značný vliv na nárůst škod při požárech a také velmi nepříznivý dopad na HZS krajů – vysoké náklady na likvidaci požárů, škody na technice jednotek požární ochrany a vysoké riziko ohrožení života a zdraví hasičů.

Z tohoto důvodu MV – GŘ HZS ČR vytvořilo metodickou pomůcku pro období žňových prací (dále jen „metodika“) pro kraje, obce i samotné zemědělce.

Metodika obsahuje návrh možných řešení k předcházení vzniku požáru a jeho šíření a k minimalizaci ohrožení zdraví a škod na majetku. MV – GŘ HZS ČR klade důraz zejména na preventivní působení v této oblasti (Příloha B), (MV – GŘ HZS ČR, 2016a).

2 Cíl práce a výzkumná otázka

2.1 Cíl práce

Cílem této BP je zhodnocení zabezpečení PO při sklizňových pracích a návrh opatření ke snížení rizik vzniku požárů při těchto činnostech. Předmětem práce je zhodnocení preventivních opatření před, v průběhu a po ukončení sklizňových prací, i při skladování píce. Práce je zaměřena i na technická opatření v průběhu vlastních prací a zajištění dostatečných zdrojů vody pro hašení požárů.

2.2 Výzkumná otázka

Jsou zabezpečeny sklizňové práce z hlediska PO v souladu s právními předpisy?

3 Operacionalizace pojmů použitých v cíli práce a výzkumné otázky

Hašení - zamezení přístupu kyslíku (vzduchu) k hořící látce, ochlazení hořící látky pod teplotu vznícení (BALOG, 1999).

Hoření - chemický děj, při kterém vzniká teplo, světlo a nové látky. Projevuje se zpravidla plamenem. Podmínkou hoření je kyslík (BALOG, 1999).

Fronta požáru – délka fronty hašení v metrech, kde bylo působením hasební látky zastaveno šíření požáru (MV – GŘ HZS ČR, 2002).

Kouř - produkt nedokonalého spalování. Aerosol nebo kondenzovaná fáze komponentu produktů při spalování, zahrnuje také vyvinuté plyny (CUSTER, 1997). Kouřový aerosol mění široce svůj vzhled a strukturu, a to od světle černé až k černé (KUPILÍK, 2007). Obsahuje obvykle bezbarvé plyny a drobné viditelné části. Pevné části kouře mohou působit ve vzduchu jako kondenzační jádra.

LHS (Letecká hasičská služba) - Podrobnosti spolupráce jednotlivých subjektů v rámci systému LHS a vymezení lesů, pro které je systém LHS určen, řeší společná směrnice Ministerstva vnitra-generálního ředitelství HZS ČR (dále jen MV-GŘ HZS ČR“) a MZe. LHS můžeme tedy definovat jako systém, prostřednictvím něhož MZe, ve spolupráci s Ministerstvem vnitra a s využitím letadel LS PČR a soukromých provozovatelů letecké techniky zabezpečuje hlídkovou a hasební činnost v lesích ve správě státního podniku Lesy ČR a většiny soukromých vlastníků (FRANCL, 2004).

Likvidace – zásahem ukončeno nežádoucí hoření (BŘ – ML č. 1, 2001).

Lokalizace – kdy bylo zásahem zamezeno dalšímu šíření požáru a síly a prostředky zasahujících jednotek jsou pro likvidaci požáru dostatečné (BŘ – ML č. 1, 2001).

Oheň – proces hoření ovládaný a usměrňovaný člověkem (MV ČSR HSPO, 1978).

Požár - každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení či zranění osob nebo zvířat, ke škodám na materiálních hodnotách nebo životním prostředí a nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata, materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy (Vyhláška č. 246/2001 Sb.).

Požární prevence - souhrn technicko-organizačních opatření, díky kterým můžeme zabránit vzniku požáru nebo omezit jeho ničivé důsledky.

Požární útok - spočívá v rozhodném, aktivním a organizovaném nasazení potřebných sil a prostředků v určitém směru (směrech) podle situace u požáru. Bojová rozvinutí k požárním útokům lze provést jednak po příjezdu jednotky PO na místo, jednak po provedení přípravy nebo po předběžném bojovém rozvinutí. Bojové rozvinutí k požárnímu útoku se provádí ihned po příjezdu jednotky PO na místo, je-li situace přehledná, nebo jestliže dostala jednotka PO jmenovitě předem určený úkol. Při požárním útoku hasiči s útočnými proudy zaujmou útočné postavení nejkratší nejbezpečnější cestou. Je-li tato cesta znemožněna, nechá velitel odstranit překážky nebo rozebrat konstrukce případně zabezpečí vedení proudů jinými cestami (okny, střechou nebo za použití žebříků, výškové techniky apod.) (HANUŠKA, 2008).

Průzkum - činnost, kterou se zjišťují poznatky o situaci potřebné pro rozhodování o způsobu vedení zásahu. V Bojovém řádu JPO řeší průzkum metodický list O/6. Na výsledcích z průzkumu, jehož „produktem“ jsou rozhodovací procesy velitele zásahu, závisí záchrana osob, zvířat a majetku i bezpečnost jednotky. Průzkum se provádí po celou dobu zásahu, např. i při dopravě na místo. Průzkum na místě zásahu se provádí ihned po příjezdu jednotky na místo zásahu a dále nepřetržitě až do jeho ukončení (BŘ – ML č. 6, 2007).

Přímá škoda – škoda na majetku způsobená požárem, vyjádřená v penězích.

Síly a prostředky (SaP) – síly = hasiči, prostředky = požární technika, věcné prostředky.

Uchráněné hodnoty – v penězích vyjádřená hodnota zásahem uchráněného majetku, který byl přímo ohrožený požárem.

Velkoobjemové hašení - dle vyhlášky č. 35/2007 Sb., odst. 6, o technických podmínkách požární techniky, CAS v provedení speciálním pro velkoobjemové hašení má pohon všech náprav, každá náprava je vybavena uzávěrkou diferenciálu nebo obdobným zařízením, má nádrž na vodu o objemu nejméně 8 000 l a je konstruována pro použití dvěma osobami. V současné době je postupně vybavován HZS ČR vozidly

TATRA 815-7 CAS 30 9000/540 S3VH. Na většině stanic typu P1 jsou vozidla TATRA 815 CAS 32 8200/800 S3R.

Vodní zdroj – povrchové nebo podzemní vody, které jsou využívány nebo které mohou být využívány pro uspokojení potřeb člověka, zejména pro pitné účely (Zákon č. 274/2001 Sb.).

Vodovod – provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující vodovodní řády a vodárenské objekty, jimiž jsou zejména stavby pro jímání a odběr povrchové nebo podzemní vody, její úpravu a shromažďování. Vodovod je vodním dílem (Zákon č. 274/2001 Sb.).

Vysokotlaké zařízení – zařízení pro prvotní zásah, o výtlaku 1,6 – 3 MPa , vybavené stálotvarou hadicí „D“ o délce 60 m, zakončené proudnicí o průtoku do 250 litrů/min. (Vyhláška č. 35/2007 Sb.).

Vznícení - teplota, na kterou musí být materiál ohřátý, aby vznikaly plyny, které se hned vznítí s přítomností plamene za určitých podmínek (HATINA, 2006).

Vzplanutí - vlastnost látek uvolňovat při vyšších teplotách páry a plynné, hořlavé produkty, které mohou být po smíšení s oxidačním prostředkem zapálené zdrojem o malé tepelné kapacitě (ŠEBESTA, 2015).

Zásah - provedení požárního zásahu, provedení záchranných prací nebo záchranných a likvidačních prací v rámci IZS (Vyhláška č. 247/2001 Sb.).

4 Metodika

Informace pro teoretickou část bakalářské práce byly čerpány analýzou a rešeršemi internetových serverů, kronik, právních předpisů, z odborných publikací a knih zabývajících se požární ochranou, prevencí proti požárům a zabezpečením sklizňových prací. Dalšími důležitými materiály, které byly podrobeny analýze, byly statistiky, ročenky a zprávy o zásahu HZS JčK.

V teoretické části je uvedena historie požární ochrany. Dále je popsáno, jakým způsobem je požární ochrana upravena právními předpisy.

Pro zjištění odpovědi na stanovenou výzkumnou otázku, jsou-li zabezpečeny sklizňové práce z hlediska PO v souladu s právními předpisy, bylo přezkoumání právních předpisů, nařízení Jihočeského kraje, materiálů MV - GŘ HZS ČR a výsledků šetření při vzniklých událostech. Dále jsou popsány zásahy v zemědělství, příčiny jejich vzniku a využití sil a prostředků k jejich likvidaci. Další informace a poznatky byly získány formou řízených hovorů s vedoucími pracovníky na úseku prevence na všech ÚO HZS JčK, a to na témata:

- právní normy,
- dodržování BOZP v zemědělských podnicích,
- zajištění techniky před požárem,
- dodržování stanovených nařízení JčK,
- časté příčiny požárů,
- dodržení všech protipožárních opatření při skladování píce,
- řádné vedení dokumentace

Uvedené okruhy otázek byly vybrány z Metodické pomůcky pro období žňových prací, které vydalo MV - GŘ HZS ČR 11. 3. 2016, na základě zvýšeného výskytu požárů v letních měsících 2015.

Pro provedení řízených rozhovorů bylo vybráno sedm vedoucích pracovníků na úseku prevence a ochrany obyvatelstva na územních odborech HZS JčK: České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor.

Získané údaje z odborných materiálů byly vzájemně komparovány tak, aby vznikly relevantní údaje použitelné do metodické pomůcky. Rovněž byly komparovány informace, které vplynuly z řízených rozhovorů.

Zjištěné údaje byly syntetizovány a byla vypracována metodická pomůcka pro zajištění bezpečnosti při sklizňových pracích v zemědělských podnicích a návrh do Koncepce požární ochrany Jihočeského kraje.

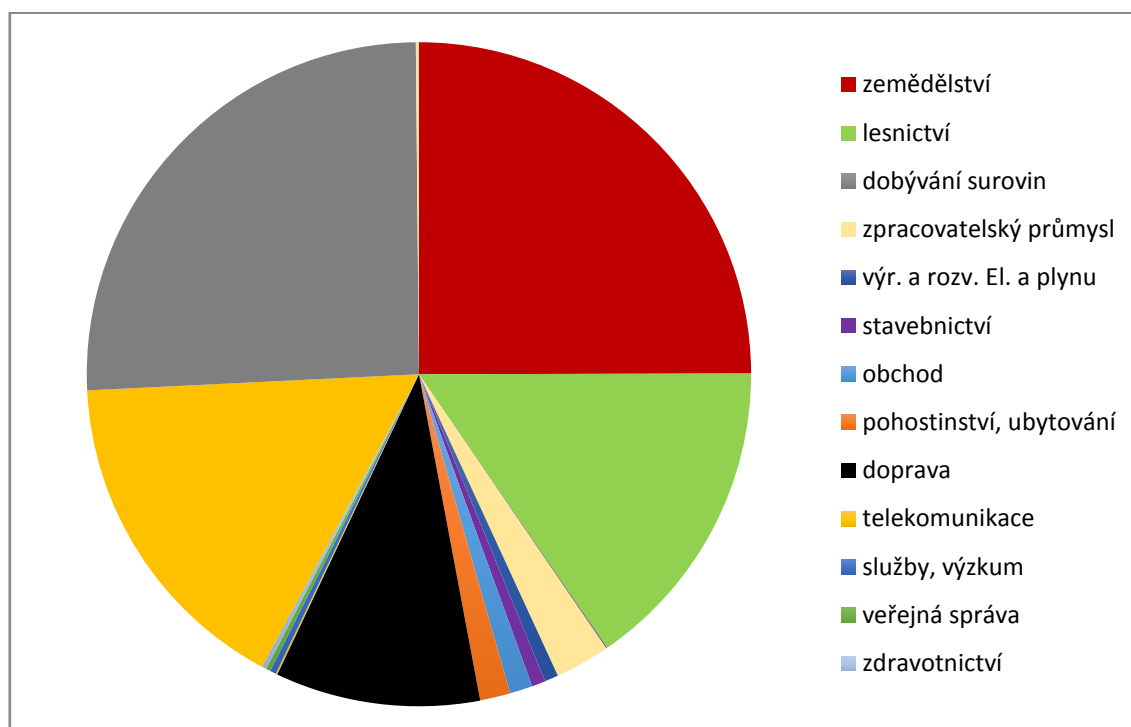
5 Výsledky

5.1 Počty zásahů jednotek PO při požárech, v souvislosti se zemědělstvím

V této kapitole se zabývám porovnáním výsledků statistik počtu požárů, přímou škodou, kterou požáry způsobily i uchráněnými hodnotami. V jednotlivých grafech jsou znázorněny příčiny požárů za sledované období, vygenerovaných v položkách zemědělství a myslivost, programem SSU OPIS HZS JčK. Popisy těchto grafů a legend jsou nazvány podle toho, jak jsou vygenerovány z programu SSU OPIS HZS JčK (Příloha E) a z příruček pro vyšetřovatele příčin vzniku požárů.

5.1.1 Požáry v jednotlivých odvětvích hospodářství za rok 2015

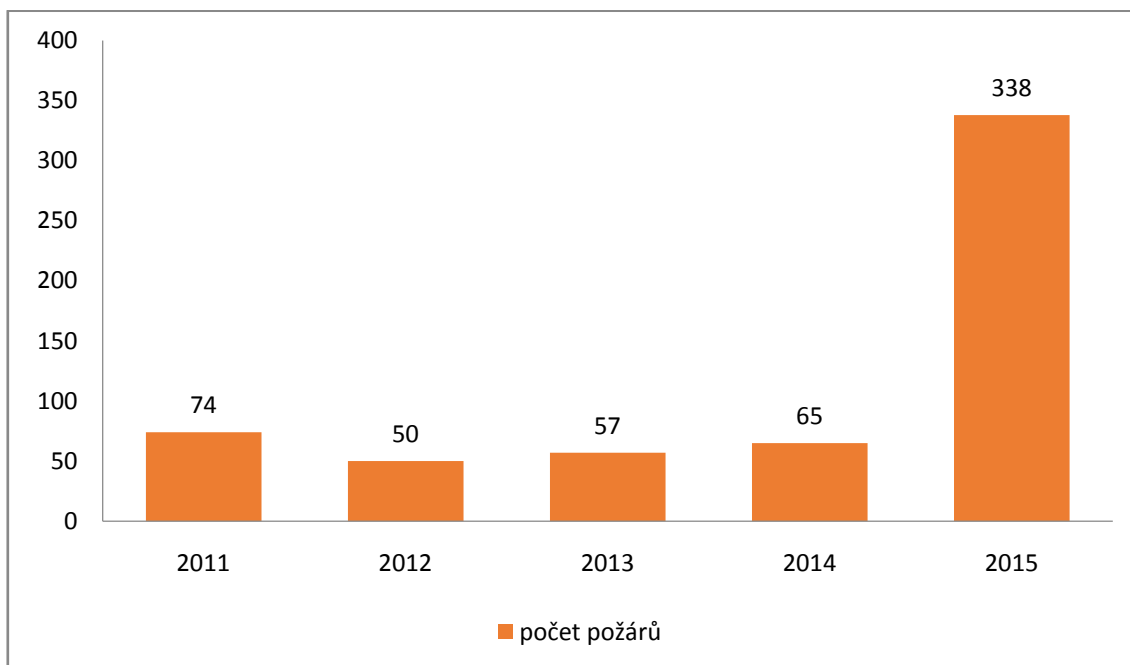
Rok 2015 se zapsal do statistik HZS JčK počtem 1352 požárů s přímou škodou 120 942 200,- Kč. Z tohoto počtu bylo 338 požárů v zemědělství se škodou 30 030 400,- Kč, tj. podíl 25% ze všech požárů. S tím často souvisely i požáry v lesnictví, které zaujímají poměr 15,5% s počtem 209 požárů a přímou škodou 5 141 700,- Kč. Tento graf zobrazuje poměr všech požárů v Jihočeském kraji za rok 2015.

Obrázek 5: Požáry v jednotlivých odvětvích hospodářství v roce 2015. Zdroj: vlastní výzkum

5.1.2 Požáry v zemědělství

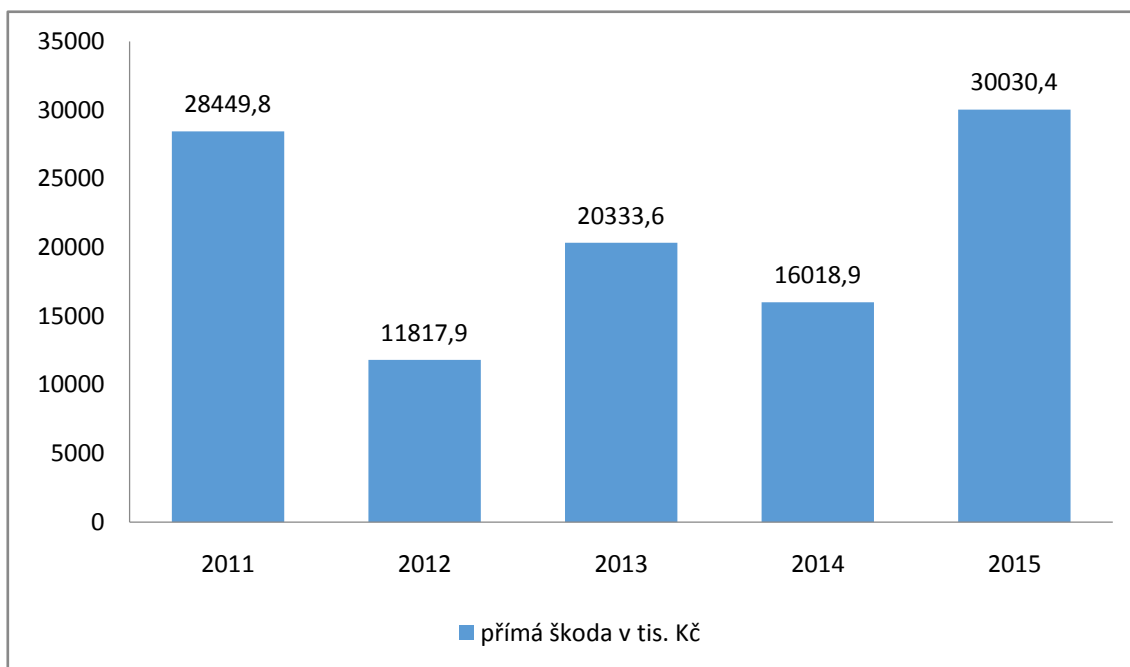
Uvedené tabulky vytváří porovnání výsledků statistik požárů v zemědělství, v jednotlivých položkách za období 5 let, tak aby byly zřejmé rozdíly v příčině vzniku požáru. V tabulce na obr. 6 jsou počty všech požárů v zemědělství za daný rok.

Obrázek 6: Počty požárů v zemědělství v letech 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

5.1.3 Způsobená škoda

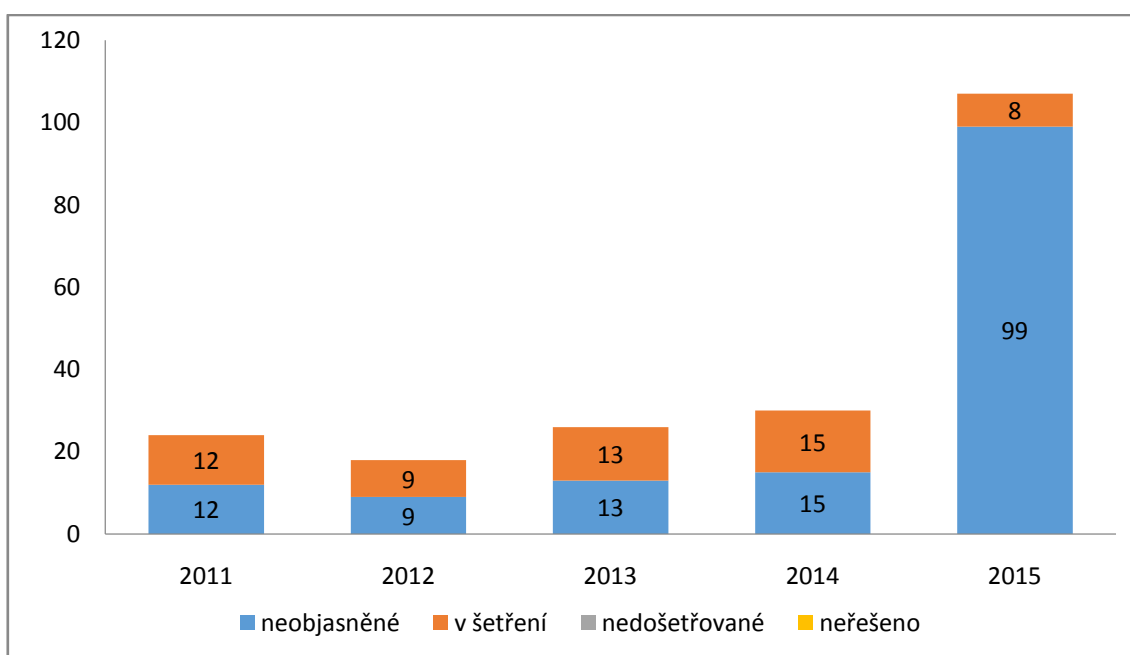
Při požárech vznikají přímé škody na majetku a uchráněné hodnoty, které jsou též předmětem statistik OPIS JčK. Na obr. 7 je možné porovnat např. rok 2011 a rok 2015. V roce 2015 byl počet vzniklých požárů téměř čtyřnásobně vyšší než v roce 2011, přesto rozdíl v přímých škodách je téměř srovnatelný. To je zapříčiněno vysokou škodou na majetku při jednotlivých požárech, např. v roce 2011 došlo při požárech ke škodám na zemědělských objektech v hodnotě více než 15 700 000,- Kč a na technice vznikla škoda 9 500 000,- Kč. V roce 2015 bylo mnohem více požárů, v hodnotách do 100.000,- Kč. Množství požárů se škodou od 100 000,- Kč do 500 000,- Kč bylo 29 a požárů vyčíslených se škodou nad 500 000,- Kč včetně bylo 17.

Obrázek 7: Přímá škoda při požárech v zemědělství v letech 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

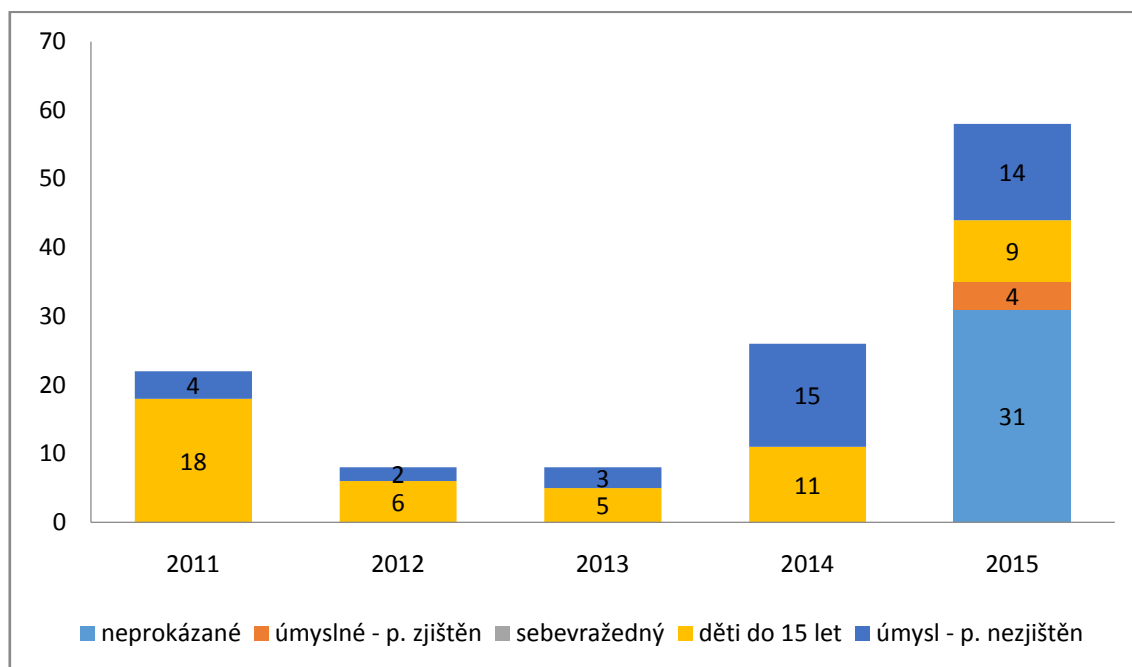
5.1.4 Požáry podle příčiny a činnosti při vzniku

Na obr. 8 jsou statistiky neobjasněných požárů. Toto zařazení ve statistikách je způsobeno roční uzávěrkou, kdy některé příčiny jsou dořešeny až v následujícím roce, není zjištěn nebo určen viník nebo je případ odložen.

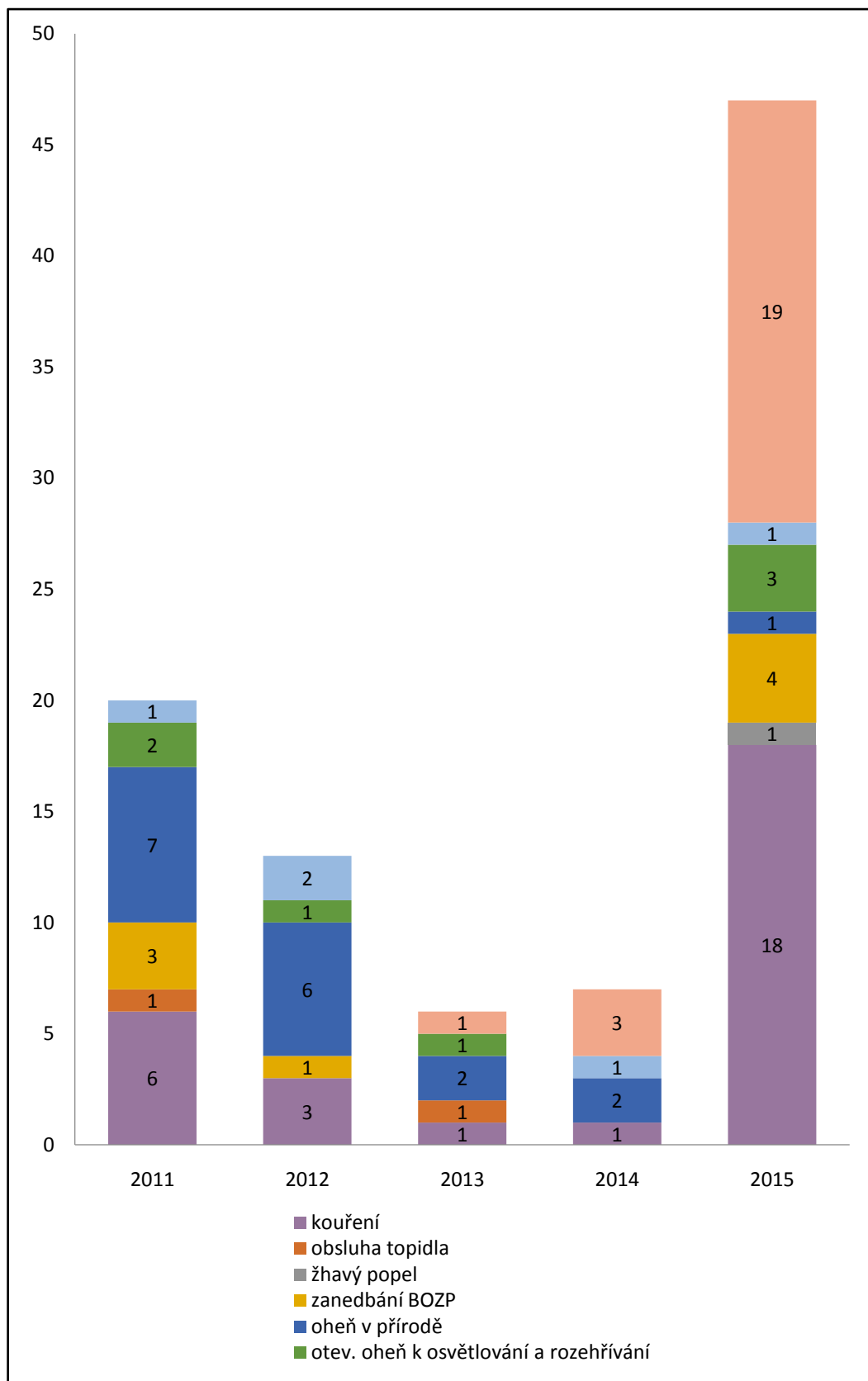
Obrázek 8: Neobjasněné příčiny požárů v letech 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

Následující graf (obr. 9) znázorňuje dlouhodobě poměrně častý výskyt požárů způsobených dětmi do 15 let ve vyšetřování bez zjištěného úmyslu. Rok 2015 je zajímavý zvýšeným neprokázaným úmyslem. V celkových součtech za jednotlivé roky bylo evidovaných událostí v roce 2011 - 22 požárů, 2012 a 2013– 8 požárů, 2014 – 24 požárů a v roce 2015 – 58 požárů založených dětmi.

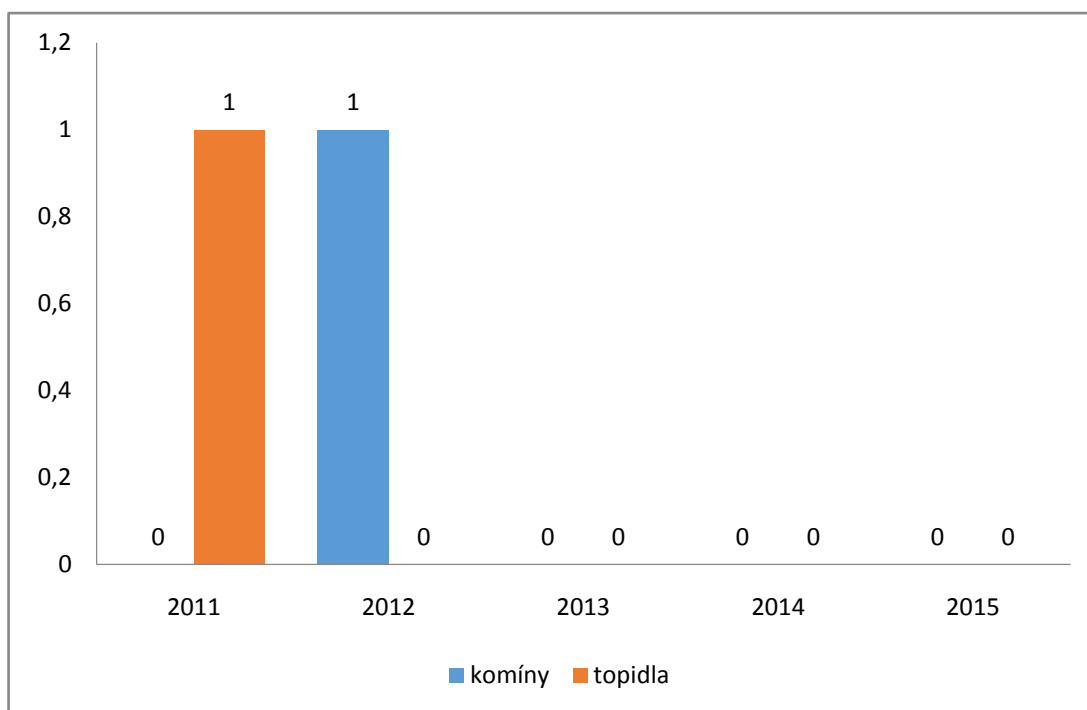
Obrázek 9: Neprokázané příčiny požárů, úmyslné zapálení, děti za roky 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

Požáry vzniklé z nedbalosti se velkou měrou podílí na nárůstu celkového počtu požárů. V porovnání s ostatními lety je rok 2015 extrémní hlavně v počtu požárů způsobených od kouření a rozdělávání ohně v přírodě. V ostatních položkách není takový nárůst oproti letům minulým. V celkových součtech za jednotlivé roky bylo evidovaných událostí v roce 2011 - 20 požárů, 2012 – 13 požárů, 2013 – 6 požárů, 2014 – 7 požárů a v roce 2015 – 6 požárů vzniklých z nedbalosti.

Obrázek 10: Příčiny požárů – nedbalost v letech 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

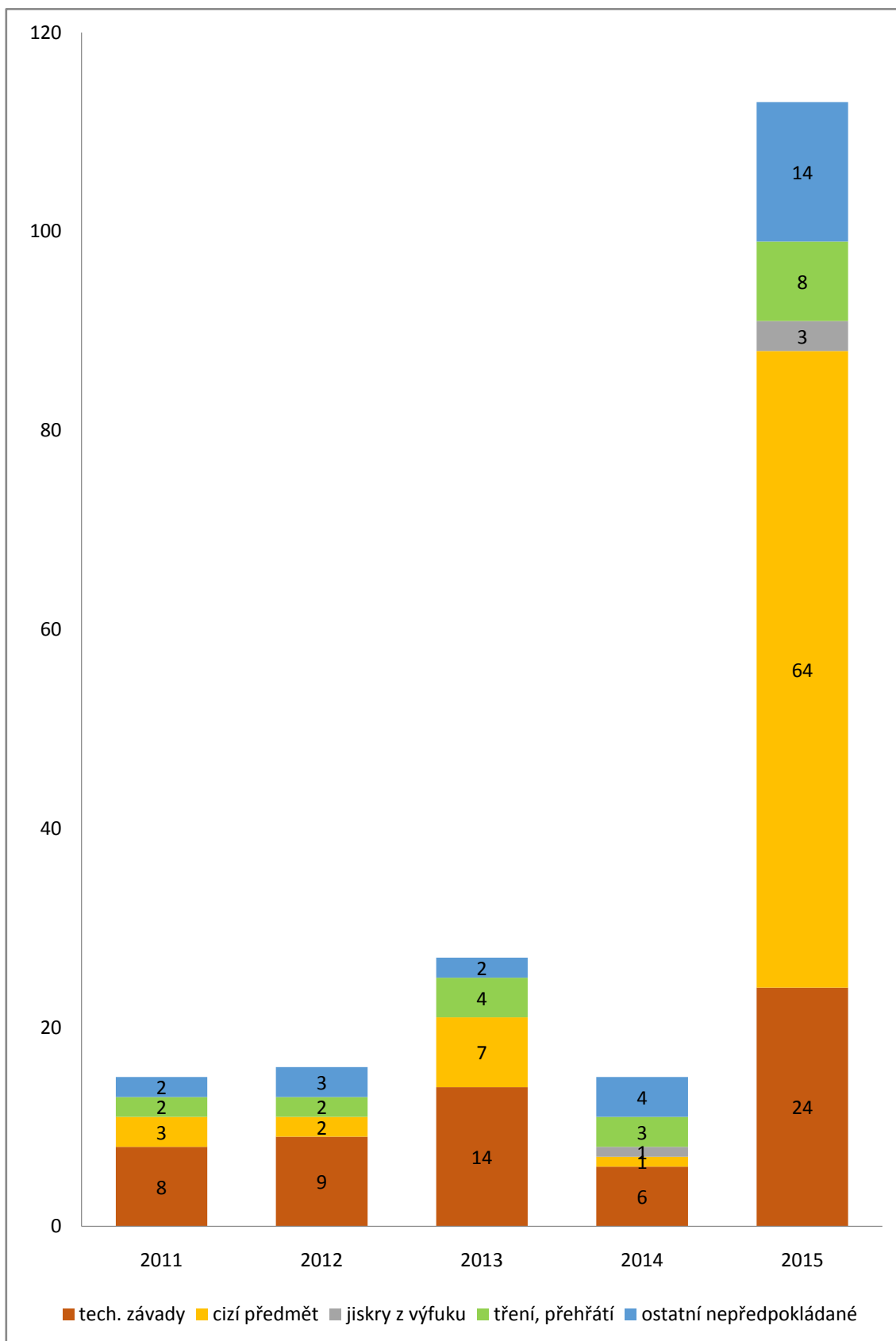
Nulové hodnoty v letech 2013 až 2015 statistik požárů od komínů a topidel se dají připisovat přechodu na jiné systémy technologie topidel v zemědělství, tj. bezpečnější a nenáročné na obsluhu. Mnohé podniky ustoupily od často užívaných naftových topidel a kotlů na LTO (lehký topný olej).

Obrázek 11: Příčiny požárů - komíny, topidla v letech 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

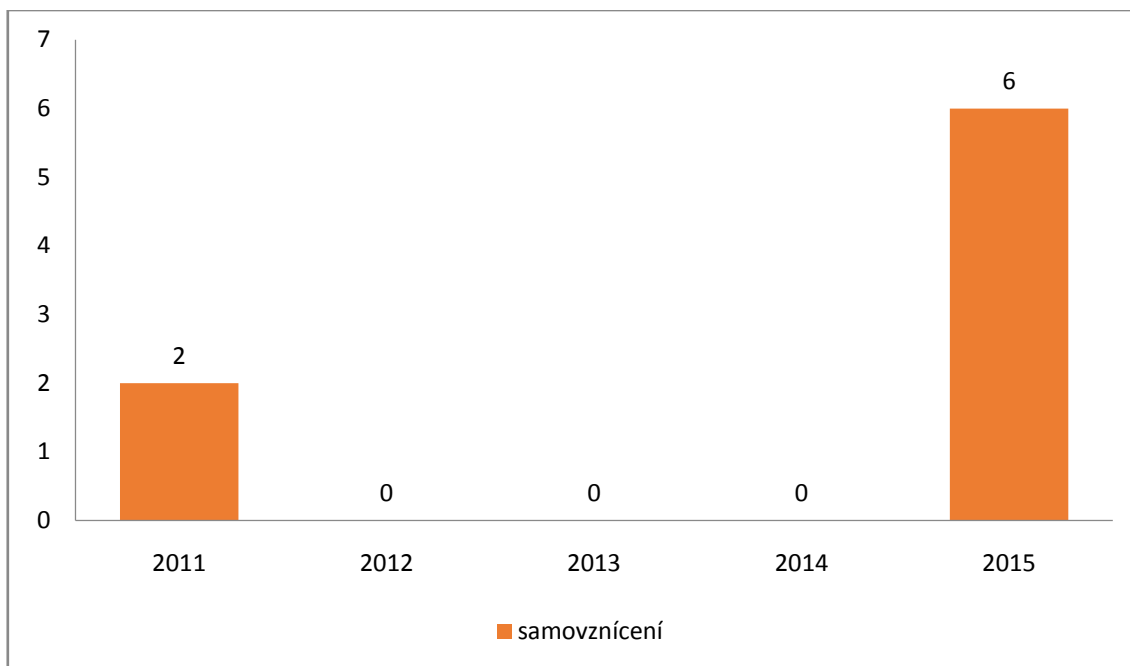
Graf na obr. 12 ukazuje vývoj požárů zaviněných technickou závadou na mechanizaci nebo jí způsobenou. Opět je vidět velký nárůst v roce 2015, tentokrát vznikem požáru od cizího tělesa. Jak je uvedeno a zdůvodněno v části 5.3 Příčiny požárů při sklizňových pracích, k zapálení dochází od kamene, který se dostane do třecích nebo točivých částí zemědělské mechanizace, vytrásadel mlátícího ústrojí nebo žací lišty kombajnu. V celkových součtech za jednotlivé roky bylo evidovaných událostí v roce 2011 - 15 požárů, 2012 – 16 požárů, 2013– 27 požárů, 2014 – 15 požárů a v roce 2015 – 113 požárů vzniklých od závady.

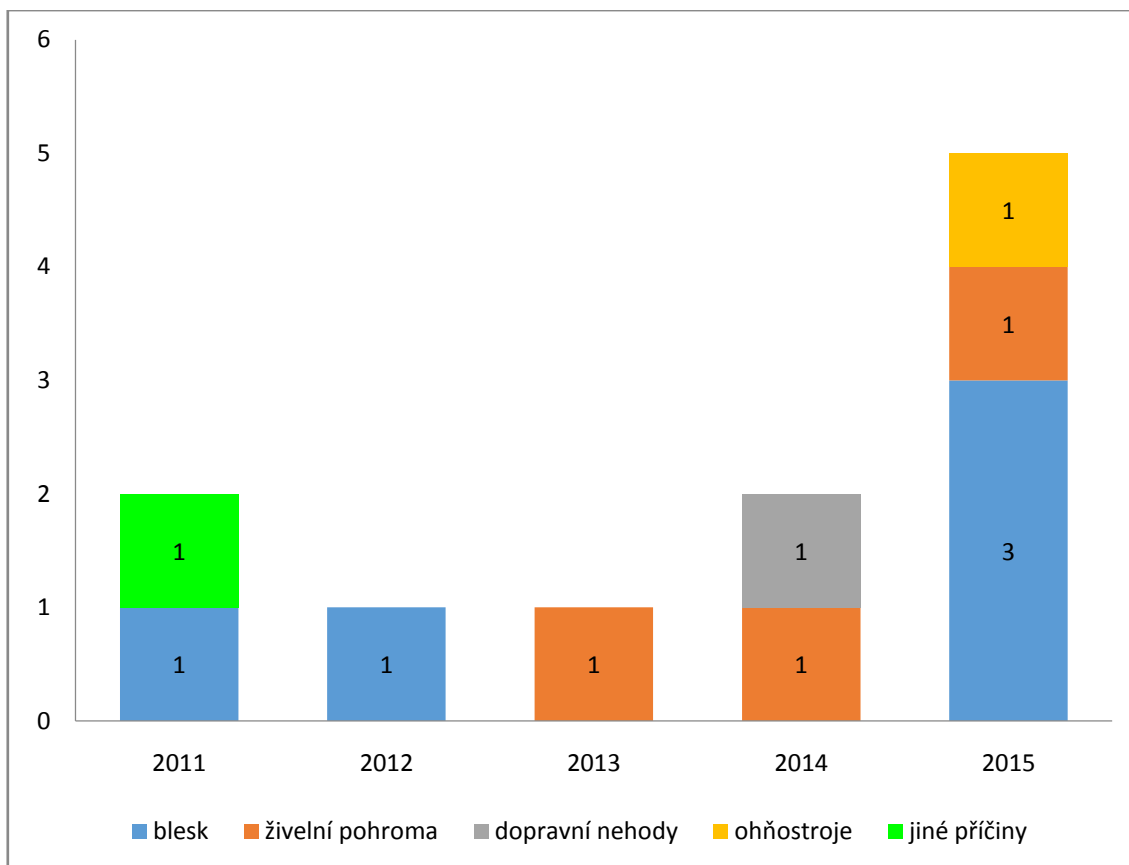
Obrázek 12: Příčiny požárů - závady 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

Příčiny samovznícením nejsou tak časté, přesto v roce 2015 došlo k 6 případům vznícení sena a slámy. Rok 2011 se do statistik zapsal 2 požáry samovznícením.

Obrázek 13: Příčiny samovznícením, výbuchem 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

Ve statistikách OPIS HZS JČK jsou poslední sledovanou položkou Mimořádné příčiny požárů. Jedná se podle Metodiky zpracování zprávy o zásahu o příčiny náhodné, nepředpokládané, převážně od přírodních jevů jako je blesk nebo živelná pohroma, které nelze ovlivnit lidským jednáním. Za živelní pohromu je považována povodeň nebo vichřice, kdy dojde ke stržení sloupů elektrického vedení nebo vzájemného dotyku vodičů venkovního vedení a následkem tohoto dojde ke vzniku požáru. Další položkou jsou požáry vzniklé následkem dopravní a nelze je předpokládat ani jím předejít kontrolou technického stavu vozidla. V roce 2015 je evidován jeden požár způsobený od ohňostroje. Ty jsou též zařazeny do náhodných událostí spolu s vojenským cvičením. V celkových součtech za jednotlivé roky bylo evidovaných událostí v roce 2011 - 2, 2012 a 2013– 1, 2014 – 2 a v roce 2015 – 5. V roce 2011 došlo k požáru fermentační jímky bioplynové stanice v okrese Tábor, kde vznikla škoda 5.000.000,- Kč po požáru zapříčiněném úderem blesku. Žádné hodnoty nebyly uchráněny.

Obrázek 14: Mimořádné příčiny požárů 2011 - 2015. Zdroj: vlastní výzkum

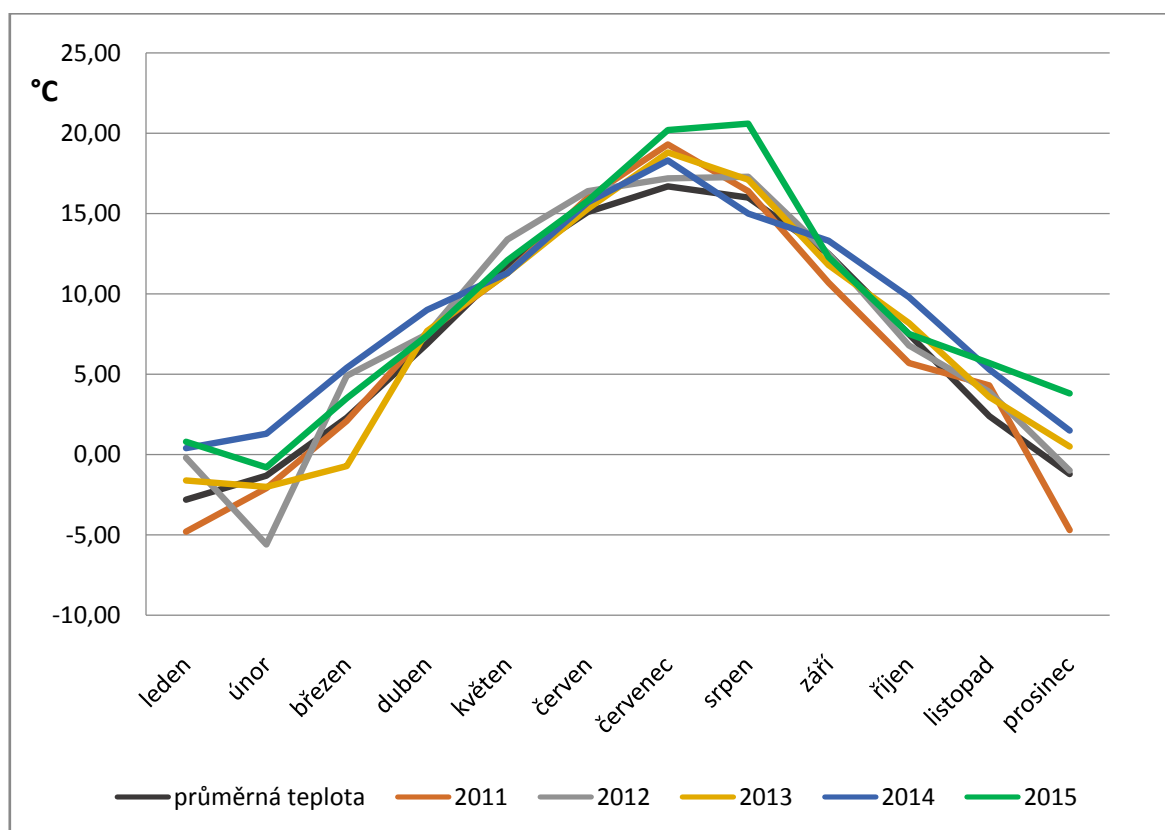
Zařazení příčiny vzniku požárů do jednotlivých položek ve výpisu ze statistik, je vygenerováno programem SSÚ. Z těchto statistik byly čerpány názvy příčin vzniku požárů a jejich jednotlivých položek do legend grafů této bakalářské práce.

5.2 Statistiky ČHMU z období 2011 – 2015

Nárůst počtu požárů zemědělské techniky v čase žní má mimo jiné souvislost s tím, že sklizeň obilí spadá do období, kdy kvůli vysokým teplotám a minimu vodních srážek bývá zvýšené nebezpečí vzniku požáru.

5.2.1 Teplota

Jak již bylo uvedeno výše, jednou z metod výzkumu bylo porovnání dlouhodobých teplot ze statistik ČHMU za zkoumané období 5 let. Tyto teploty jsou naměřené na území Jihočeského kraje. Vzhledem k tomu, že naměřené letní teploty nejsou až tak extrémní, jak bylo v mediích uváděno, je třeba brát v úvahu, že jsou do průměru započítávány i teploty naměřené na Šumavě.

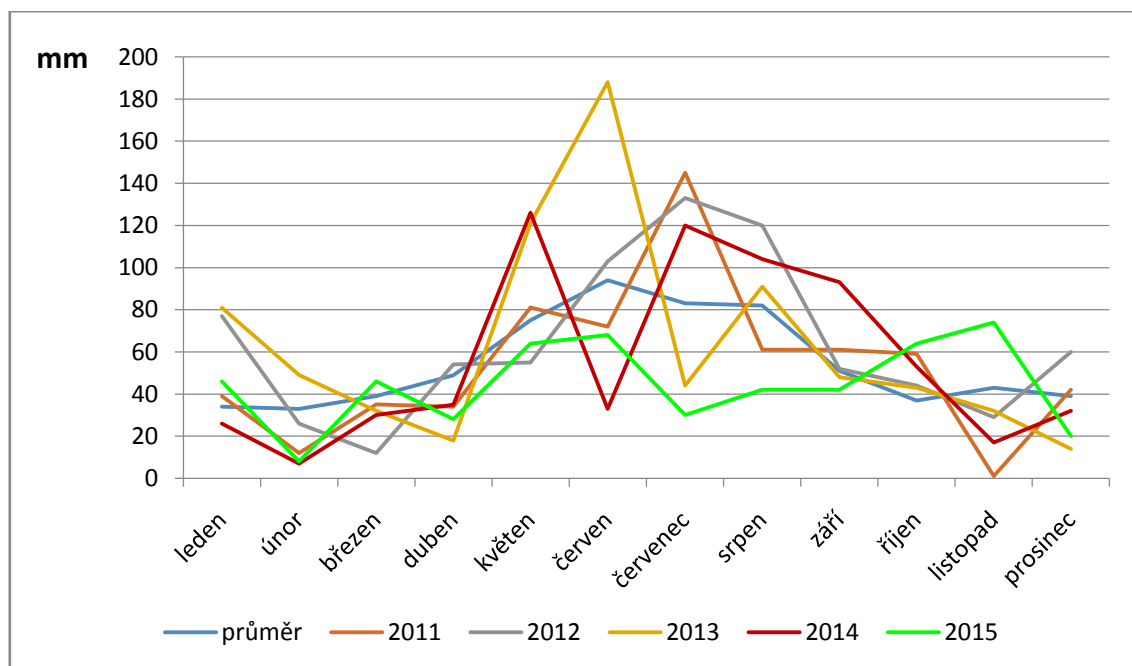

Obrázek 15: Průměrné teploty v Jihočeském kraji v letech 2011 – 2015. Zdroj: vlastní výzkum

5.2.2 Srážky

V souvislosti se zvýšenou průměrnou teplotou, docházelo i ke snížení dešťových srážek. To se projevilo na velmi suchých letních měsících hluboko pod dlouhodobým

průměrem. Největší rozdíl je patrný na objemu srážek v roce 2013 v porovnání s rokem 2015, kdy v květnu byl rozdíl 57 mm a v červnu rozdíl dokonce 120 mm.

Obrázek 16: Průměrné srážky v jihočeském kraji v letech 2011 – 2015. Zdroj: vlastní výzkum

5.3 Příčiny požárů při sklizňových pracích

Nejčastějšími příčinami vzniku požáru, které vznikly od zemědělských strojů, jsou od jikry vzniklé od kamene nebo cizího předmětu, který otěrem o kovové stěny způsobí zajiskření, nebo přehřátím řemenů a technickou závadou. Šetřením bylo zjištěno, že dochází ke vznícení slámy uvnitř kombajnu nebo pojízdného lisu a požár se rozšíří na hořlavé části zemědělského stroje a po té na strniště. Příčinou požáru může být zadření ložiska hnacího válce lisu nebo od řemenů, kdy od povrchové teploty žhavého válce nebo řemenice dojde ke vznícení slámy uvnitř stroje. Většinu požárů lze uhasit již v počátku s použitím PHP (přenosný hasicí přístroj). K hašení sena, slámy a obilovin použít vodní hasicí přístroj a na oleje, naftu i motory je pak vhodný práškový přístroj.

Kombajny

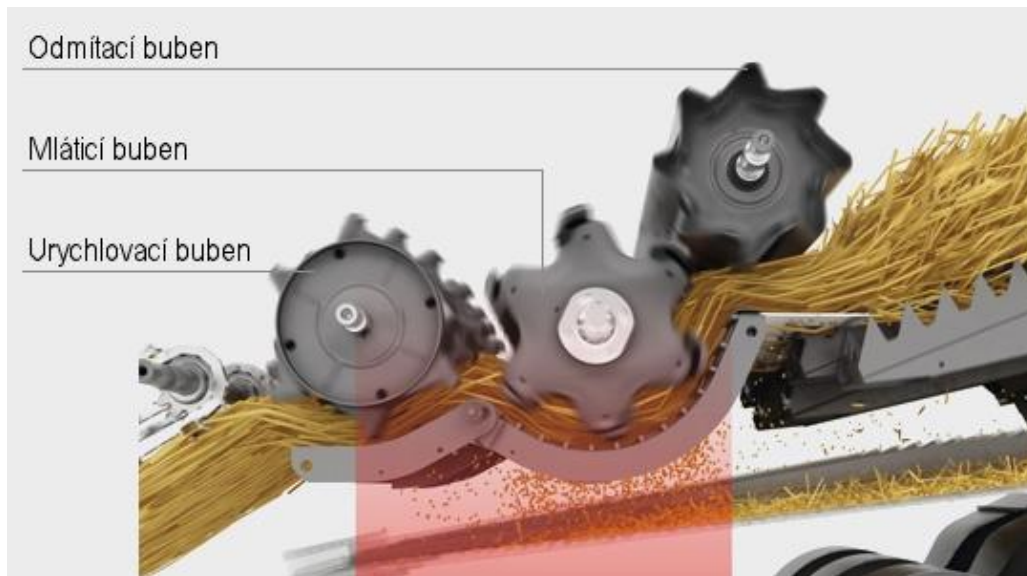
Největší podíl na příčinách vzniku požárů polí s obilím mají kombajny s axiálním mláticím zařízením (Obr. 17), kdy dojde od jiskry k zapálení obilí uvnitř kombajnu a ten vyfoukne již zapálenou rozmělněnou slámu na pole nebo dojde k zajiskření a zapálení slámy při pohybu žací lišty, která zavádí o kámen na poli. Jiskra většinou vznikne tím, že se dostane do vymlacovacího ústrojí kámen, který otěrem o kovové stěny způsobí zajiskření. Pro představu uvádím druhy systémů vymlacovacího ústrojí kombajnů, při kterých k tomuto dochází.

Obrázek 17: Požár kombajnu CLASS. Zdroj: <http://stargard.naszemiasto.pl/arttykul/zdjecia/na-polu-pod-kolbaczem-doszczetnie-spalil-sie-kombajn,3473669,artgal,16690099,t.id,tm,zid.html>

Využívané druhy mlátícího a separačního mechanismu v kombajnech.

Tangenciální s vytřásadlovým separačním mechanismem (konvenční) s rotačním separačním mechanismem (hybridní)

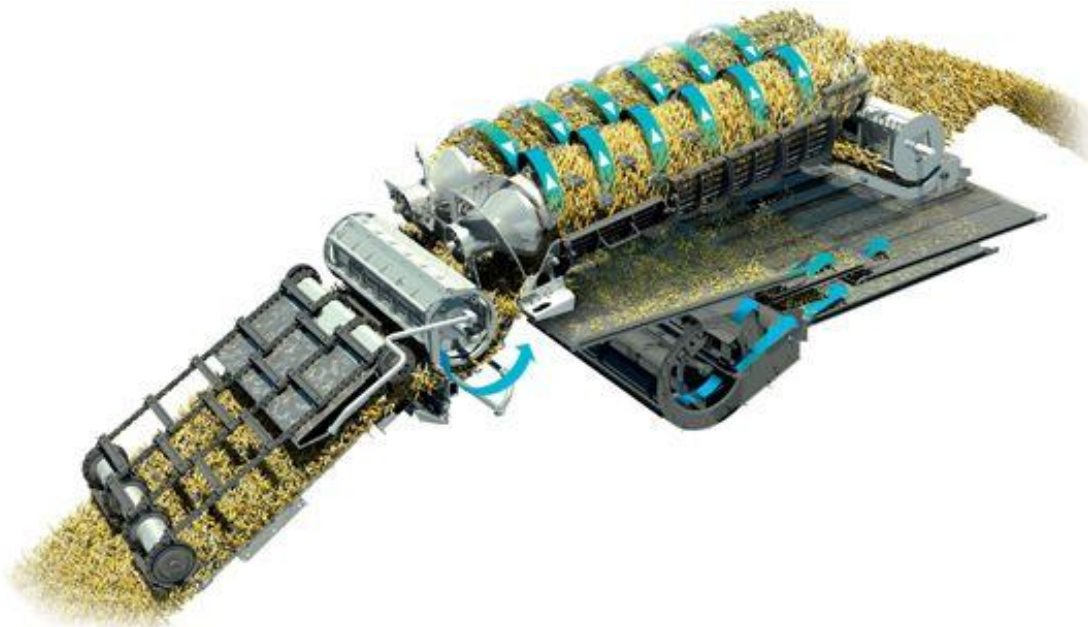

Obrázek 18: Hybridní vytřásadlový systém. Zdroj: <http://www.agrall.cz/produkt/40/tucano-450-320>

Obrázek 19: Mlátící ústrojí kombajnu. Zdroj: <https://shop.austrodiesel.at/produkte/maehdrescher/mf-activa-s/dreschwerk.html>

Axiální (rotační)

Obrázek 20: Axiální systém New Holland. Zdroj: <http://www.newholland.co.nz/?id=679>

Rotační separátor byl vyvinut firmou New Holland a poprvé použit na typu 8080, dnes je používán řadou konkurenčních firem (Obr. 20). Je to prstový buben s vlastním separačním košem umístěný za odmítacím bubnem, svojí funkcí zvyšuje separační účinek, průchodnost a snižuje zatížení vytřasadla. Hybridní mechanismus firmy Agco s dvojicí axiálních separátorů používaný na sklízecích mlátičkách Massey Ferguson Delta a Fend X má rotory s průměrem 475 mm a délkou 4200 mm. Velké rotační síto nahrazující vytřasadla v mlátičce Western Roto Tresh. Ukrajinský Slavutich KZS 9M 1 s tangenciálním mláticím a separačním mechanismem.

Axiální sklízecí mlátičky

Axiální mechanismus bývá integrovaný, protože rotor zastává funkci mláticí i separační. Před rotorem je u některých typů uložen vkládací tangenciální buben. Samotný rotor je v předu opatřen vkládací částí tvořenou lopatkami nebo šnekem, první polovina rotoru je mláticí a druhá separační, koš je rovněž rozdělen do dvou částí, zakrývá rotor po celém obvodu a po vnitřním obvodu je opatřen vodíci lištami které usměrnují tok obilní hmoty. Za rotorem bývá ještě odmítací buben. K odloučení zrna dochází třením mláčené hmoty mezi rotorem a košem. Axiální mechanismus s jedním podélným rotorem, je nejčastěji používaný u rotačních sklízecích mlátiček. Od roku 1977 je používán na mlátičkách IH/Case IH Axial Flow. U typů Claas Lexion 480 (Obr.

21), 470, 570, 580, 600 (nyní Lexion řady 700) je používán mlátící mechanismus tříbubnový APS, o separaci se starají dva podélné axiální rotory ROTO PLUS, každý z nich je excentricky uložen ve svém samostatném separačním koši. (AGRARVIDEO.DE, 2015).

Obrázek 21: CLASS Lexion 480. Zdroj: CLYDEN, 2012

Ze zpráv o zásahu, statistik příčin vzniku požáru a vyšetřovacích spisů lze vyhodnotit, že před většinou požárů vykonával na postižených místech práci kombajn. Žací lišta kombajnu se pohybuje v podélných směrech (zprava do leva a opačně) poměrně vysokou rychlostí. Dále se v konstrukci kombajnu nachází značné množství rotujících hřídelí a kol. V zadní části kombajnu se nachází drtič slámy, kde také může dojít k odletu jiskry do prostoru pole. Při výše uvedeném značném množství pohybujících se částí kombajnu, může dojít snadno k vývinu mechanické jiskry od kovových součástek po nárazu na kámen nebo jinou tvrdou překážku. Dále při provozu kombajnu dochází k vývinu značného množství hořlavého prachu, který ve směsi se vzduchem je taktéž velmi snadno zapalitelnou směsí. Sláma s obilím je velmi snadno

vznětlivý materiál, který může zapálit i mechanická jiskra. Teplota vznícení slámy je kolem 310 °C, teplota žnutí 210 °C (viz. strana 68 - „Požárně technické charakteristiky a technické informace pro potřeby ZPP“, rok vydání 2015). Mechanická jiskra je schopna vyvinout teplotu 1200 – 1600 °C (viz. strana 68 – „Metodika pro činnost inspekce požární ochrany při zjišťování příčin požárů, díl II, rok vydání 1985). Tato teplota je dostatečná, aby došlo ke vznícení suché slámy a prachu. V letních měsících vzniku častých požárů panovaly extrémní klimatické podmínky. Na základě statistik od Českého hydrometeorologického ústavu bylo zjištěno, že letních měsících byla v Jihočeském kraji naměřena teplota přesahující 34 °C, relativní vlhkost vzduchu byla přes poledne cca 20 % a rozvoji šíření požáru napomáhaly nárazy větru. Na základě těchto zjištění, by bylo vhodné oslovit prodejce, servisy a výrobce této techniky, zda by nebylo vhodné opatřit stroje snímači tepla, či vhodným zařízením na signalizaci požáru a montáž kvalitnějších dílů, které jsou v zařízení dle vývoje nejvíce namáhány. Otázkou ovšem je, zda je pro výrobce výhodnější montáž a vývoj takové ochrany či dílu nebo raději prodej nového zařízení provozovateli.

Lisy na kulaté balíky

Další z častých příčin požárů, kdy dojde ke shoření techniky, jsou technické závady na lisech na balíky. Podle výsledků vyšetřování dochází k přehřátí ložisek na hlavní přítlačné hřídeli (Obr. 22) Uvnitř lisu dojde ke vznícení slámy působením tepla. Obsluha nevidí počátky vznícení a při zpozorování plamenů již nelze techniku zachránit (Obr. 23).

Jediná šance, jak omezit způsobenou škodu, je vypřáhnout lis a odjet s traktorem. Jak uvádí uživatelé, je to nejnamáhanější část na stroji a výrobce z ekonomických důvodů nedimenzuje tyto součástky nad rámec výkonu, tudíž dojde k rychlému opotřebení. Ze zkušeností obsluhy a uživatelů těchto lisů lze uvést, že každoroční výměnou ložisek před započatím sezony žňových prací se dá zabránit jejich přehřívání a tím i vznícení slámy uvnitř stroje při práci. Ze statistik OPIS JČK vychází, že v Jihočeském kraji v roce 2015 takto shořelo 9 lisů na balíky, s přímou škodou na každém více než 500 000,- Kč.

Obrázek 22: Mechanismus lisu na balíky John Deere, řada 900. Zdroj: www.robert-aebi-landtechnik.ch/siteindex.cfm?id_art=103173

Obrázek 23: Požár lisu na balíky, 2015. Zdroj: www.hasicivotice.cz/imgmid262818082011505.jpg

5.4 Požár pole v obci Bavorov, Tourov

Nejrozsáhlejším požárem v roce 2015 na území Jihočeského kraje byl požár v obci Bavorov, Tourov, ohlášeným na OPIS HZS JčK České Budějovice 10. 8. 2015 v 13:04 hod., jako „požár pole a lesa“ (Obr. 24). Vlivem rozsahu požáru byl v 14:02 hod. vyhlášen III. stupeň poplachu. Zapojeny byly jednotky ze 4 okresů Jihočeského kraje (Strakonice, Prachatice, České Budějovice, Písek). Na ploše 590 000 m² hořelo obilí na poli, strniště a les a způsobená škoda byla vyčíslena na 550 000,- Kč.

Na likvidaci požáru se podílelo celkem 16 JPO + vrtulník PČR s Bambi vakem. Bylo použito 20 x CAS, 5 x DA, 4 x PS 12. Útok byl veden 17 x otočnou proudnicí, 13 x proudem „C“, 6 x VT (vysokotlaký proud) a bylo použito cca 703.000 litrů vody. Zúčastněná technika (bez OA) ujela celkem 1063 km a byla v provozu 87 Mth. Fronta požáru měřila 300m a výkon proudů k uhašení činil 18850 l/min. Na místě zasahovalo 75 hasičů, vyšetřovatel UO Strakonice HZS JčK, velitel stanice Vodňany HZS JčK, vedoucí pracoviště IZS UO Strakonice, řídicí důstojník, ředitel UO Strakonice HZS JčK, ředitel HZS JčK, ředitel UO České Budějovice HZS JčK a posádka vrtulníku.

Na základě ohledání místa požáru byla stanovena 2 svědecká ohniska požáru (Příloha C). První ohnisko požáru se nacházelo v prostoru pole, kde prováděly sklizeň 2 kombajny zn. CLAAS. Druhé ohnisko požáru bylo svědecky stanoveno v prostoru pole, kde prováděl sklizeň obilí kombajn Fortschritt E 512. Přibližná místa obou ohnisek požáru jsou zakreslena v plánu místa požáru (Příloha C). Na základě informací byla jednoznačně stanovena příčina vzniku požáru - odlet mechanické jiskry či žhavé části kovu od obilných kombajnů, které prováděly sklizeň obilí na polích. Rotující a pohybující se části kombajnů způsobily s největší pravděpodobností zajiskření od kamene nebo jiného předmětu na polích a následný vznik požáru. V tomto případě došlo současně ke vzniku požáru v prostoru dvou polí. Po nějaké době došlo ke spojení obou požárů zasažených ploch polí do jednoho velkého požáru o rozloze cca 59 ha. Obě místa vzniku požáru byla od sebe vzdálena cca 700-800 m. Ačkoli došlo k rychlému šíření požáru v prostoru polí, nemohlo dojít k přenesení ohně z jednoho ohniska požáru k druhému ohnisku požáru. Výše uvedená vzdálenost mezi místy vzniku požáru je příliš velká. V tomto případě šíření požáru velmi negativně ovlivnily výše uvedené klimatické podmínky, které byly velmi příznivé na rychlé šíření požáru. Několik po sobě jdoucích dnů před vznikem požáru panovalo suché počasí s tropickými teplotami. Požárem bylo

zničeno obilí (ozimý ječmen) na ploše 26,5 ha, shořelá sláma na strništi na poli na ploše 32 ha, shořelý lesní porost na ploše 0,3 ha a shořelá tráva na ploše 0,2 ha v prostoru zahrady u domu č.p. 7. Dále došlo k poškození dřevěných sloupů telekomunikačního vedení v počtu 5 ks u silnice a stromů v prostoru zahrady u domu č.p. 7. Uhašením a likvidací požáru došlo k uchránění vzrostlého obilí ozimého ječmene na blíže neurčené ploše pole a části lesního porostu. Dále došlo k uchránění hospodářské budovy na okraji místní části Tourov. Uchráněné hodnoty byly stanoveny odhadem na místě požáru určeným vyšetřovatelem požárů na 300 000,- Kč.

Obrázek 24: Požár pole Bavorov, Tourov. Zdroj: Archiv HZS JČK ÚO Strakonice

Jak uvedly tiskové zprávy, příčina byla zřejmá již od lokalizace a likvidace požáru: „*Shořelo převážně strniště, část obilí a zhruba jeden hektar smíšeného lesa. Požár způsobil kombajn sklízející obilí. Úplně konkrétní příčiny jeho vzniku ještě budeme upřesňovat,*“ sdělila Jana Neškodná, zastupující tisková mluvčí HZS Jihočeského kraje (iDnes.cz, 2015).

Obdobný případ se stal i na Rakovnicku, jak je sděleno dne 5. 8.2015 na serveru rozhlas.cz: „*Hasiči vyjeli v prvním prázdninovém měsíci k rekordnímu počtu požárů. Hořelo na více než 2600 místech, což je skoro o tisícovku víc než loni v červenci.*“

Už od pondělního podvečera například hasiči zasahují u největšího požáru letošního roku u Chráštan na Rakovnicku. Les pravděpodobně zapálila jiskra, která odlétla od kombajnu během práce na přilehlém poli.“ (ŠVEJDOVÁ, 2015).

5.4.1 Nasazení Letecké hasičské služby

Při požáru v Bavorově byl vyhlášen III. stupeň poplachu a nasazen vrtulník PČR s Bambi vakem (Obr. 25), který si vyžádal náčelník štábu velitele zásahu prostřednictvím OPIS HZS JčK. Leteckou hasičskou službu (LHS) zajišťuje Ministerstvo zemědělství v úzké spolupráci s Ministerstvem vnitra (konkrétně s generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR).

Obrázek 25: BELL 412 při plnění „Bambi vaku“. Zdroj: Archiv HZS JčK ÚO Strakonice

Od letošního roku testuje MZe pilotně nový model LHS, který již, na rozdíl od předchozích let, nebude zajišťovat i leteckou hlídkovou činnost, ale výlučně hašení lesních požárů. Službu budou zabezpečovat tři letouny soukromých leteckých společností a dva vrtulníky Letecké služby Policie ČR. Soukromé letouny budou startovat z Jičína, Plasů a Hosína u Českých Budějovic, a to v období od 1. dubna do 31. října. Policejní vrtulníky, startující z Brna a Prahy, budou fungovat celoročně (HZS ČR, 2017).

Pro letecké hašení požárů se v ČR v současné době používají letouny typů Antonov An-2 „Andula“, Z-37T a Z-137T „Turbo Čmelák“, PZL M-18 Dromader a vrtulníky typu BELL 412 se závěsným „Bambi vakem“, který byl použit právě na výše jmenovaném požáru v Bavorově nebo Mill Mi-8 se závěsným „Bambi Bucketem“.

K plnění „Bambi vaku“ se používají dvě varianty. Plněním pomocí dvou napouštěcích proudnic „B“ z dvou CAS nebo vlastním nabíráním hasiva z vodního zdroje. Tento zdroj je podmíněn hloubkou nejméně 1,5 m.

5.4.2 Využití pozemní techniky při hašení požárů ve vnějším prostředí

CAS 30/9000/540 – S3VH je speciální požární automobil na terénním podvozku Tatra 815-7 s pohonem kol 6x6.

Obrázek 26: CAS 30/9000/540 – S3VH na podvozku Tatra. Zdroj: autor

Jedná se o automobil určený pro velkoobjemové hašení. Nástavba vozidla je modulová – část nástavby je vyrobena z nerezových profilů opleaná hliníkovým plechem a nádrže jsou kompozitové. Objem nádrže je 9000 litrů vody a 540 litrů

pěnidla. Ve vozidle je zabudováno dvoustupňové čerpadlo Ruberg R30 o jmenovitém průtoku 3 000 l/min. při tlaku 10 barů a jmenovité sací výšce 3 metry. Ve vysokotlakém režimu se jedná o 250 l/min. při 40 barech. Čerpadlo pracuje s automatickou membránovou vývěvou Membranat. K další výbavě vozidle patří zejména hadicový naviják se 60 m tvarově stálé hadice zakončené kombinovanou proudnicí turbo, izolované hadice, proudnice, dýchací přístroje Dräger. Na pochůzně střeše nástavby je umístěna snímatelná lafetová proudnice se jmenovitým výkonem 2000 l/min. a délkou účinného dostřiku kompaktním proudem 50 m (THT, 2016).

Při hašení požárů polí s použitím sanační lišty na tomto vozidle, může dojít k likvidaci požáru na ploše 3000 m² na jedno vyprázdnění cisterny.

S využitím těchto vozidel je možné efektivněji likvidovat požáry, a to v závislosti na čase a ekonomickém hledisku, tj. delší doba hašení, menší čas strávený dopravou v porovnání s CAS s menším objemem nádrže a výborná průchodnost terénem.

5.5 Vývoj právních předpisů v zemědělství v souvislosti s PO

Poznatky byly čerpány ze Směrnice 11, ministerstva vnitra České socialistické republiky ze dne 3. června 1972, o ochraně úrody před požáry, dále z norem ČSN 46 7010 Dosoušení píce a skladování sena, z 1. 11. 1978 a 9. 1. 1989. Po rozhovoru s vedoucí oddělení stavební prevence, kontrolní činnosti a ZPP KŘ HZS JčK, z těchto dokumentů vycházelo Nařízení kraje č. 1/2002, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, tzv. “na sucho“. Z nich bylo dále čerpáno do Nařízení JčK č. 4/2015 ze dne 28. 5. 2015, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, a do Rozhodnutí hejtmána Jihočeského kraje č. 1/2015 ze dne 24. 7. 2015, o vyhlášení období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru. S tímto dokumentem souvisí Nařízení Jihočeského kraje č. 2/2015, ze dne 5. 2. 2015, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů. Rada Jihočeského kraje v souladu s ustanovením § 7 a § 59 odst. 1 písm. k) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů a na základě ustanovení § 27 odst. 2 písm. b) bod 3 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, vydala Nařízení Jihočeského kraje č. 2/2016, ze dne 21. 4. 2016, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru.

Dále je nutné se zmínit o Koncepti prevence požární ochrany HZS České republiky do roku 2016 a Koncepti požární ochrany HZS Jihočeského kraje do roku 2010, ve kterých takové možnosti rizika vzniku požáru nejsou nijak zmíněna a tudíž není specifikováno jejich zabezpečení.

	Směrnice 11/1972	ČSN 46 7010	Zákon č. 133/1985 Sb.	Zákon č. 252/1997 Sb.	Vyhláška č. 246/2001 Sb.	Nařízení JčK č. 1/2002	Nařízení JčK č. 4/2015	Nařízení JčK č. 2/2016	Metodická pomůcka GŘ HZS ČR 2016
Oborání	X							X	X
Cisterna s vodou	X								
Požární, žňová hlídka	X						X	X	X
Hasicí přístroj	X					X	X	X	X
Prosečení	X							X	X
Lapače jisker		X				X	X	X	X
Měření teploty a vlhkosti píce	X	X		X				X	X
Zajištění zdrojů požární vody	X	X	X		X			X	X
Dodržení bezpečných vzdáleností	X	X	X		X			X	X

Tabulka 3: Rešerše právních předpisů. Zdroj: Vlastní výzkum.

V porovnání současných právních předpisů týkající se zemědělství s již neplatnými právními předpisy, lze usoudit, že předchozí dřívější zpracování bylo podrobnější a přehlednější. Současné právní předpisy se vztahují převážně na prevenci v budovách, jejich stavebně protipožární řešení a zajištění objektů v intravilánu obcí. Požáry se ale nevyhnou ani polím a lesům. Musíme samozřejmě brát ohled na dřívější systém zemědělských podniků, které zaměstnávaly velký počet osob, které měly určeny funkce, jako např. členové požární hlídky, vedoucí BOZP, atd. Ti byly pravidelně školeni v rámci zaměstnání, pod dohledem místních a okresních národních výborů. V současné době může hospodařit i jen jeden soukromník, fyzická podnikající osoba, který si najímá služby na sklizňové práce a není schopen zajistit dostatečný počet osob k zajištění požární hlídky, většinou z ekonomických důvodů.

5.6 Řízené hovory s vedoucí oddělení stavební prevence, kontrolní činnosti a ZPP KŘ HZS JČK a vedoucími pracovišť prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JČK

Jedním z výstupů zpracování této bakalářské práce byly řízené rozhovory s vedoucími pracoviště prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JČK (Příloha D). Dotazy směřovaly k největším rizikům požárů v zemědělství, současné legislativě zabezpečení sklizňových prací, zabezpečení vodních zdrojů k hašení požárů, systému a četnosti kontrol ze strany HZS v zemědělských podnicích a na obcích, včetně dodržení právních předpisů k zabezpečení protipožárních opatření. Z výsledků rozhovorů příslušníků jednotlivých ÚO vyplývá, že rizika požárů mohou být ovlivněna geografickou polohou území části Jihočeského kraje. Například České Budějovice jsou v rovinném terénu s větším množstvím rybníků, zatímco okres Prachatice je z větší části na území kopcovité Šumavy s nedostatkem vodních zdrojů. Podobně je rozdíl vidět i na ÚO Jindřichův Hradec do kterého spadá Třeboňsko, které je lokalitou rybníků, tudíž dostatečných vodních zdrojů oproti ostatním okresům.

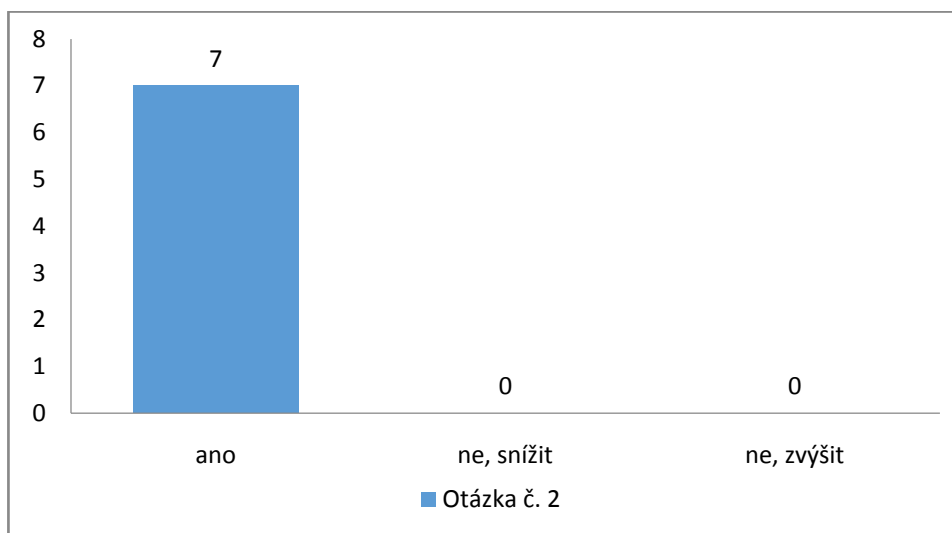
Otázka č. 1. Jaká rizika požárů v zemědělství vnímáte jako největší, v rámci působnosti vašeho ÚO?

	Žňové práce	Posklizňová úprava	Skladování píce	Technické závady	Závady na instalacích	Nedbalostní jednání	Děti	Kouření
ÚO Č. Budějovice				X		X	X	
ÚO Č. Krumlov	X			X		X		
ÚO J. Hradec	X			X				
ÚO Písek	X		X	X				
ÚO Prachatice	X							
ÚO Strakonice	X		X	X				
ÚO Tábor	X							

Tabulka 4: Otázka č. 1. Zdroj: Vlastní výzkum

Na první otázku, jaká rizika vnímáte jako největší v rámci působnosti vašeho ÚO, byla nejčastější odpovědí žňové práce, technická závada na mechanizaci, skladování píce, nedbalostní jednání osob a požáry založené dětmi.

Otázka č. 2. Přejde Vám počet kontrol ze strany HZS u subjektů v zemědělství dostatečný?

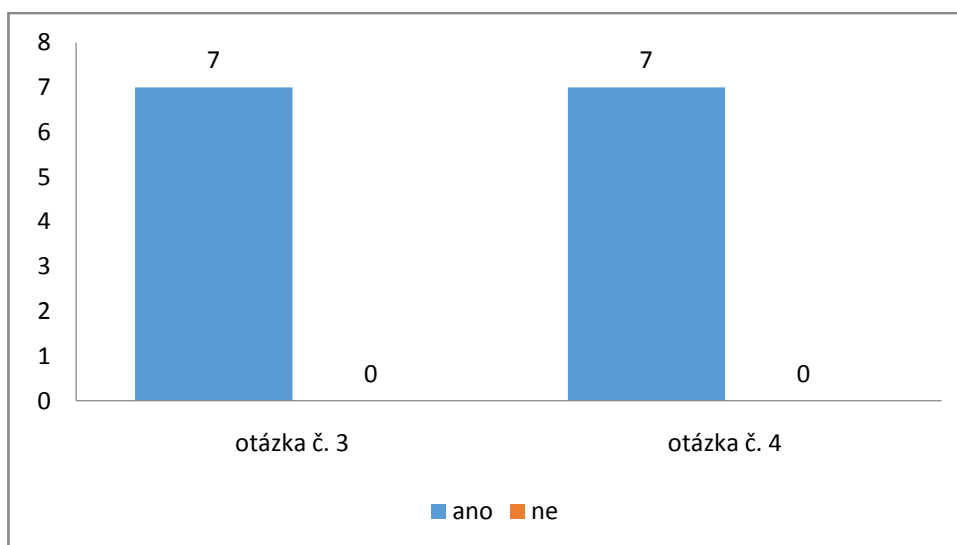

Obrázek 27: Otázka č. 2. Zdroj: Vlastní výzkum

Na druhou otázku, zda je dostatečný počet kontrol ze strany HZS JČK, byla odpověď jednoznačně souhlasná a nikdo nenavrhoval častější ani rozsáhlejší kontroly.

Otázka č. 3. Jsou lhůty preventivních požárních prohlídek dostačující?

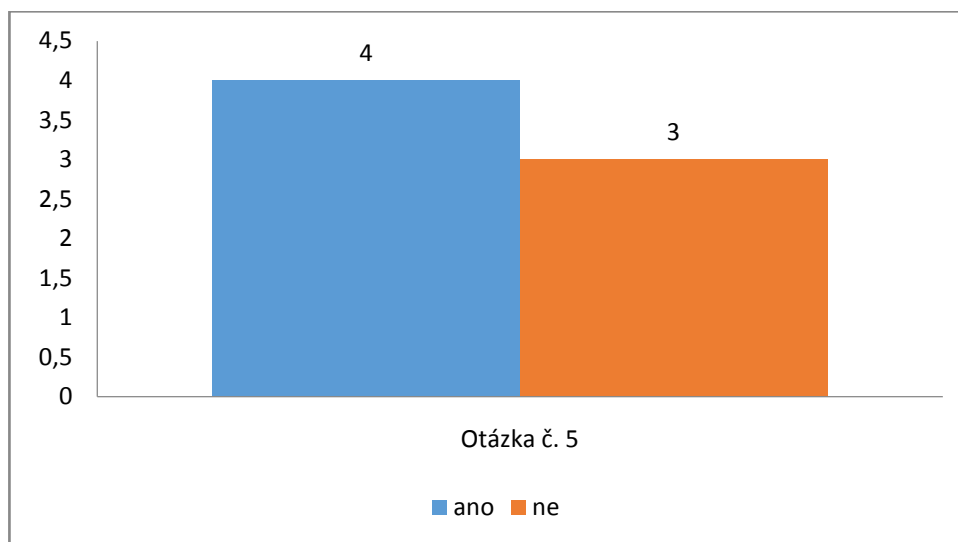
Otázka č. 4. Je dle vašeho názoru Stanovení podmínek k zabezpečení PO v době zvýšeného rizika požárů dostačující, dle Nařízení JČK č. 2/2016, přílohy č. 1?

Obrázek 28: Otázka č. 3 a 4. Zdroj: Vlastní výzkum

Lhůty preventivních požárních prohlídek v třetí otázce uvedli vedoucí jako dostačující, stejně tak potvrdili jednohlasně za dostačující stanovení podmínek k zabezpečení PO, dle NK č. 2/2016, přílohy č. 1.

Otázka č. 5. Myslíte si, že je dostatek zdrojů vody pro hašení požárů vzniklých na zemědělských pozemcích?

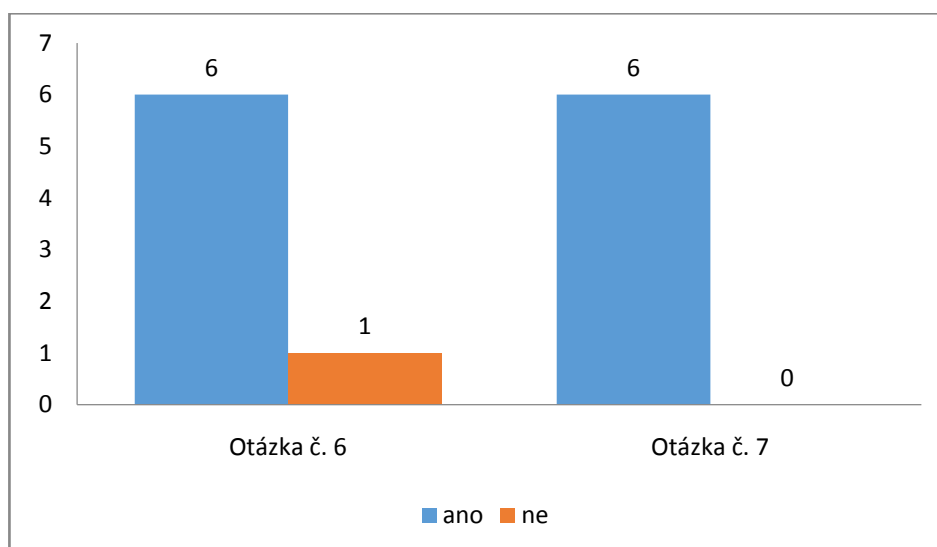

Obrázek 29: Otázka č. 5. Zdroj: Vlastní výzkum

Na dotaz, zda si myslí, že je dostatek vodních zdrojů k hašení požárů vzniklých na zemědělských pozemcích, se odpovědi rozcházejí, většině případů bylo odpovědi - ano.

Otázka č. 6. Provádíte kontroly obcí?

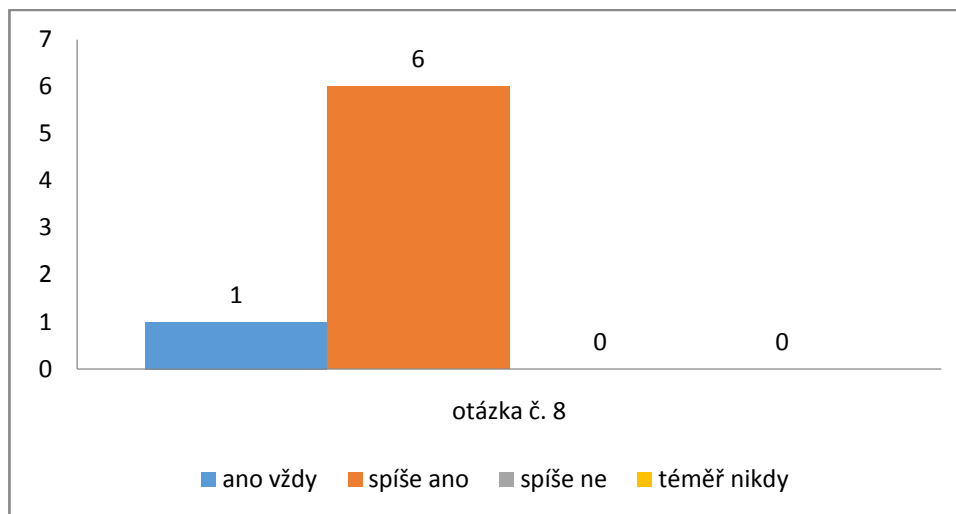
Otázka č. 7. Zabýváte se v rámci této kontroly Požárním řádem obce („PŘO“)?

Obrázek 30: Otázka č. 6 a 7. Zdroj: Vlastní výzkum

Téměř všechny ÚO HZS JČK provádí kontroly obcí a kontrolu Požárního řádu obce.

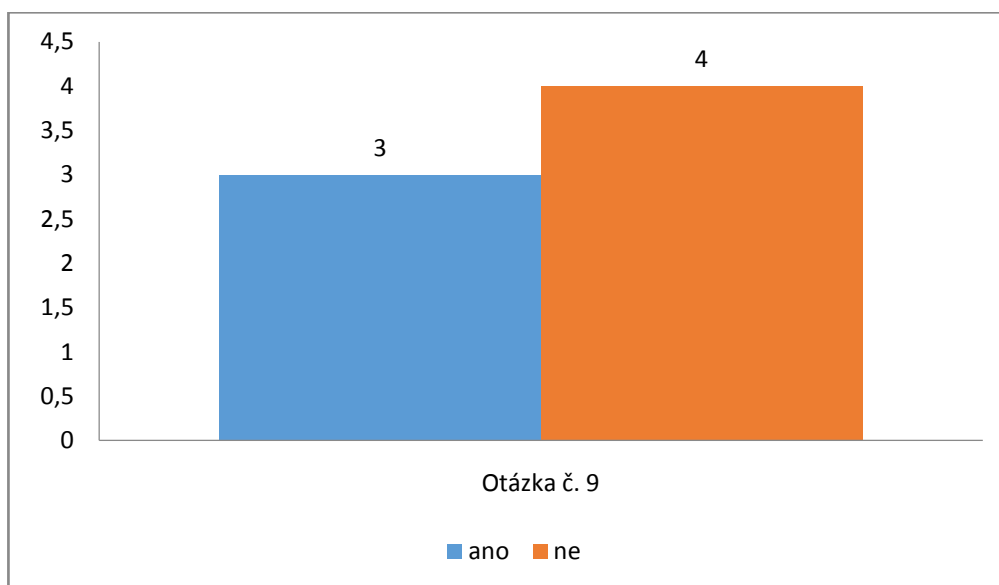
Otázka č. 8. Mají obce zpracovaný PŘO?

Obrázek 31: Otázka č. 8. Zdroj: Vlastní výzkum

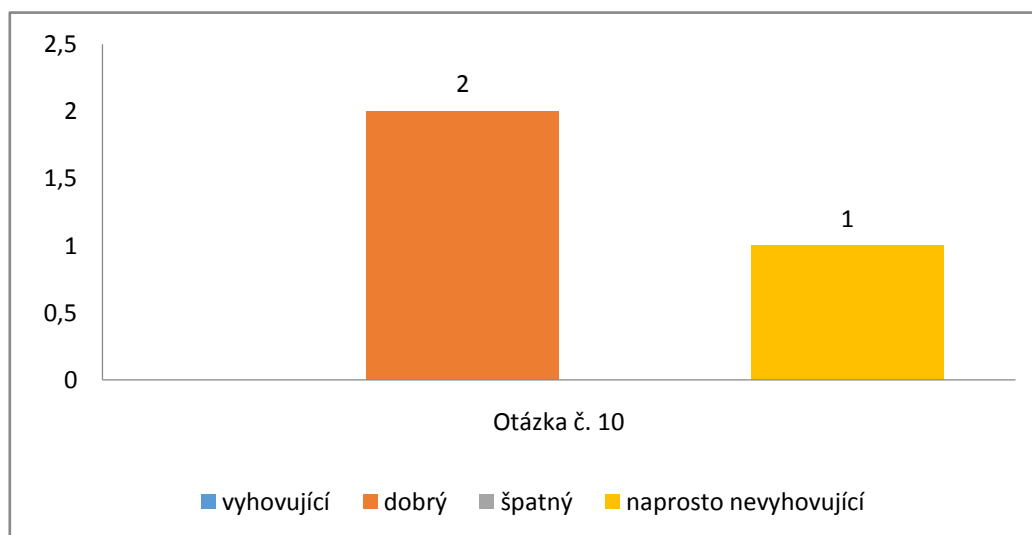
Na to, zda mají obce zpracovaný Požární řád obce, odpověděli - spíše ano. Většina tázaných při této příležitosti nekontroluje fyzicky vodní zdroje požární vody a tam, kde se provádí kontroly, se setkávají s dobrým stavem těchto zdrojů, jeden respondent označil stav zdrojů požární vody za naprosto nevyhovující (viz. Obr. 24).

Otázka č. 9. V této souvislosti kontrolujete i fyzicky zdroje požární vody?

Obrázek 32: Otázka č. 9. Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 10. S jakým fyzickým stavem zdrojů požární vody se setkáváte při kontrole?

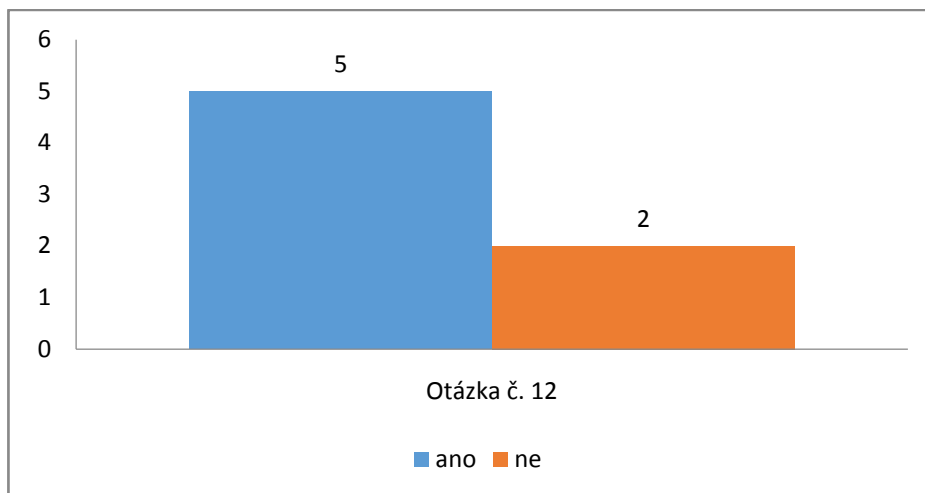

Obrázek 33: Otázka č. 10. Zdroj: Vlastní výzkum

Na kladné odpovědi otázky č. 9 (Obr. 32) navazoval související dotaz na stav těchto zdrojů požární vody. Za vyhovující je nikdo neoznačil, pouze, že jsou v dobrém stavu, jen jeden příslušník hodnotil zdroje na svém územním odboru HZS JČK za naprosto nevyhovující. V této souvislosti, se zdroji požární vody, byl vznesen dotaz č. 11 na čerpání dotačních prostředků na obnovu a budování požárních nádrží a zdrojů

požární vody ze strany obcí, soukromých zemědělců a majitelů pozemků. Nikdo nevěděl, jestli v působnosti ÚO HZS JčK někdo této možnosti využívá.

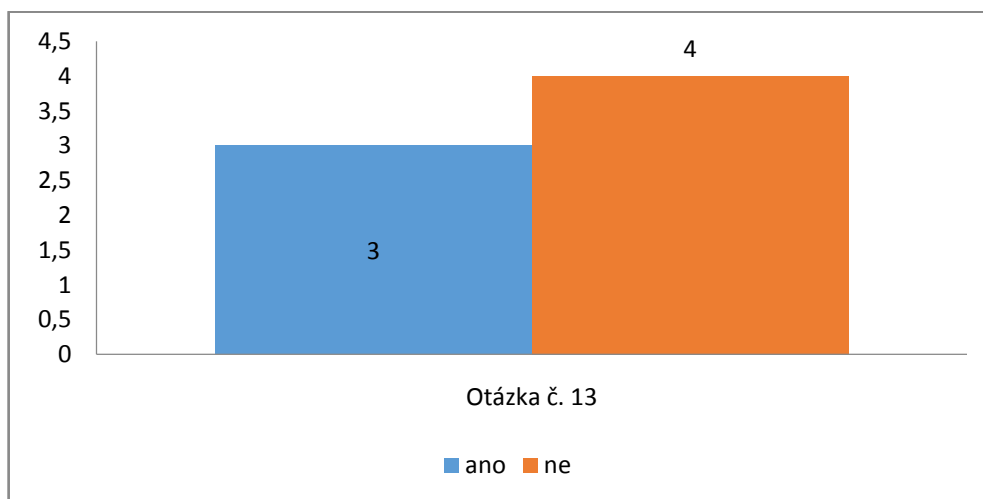
Otázka č. 12. Myslíte si, že by se k těmto dotacím měly ÚO HZS ČR vyjadřovat?

Obrázek 34: Otázka č. 12. Zdroj: Vlastní výzkum

Většina dotazovaných souhlasí, že HZS JčK by se k takovéto žádosti o výstavbu měl vyjadřovat a tento záměr podporovat.

Otázka č. 13. Provádíte namátkově fyzické kontroly vodních zdrojů, zda jsou v souladu s Nařízením JčK 2/2015 – Stanovení podmínek zdrojů vody k hašení požárů z následujících hledisek: stavu vodního zdroje, fyzického umístění, označení čerpacího stanoviště a trvalého příjezdu k čerpacímu stanovišti?

Obrázek 35: Otázka č. 13. Zdroj: Vlastní výzkum

Ohledně namátkových fyzických kontrol vodních zdrojů, zda jsou v souladu s Nařízením Jihočeského kraje č. 2/2015, o Stanovení podmínek zdrojů vody k hašení požárů, se tyto kontroly neprovádí v působnosti čtyř ÚO HZS JČK, ostatní tři pracoviště je provádí a kontrolují stav vodního zdroje, fyzické umístění, označení čerpacího stanoviště a místo trvalého příjezdu k čerpacímu stanovišti.

5.6.1 Kontroly v zemědělských podnicích

Předmětem tematických požárních kontrol je dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně. Ty to kontroly provádí příslušníci pracovišť prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JČK, ve smyslu ustanovení § 35 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně v návaznosti na § 45 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci) a ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

Sledované jsou údaje o kontrolované právnické nebo podnikající fyzické osobě, statut kontrolované osoby (živnostenský list, výpis z obchodního rejstříku), stručný popis provozovaných činností a činností, které byly předmětem kontroly, popis vlastnických vztahů ke kontrolovaným objektům a odpovědnost za požární ochranu ve vztahu k § 2 zákona o PO. Kontroly jsou zaměřené na dokumentace požární ochrany, tj. Požární kniha a provádění preventivních požárních prohlídek, kontrola stavu objektů určených ke skladování, nebo pro zpracování sena či slámy, a vedení dalších dokladů prokazujících dodržování technických podmínek a návodů vztahujících se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností, které jsou předmětem kontroly dle § 38 vyhlášky o požární prevenci, a to v rozsahu revize elektroinstalace objektů určených ke skladování seny či slámy.

Dle stanovení podmínek k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného požárního nebezpečí vzniku požáru se kontroluje měření teplot naskladněné píce a záznamy o stanovení podmínek pro skladování pícnin, slámy a látek majících sklon k samovznícení. Fyzicky se kontroluje vybavení přenosnými hasicími přístroji v samojízdných pracovních strojích a v objektech určených ke skladování sena či slámy. Nedílnou součástí jsou kontroly provozuschopnosti zařízení pro zásobování požární vodou (nezavodněného požárního potrubí) instalovaného na objektu určeného ke skladování sena či slámy. Dále označení příslušnými bezpečnostními značkami,

příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně (a to např. zákaz kouření a zákaz vstupu nepovolaných osob) a dodržení bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací (Příloha č. 1 vyhlášky o požární prevenci).

Územní odbor	Počet kontrol	Počet nedostatků	Bez nedostatků	Počet příslušníků
ČB	6	20	1	2
ČK	11	14	6	2
JH	10	4	6	3
PI	12	14	3	3
PT	9	3	7	2
ST	6	1	5	2
TA	10	6	6	3
Celkem	70	83	34	19

Tabulka 5: Výsledky tematických požárních kontrol v roce 2016. Zdroj: HZS JčK.

Ze zjištěných závad z kontrol se jedná převážně o nedodržení bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací, nedostatečné a špatné umístění hasicích přístrojů. Dále zemědělské firmy neprovádí měření skladované píce.

Z výsledků těchto kontrol vyplývá, že stále nejsou dostatečně zajištěny sklizňové práce v zemědělských podnicích dle právních předpisů.

6 Diskuze

Budeme li vycházet ze statistik počtu požárů, je zřejmé, že rok 2015 byl v této oblasti až extrémní. Jak se ukázalo, nejčastěji požáry vznikaly přímo na polích a to většinou od sklízecí techniky. To samozřejmě bylo zapříčiněno i danými okolnostmi, kterými bylo velmi suché období při žňových pracích. Ovšem z hlediska výše škod nelze brát ohled na souvislost s klimatem. V roce 2011 bylo v zemědělství evidováno 78 požárů, jejichž škoda činila více než 28.000.000,- Kč, oproti 338 požárům z roku 2015, kdy se výše škod vyšplhala nad 30.000.000,- Kč. Po podrobném prostudování statistik požáru v systému SSÚ HZS JčK, došlo v roce 2011 k několika požárům se škodou nad 1.000.000,- Kč. Pro příklad uvádím některé z nich. Největší požár skladu sena a slámy s přímou škodou 7.000.000,- Kč vznikl 19. 12. 2011 v okrese Jindřichův Hradec bez uchráněného majetku. S výší škody 4.000.000,- Kč a uchráněnou hodnotou majetku 10.000.000,- Kč je evidován požár haly výkrmny kuřat v okrese Tábor ze dne 5. 7. 2011. Požár zemědělské usedlosti a stodoly v okrese Prachatice ze 7. 4. 2011 způsobil škodu 3.000.000,- Kč, kde byl zásahem uchráněn majetek ve výši 1.500.000,- Kč. S hodnotou 1.700.000,- Kč je evidován požár skladu sena v okrese Jindřichův Hradec ze dne 31. 5. 2011. Požáry se nevyhnuly ani zemědělské technice v okrese České Budějovice, kdy 7. 3. 2011 shořel nakladač v hodnotě 1.000.000,- Kč a 10. 3. 2011 při požáru skladu sena a slámy vznikla škoda na zaparkovaných zemědělských strojích škoda 1.500.000,- Kč. Díky včasnému zásahu JPO byl při požáru skladu balíkové slámy z 24. 4. 2011 v okrese Tábor uchráněn majetek v hodnotě 4.000.000,- Kč, kdy způsobená škoda činila 500.000,- Kč. Ze zajímavostí je požár fermentační jímky bioplynové stanice v okrese Tábor, kdy po úderu blesku vznikla škoda 5.000.000,- Kč, bez uchráněných hodnot. V roce 2015 bylo 7 evidovaných událostí, kdy požár přesáhl hodnotu přímé škody nad 1.000.000,- Kč. Časté byly požáry zemědělské techniky: Požár traktoru s lisem na balíky v okrese Prachatice se škodou 7.000.000,- Kč, 6 kusů lisů na balíky v celkové hodnotě 3.820.000,- Kč, 2 ks traktorů celkem za 1.100.000,- Kč a sběrací vůz v hodnotě 500.000,- Kč. Požáry se nevyhnuly ani objektu výkrmny drůbeže v okrese Strakonice, kdy vznikla přímá škoda 2.500.000,- Kč, ale s uchráněnou hodnotou 3.000.000,- Kč. Nejčastější zásahy byly prováděny při již zmiňovaných požárech na polích při sklizňových pracích. S největší škodou je evidován požár pole

s obilím na ploše 30 ha včetně lesa o zasažené ploše 5 ha ve výši 1.200.000,- Kč, s uchráněnou hodnotou 2.500.000,- Kč. Menší škodu ve výši 550.000,- Kč způsobil požár pole v Bavorově, Tourově, přestože byl největší rozlohou, jak již bylo v této práci popsáno. U ostatních požárů se škody pohybovaly do sta tisíc Kč. Přesto se díky četnosti požárů vyšplhaly škody nad 30.000.000,-Kč.

Ze zjištěných poznatků je zřejmé, že zásadní vliv na vznik požárů má kromě meteorologických podmínek i stav zemědělské techniky. Dochází ke vznícení slámy uvnitř kombajnu nebo pojízdného lisu a požár se rozšíří na hořlavé části zemědělského stroje a poté na strniště. Příčinou požáru může být zadření ložiska hnacího válce lisu nebo od řemenů, kdy od povrchové teploty žhavého válce nebo řemenice dojde ke vznícení slámy uvnitř stroje. Při značném množství pohybujících se částí kombajnu, může dojít snadno k vývinu mechanické jiskry od kovových součástí po nárazu na kámen nebo jinou tvrdou překážku. Dle předložených právních předpisů je povinností majitele nebo obsluhy vybavit tuto techniku hasicími přístroji. Dále musí být v místě výkonu žňových prací k dispozici zařízení k rozorání pole nebo vytvoření požárně bezpečnostního pásu. Na základě těchto zjištění doporučuji oslovit prodejce, servisy a výrobce této techniky k montáži účinných protipožárních opatření, například snímači tepla či zařízením na signalizaci požáru ve strojích, a k montáži kvalitnějších dílů, které jsou v zařízení nejvíce namáhány.

K hašení těchto požárů bylo využíváno velkoobjemových CAS, které jsou standardním vybavením stanic HZS JČK a dobrovolných JPO. V některých případech bylo nutné využití letecké služby. Důvodem nasazení těchto sil a prostředků je efektivita a kultura hašení.

V případě vzniku požáru a při činnosti jednotek PO je důležitý zdroj požární vody. Z dotazů na stav těchto zdrojů vyplynulo, že není dostatečně udržován stav odpovídající právním předpisům a v mnoha případech se jedná pouze o papírovou formu naplnění podstaty právních předpisů, Požárního řádu obce. Po období sucha a častých požárů v roce 2015, byly vypsány dotační tituly na revitalizace, opravy a vybudování rybníků, záchytných nádrží povrchové vody a vodních zdrojů pro hašení požárů ze strany Ministerstva zemědělství, Jihočeského kraje i Evropských fondů, přes Místní akční skupiny, kdy spoluúčast žadatele tvořila max. 5% nebo byla nulová. Při zájmu o vybudování takového vodního díla, ale byla překážkou právní subjektivita žadatele a podmínky získání finančních prostředků z dotace. Tyto žádosti, tak aby byly finančně zajímavé, se vztahovaly pouze na obce a na osoby podnikající v zemědělství. Majitel

pozemků, který nepodnikal, neměl možnost takto získat prostředky pro vybudování zdroje požární vody na ochranu svého majetku. Byly takové dotace, které nebyly tak výhodné, např. se spoluúčastí 50%, ovšem jejich udržitelnost byla podmíněna téměř nesplnitelnými podmínkami a obrovskou finanční investicí, přestože se jednalo o veřejný zájem. V rámci prevence a ochrany obyvatelstva by měl být zájem ze strany HZS ČR podporovat budování takových zdrojů ve volné přírodě, a to pro majitele zemědělských pozemků a lesů. Např. vytvořit koeficient přepočtu na velikost vodního díla tak, aby množství požární vody stačilo na uhašení předložené výměry pozemků v případě požáru. Při kombinaci těchto zdrojů ve volné přírodě by se vytvořila hustá síť požární vody, dostačující na pokrytí celého území. Dále by měla být ze strany HZS JčK prováděna důsledná fyzická kontrola stavu vodních zdrojů, uvedených v dokumentech jako zdroje požární vody a zpřísnění sankcí za nedodržení Stanovení podmínek zdrojů vody k hašení požárů v Nařízení Jihočeského kraje č. 2/2015.

Rešerší a analýzou již neplatných a současných právních předpisů lze konstatovat, že legislativa v období žňových prací v roce 2015 nebyla dostatečná, konkrétně v přímé souvislosti s polními pracemi. Tím, že tato bakalářská práce hodnotí požáry v zemědělství z let 2011 – 2015, ale je zpracována až v roce 2017, analyzuje i právní předpisy vydané až po výše zmiňovaném období, jakými jsou hlavně Nařízení Jihočeského kraje z let 2015 a 2016. Jak uvedla vedoucí oddělení stavební prevence, kontrolní činnosti a ZPP KŘ HZS JčK, ani Metodická pomůcka pro období sklizňových prací, vydaná MV – GŘ HZS ČR, Nařízení Jihočeského kraje č. 2/2016 a právní předpisy nejsou dostatečně propracované pro jednotlivá území a okresy. Ve jmenovaných dokumentech je např. uvedeno, že části pole musí být rozdělené prosečením a oboráním na části o maximální ploše 25 ha. V rámci Jihočeského kraje lze tuto podmínku splnit v okolí Českých Budějovic. Tato krajina je rovinná s rozlehlými lány obilí, oproti tomu je šumavská krajina rozčleněna na menší pozemky. V roce 2015 bylo požárem zasaženo 99% polí do rozlohy 25 ha. Proto bych navrhol rozdělení plochy maximálně na 10 ha a MV – GŘ HZS ČR přehodnotit některá doporučení, upravit je podle lokality krajů a okresů nebo dát tuto pravomoc jednotlivým HZS krajů.

Z Metodické pomůcky pro období žňových prací a z vydaných nařízení Jihočeského kraje nevyplývá povinnost zemědělským subjektům při žňových pracích zajistit v místě sklizně cisternu s vodou, včetně obsluhy, k uhašení počátečního vzniku požáru před jeho rozšířením, tak jak uvádí již neplatná Směrnice 11/1972.

Při nedodržení stanovených předpisů bych navrhoval ukládat sankce a pokuty, a to peněžní ze strany HZS JČK a omezení čerpání zemědělských dotací v pravomoci MZe nebo Krajského úřadu. Další formou postihu může být například nevyplacení pojistného plnění ze stran pojišťoven v případě, že z výsledků vyšetřování ZPP vyplyne nedostatečné zajištění žňových prací dle právních předpisů.

Z dlouhodobého výhledu navrhuji, aby byla výše uvedená problematika zapracována do Koncepce požární ochrany Jihočeského kraje a Koncepce požární prevence HZS ČR. Dále bych doporučil, ze strany HZS JČK, častější fyzické kontroly přímo při práci na polích, jejich zajištění dle Nařízení JČK, a dodržování všech platných právních předpisů.

7 Závěr

Výsledky této práce vychází nejen ze současných platných právních předpisů v porovnání s dřívějšími, již neplatnými, ale i ze statistik požárů v zemědělství vedených na OPIS JčK a statistik průměrných teplot a srážek ČHMU za období let 2011 až 2015, rozborem požáru v Bavorově, Tourově a z výsledků řízených rozhovorů s vedoucími pracovišť prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JčK.

Závěrem této práce je skutečnost, že před nabytím účinnosti Nařízení Jihočeského kraje č. 2/2016, přílohy č. 1, ze dne 21. 4. 2016, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, nebyly sklizňové práce z hlediska PO dostatečně zabezpečeny, přestože byly v souladu s platnými právními předpisy. Ani v právních předpisech nejsou dostatečně podrobně uvedeny všechny podmínky pro zabezpečení sklizňových prací a je na každém účastníkovi těchto činností, jak se zachová a tyto práce zabezpečí tak, aby došlo k výraznému snížení rizik vzniku požárů.

Proto navrhuji podrobně specifikovat zabezpečení sklizňových prací, využít výsledků této bakalářské práce spolu se zkušenostmi a poznatky vedoucích pracovišť prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JčK, vyšetřovatelů ZPP HZS JčK a zapracovat je do nové Koncepce požární ochrany HZS JčK a poskytnout MV - GŘ HZS ČR do nové Koncepce požární prevence HZS ČR.

8 Seznam použitých zdrojů

1. AGRALL Zemědělská technika, 2013. *Tucano 450-320* [online]. ČR.[cit. 2017-07-09]. Dostupné z: www.agrall.cz/produkt/40/tucano-450-320
2. AGRARVIDEO.DE. 2015. *Die CLAAS Mährescher-Story*, wk&f Kommunikation GmbH, DVD, EAN: 4260069250303, DEUTSCH
3. BALOG, K., Kvarčák, M. 1999. *Dynamika požáru*, SPBI SPEKTRUM VŠB Ostrava, ISBN 80-86111-44-X
4. CLYDEN, Douglas. 2012. *Day 190 7th August Claas Lexion 480*. [online]. United Kingdom. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: https://www.flickr.com/photos/newdawn_images/7738681624
5. CUSTER, R. L. P., Brian I. M. 1997. *Introduction to Performance - Based Fire Safety*, Society of Fire Protection Engineers and National Fire Protection Association, USA
6. ČSN 65 0201. *Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci*. Praha. Český normalizační institut. 2003
7. ČSN 73 0804. *Požární bezpečnost staveb – Výrobní objekty*. Praha. Český normalizační institut. 2010.
8. ČSN 73 0834. *Požární bezpečnost staveb – Změny staveb (zrušena)*. Praha. Český normalizační institut. 2000.
9. ČSN 73 0865. *Požární bezpečnost staveb. Hodnocení odkapávání hmot z podhledů stropů a střech*. Praha. Český normalizační institut. 1985.
10. ČSN 73 0873. *Požární bezpečnost staveb – Zařízení pro zásobování požární vodou*. Praha: Český normalizační institut. 2003.
11. ČSN 75 2411. *Zdroje požární vody*. Praha. Český normalizační institut. 2004.
12. DRŽKOVÁ. 2017. *Historie sboru v Držkové*. [online]. Oficiální stránky obce Držková. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: www.drzkova.cz/sdh-drzkova/historie/
13. FRANCL, Richard, Ing., FRANCL, Roman, Ing.. 2004. *POŽÁRNÍ TAKTIKA, Konspekt 1-3-03, Využití letecké záchranné služby k leteckému hašení požárů lesních a travnatých porostů*, MV – GŘ HZS ČR, Praha, ISBN-80-86640-29-9

14. HANUŠKA, Zdeněk. 2008a. *Organizace jednotek požární ochrany*. 2., aktualiz. vyd. Ostrava. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 116 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-035-7.
15. HANUŠKA, Zdeněk. 2008b. *Požární útok, požární obrana*. 2., aktualiz. vyd. Ostrava. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 116 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN: 80-86111-46-6
16. HATINA, Teodor...[et al.]. 2006. *Terminologický slovník bezpečnosti a ochrany zdraví při práci* [online]. BTS - PO. Slovensko. Dostupné z: www.btspo.sk/zakony
17. HZS ČR. 2015a. *Základní poslání a služební slib* [online]. Hasičský záchranný sbor České republiky. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasiccky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx
18. HZS ČR. 2015b. *Historie a současnost*. [online]. Hasičský záchranný sbor České republiky. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/organizacni-slozky-uo-chrudim-historie-a-soucasnost.aspx
19. HZS MSK. 2017. *ORGANIZAČNÍ ČLENĚNÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE*. [online]. HZS MSK. CZ. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: www.hzsmsk.cz/org/os.php
20. CHLÁDEK. 2012. *Žňové hlídky*. [online]. Novacky.cz. [cit. 2017-07-02]. Dostupné z: <https://novackycz.wordpress.com/2012/04/06/znove-hlidky/>
21. JUNGA, Petr, Ph.D., Ing. 2014. *Zemědělské stavby 5* [online]. BRNO, Česká republika. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/files/161/10367.pdf
22. KARDA, Ladislav, Ing. 2009. *Právní úpravy požární ochrany v Čechách*. [online]. Konference Červený kohout 2009. [cit. 2017-07-02]. Dostupné z: www.cervenykohout.eu/cs/content/sendFile/.../d2cba471c5f54ad21d4adca2a0135fa9
23. KOBLENC, Václav. 2015. *Kleť je velká ležící kočka i spící drak*. [online]. Deník.cz. [cit. 2017-07-02]. Dostupné z: www.denik.cz/jihocesky-kraj/klet-je-velka-lezici-kocka-i-spici-drak-20150129-1o1r.html
24. KUPILÍK, Václav, Doc. Ing. CSc., 2008, *Kouř jako nebezpečný faktor požáru s obsahem škodlivin*, [online]. Katedra konstrukcí pozemních staveb, Fakulta

- stavební ČVUT v Praze, 18. 12. 2007. Česká republika. [cit. 2017-08-07]. Dostupné z: http://people.fsv.cvut.cz/www/wald/Pozarni_odolnost/e-text/specialiste/7/7-3_Kour.pdf
25. LHENICE 2017. *Tip na výlet – Klet’*. [online]. Oficiální stránky městyse Lhenice. [cit. 2017-07-02]. Dostupné z: www.lhenice.cz/turistika/tip-na-vylet/
26. MALENICE. 1959, *Rok 1959*. Kronika obce Malenice 1923 – 1976. Archiv: SOkA Strakonice
27. MV ČSR HSPO, 1978. *Základní učební texty pro školení příslušníků požární ochrany*. Praha. 1. Vydání. TS 05.91 – 54 017 78
28. MV – GŘ HZS ČR. 2001a. *Bojový řád jednotek požární ochrany – Metodický list č. 1- P – Zdolávání požáru*. Praha. Česká republika
29. MV – GŘ HZS ČR. 2001b. *Bojový řád jednotek požární ochrany – Metodický list č. 6 - O – Průzkum*. Praha. Česká Republika
30. MV – GŘ HZS ČR. 2009. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí*. Praha, Č. j. MV- 52763-6/PO-2008. Česká republika
31. MV - GŘ HZS ČR. 2013. *Hasičský záchranný sbor České republiky*. Příloha časopisu 112 č. 5/2013. Praha.
32. MV – GŘ HZS ČR. 2016a. *Metodická pomůcka pro období žňových prací*. Praha.
33. MV – GŘ HZS ČR. 2016b. *SMĚRNICE pro hašení lesních požárů leteckou technikou*. Praha. Česká republika, Č. j. MV- 81034-2/PO-IZS-2016.
34. MV – GŘ HZS ČR. 2017a. *Historie*. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-historie.aspx
35. MV – GŘ HZS ČR. 2017b. *Jednotky PO*. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D
36. Nařízení Jihočeského kraje č. 1/2002, *Stanovení podmínek k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru*. Ze dne 4. 6. 2002. Česká republika. Věstník Jihočeského kraje
37. Nařízení Jihočeského kraje č. 6/2014 , *Příloha č. 8, Plošné pokrytí Jihočeského kraje*. Česká republika. Věstník Jihočeského kraje

38. Nařízení Jihočeského kraje č. 2/2015. *Stanovení podmínek k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů*. Ze dne 5. 2. 2015. Česká republika. Věstník Jihočeského kraje
39. Nařízení Jihočeského kraje č. 4/2015. *Stanovení podmínek k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru*. Ze dne 28. 5. 2015. Česká republika. Věstník Jihočeského kraje
40. Nařízení Jihočeského kraje č. 2/2016. *Stanovení podmínek k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného sucha*. Ze dne 21. 4. 2016. Česká republika. Věstník Jihočeského kraje
41. Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně. 2001. [online]. *Zákony pro lidi*. [cit. 2017-07-04]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-172
42. NEW HOLLAND Agriculture. 2014. *New Holland CR Combine Dynamic Feed Roll Technology*. [online]. New Holland Agriculture – News and promotion. NEW ZEALAND. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: www.newholland.co.nz/?id=679
43. PECL, Jan. 2009. *Jednotky PO: Jednotky požární ochrany*. [online]. Hasičský záchranný sbor České republiky: HZS Libereckého kraje. [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/hzs-libereckeho-kraje-menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po-jednotky-po.aspx
44. PECL, Jan. 2017. *Jednotky PO*. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D
45. RAŠKOVICE. 2007. *Historie 2007*, [online]. Oficiální stránky obce Raškovice. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: www.raskovice.cz/cz/menu/52/hasici/historie/
46. ROBERT AEBI. 2017. *Erstklassige Ballen von John Deere Ballenpressen*. [online]. Robert Albi - Landtechnik. Schweiz. [cit. 2017-07-15]. Dostupné z: http://www.robert-aebi-landtechnik.ch/site/index.cfm?id_art=97920&actMenuItemID=44357&vsprache=DE
47. SDH Malenice. *Kronika Sboru dobrovolných hasičů Malenice*, Sbor dobrovolných hasičů Malenice.

48. SDH Minice. 2017. *Poválečná léta a období socialismu (1945-1989)* [online]. Sbor dobrovolných hasičů Minice. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: www.sdh-minice.cz/povalecna-leta-a-obdobi-socialismu-1945-1989/
49. SDRUŽENÍ PRO OBNOVU HASIČSKÝCH TRADIC, z. s. , 2017, *Počátky hasičství, 2012 – 2017*. [online]. Hasičské tradice 2012 – 2017. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: www.hasicsketradice.cz/historie-3#
50. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. 2010. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-59-4.
51. ŠENOVSKÝ, Michal a HANUŠKA, Zdeněk. *Organizace a řízení*. 1. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006, 2 sv. (146, 45 s.). ISBN 80-86634-22-1.
52. ŠTELCL, M. *Mláticí ústrojí sklízecích mlátiček*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, 2014. 56s. Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Miroslav Škopán, CSc.
53. ŠVEJDOVÁ, Z. 2015. *Česko zasáhl rekordní počet požárů, pojistných událostí ale ubylo*, [online]. iRozhlas.cz. [cit. 2017-07-07]. Dostupné z: www.irozhlas.cz/ekonomika/cesko-zasahl-rekordni-pocet-pozaru-pojistnych-udalosti-ale-ubylo_201508051014_lkrejcarova
54. THT Požární technika. 2016. *CAS 30/9000/540 – S3VH T815-7 6x6.1*. [online]. Polička. [cit. 2017-07-15]. Dostupné z: www.tht.cz/cs/zasahove-pozarni-automobily/cisternova-automobilova-strikacka/cas-30-9000-540-s-3-vh-t815-7-6x6-1
55. Vyhláška č. 23/2008 Sb. 2008. *Vyhláška o technických podmínkách požární ochrany staveb* [online]. Zákony pro lidi.[cit. 14. 7. 2017]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-23
56. Vyhláška č. 35/2007 Sb. 2007. *Vyhláška o technických podmínkách požární techniky*. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-35
57. Vyhláška č. 246/2001 Sb. 2001. *Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o prevenci)*. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246

58. Vyhláška č. 247/2001 Sb. 2001. *Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany*. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247
59. Vyhláška č. 268/2009 Sb. 2009. *Vyhláška o technických požadavcích na stavby*. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-268
60. WIADOMOŚCI, *Na polu pod Kolbaczem doszczętnie spalił się kombajn*, POLSKA PRESS 2015, POLSKO, [online]. [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: <http://stargard.naszemiasto.pl/artukul/zdjecia/na-polu-pod-kolbaczem-doszczetnie-spalil-sie-kombajn,3473669,artgal,16690099,t,id,tm,zid.html>
61. Záchranný útvar HZS ČR, *Působnost*. 2017, [online]. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/pusobnost.aspx
62. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-07-14]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133
63. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. 2000. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-07-04]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239
64. Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství. 1997. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-252
65. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). 2001. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/nabidka/cs/2001-254/zneni-20020101#p136-1
66. Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). 2001. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-07-20]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-274
67. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). 2016. [online]. Zákony pro lidi. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-252

9 Seznam použitých zkratek

Zkratka	Význam
BŘ – ML	Bojový řád – Metodický list
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
ČHMU	Český hydrometeorologický ústav
ČSN	Česká státní norma
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
HZS MSK	Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
IZS	Integrovaný záchranný systém
JčK	Jihočeský kraj
JPO	Jednotka požární ochrany
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KŘ	Krizové řízení
LHS	Letecká hasičská služba
LS PČR	Letecká služba policie České republiky
Mth	Motohodina
MU	Mimořádná událost
MV ČSR	Ministerstvo vnitra Československé republiky
MV – GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
MZe	Ministerstvo zemědělství
NK	Nařízení kraje
OPIS JčK	Operační a informační středisko Jihočeského kraje
PO	Požární ochrana
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SPD	Státní požární dozor
SSU	Statistické sledování událostí
ÚO HZS	Územní odbor Hasičského záchranného sboru
VT	Vysokotlaké zařízení
ZPP	Zjišťování příčin vzniku požáru

10 Seznam obrázků a tabulek

10.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Parní stříkačka SDH Netolice.	11
Obrázek 2: Sbor dobrovolných hasičů Malenice, zal. 1897	12
Obrázek 3: Průkaz pro požární žnovou hlídku 1954	14
Obrázek 4: Požár skladu píce v areálu JZD Malenice	15
Obrázek 5: Požáry v jednotlivých odvětvích hospodářství v roce 2015.....	43
Obrázek 6: Počty požárů v zemědělství v letech 2011 - 2015	44
Obrázek 7: Přímá škoda při požárech v zemědělství v letech 2011 - 2015	45
Obrázek 8: Neobjasněné příčiny požárů v letech 2011 - 2015.	45
Obrázek 9: Neprokázané příčiny požárů, úmyslné zapálení, děti za roky 2011 - 2015.	46
Obrázek 10: Příčiny požárů – nedbalost v letech 2011 -2015	47
Obrázek 11: Příčiny požárů - komíny, topidla v letech 2011 - 2015.....	48
Obrázek 12: Příčiny požárů - závady 2011 - 2015	49
Obrázek 13: Příčiny samovznícením, výbuchem 2011 - 2015	50
Obrázek 14: Mimořádné příčiny požárů 2011 - 2015.....	51
Obrázek 15: Průměrné teploty v Jihočeském kraji v letech 2011 – 2015.....	52
Obrázek 16: Průměrné srážky v jihočeském kraji v letech 2011 – 2015.....	53
Obrázek 17: Požár kombajnu CLASS.	54
Obrázek 18: Hybridní vytřásadlový systém.....	55
Obrázek 19: Mláticí ústrojí kombajnu.	55
Obrázek 20: Axiální systém New Holland.	56
Obrázek 21: CLASS Lexion 480. Zdroj: CLYDEN, 2012.....	57
Obrázek 22: Mechanismus lisu na balíky John Deere, řada 900.	59
Obrázek 23: Požár lisu na balíky, 2015	59
Obrázek 24: Požár pole Bavorov, Tourov	61
Obrázek 25: BELL 412 při plnění „Bambi vaku“	62
Obrázek 26: CAS 30/9000/540 – S3VH na podvozku Tatra.....	63
Obrázek 27: Otázka č. 2.....	68
Obrázek 28: Otázka č. 3 a 4.	68
Obrázek 29: Otázka č. 5.....	69
Obrázek 30: Otázka č. 6 a 7.....	69

Obrázek 31: Otázka č. 8.....	70
Obrázek 32: Otázka č. 9.....	71
Obrázek 33: Otázka č. 10.....	71
Obrázek 34: Otázka č. 12.....	72
Obrázek 35: Otázka č. 13.....	72

10.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní tabulka plošného pokrytí území ČR jednotkami PO.....	16
Tabulka 2: Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektu, lesů a komunikací.	27
Tabulka 3: Rešerše právních předpisů.....	66
Tabulka 4: Otázka č. 1.	67
Tabulka 5: Výsledky tematických požárních kontrol v roce 2016..	74

11 Seznam příloh

A - Směrnice 11, MV ČSR z roku 1972, o ochraně přírody před požáry

B - Nařízení MV - GŘ HZS ČR – Metodická pomůcka pro období žňových prací

C - Mapa požáru Bavorov – Tourov

D - Podklady k řízeným rozhovorům s vedoucími pracoviště prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JČK

E - Statistické sledování událostí za rok 2015

11.1 Příloha A - Směrnice 11, MV ČSR z roku 1972, o ochraně přírody před požáry

11 SMĚRNICE

ministerstva vnitra České socialistické
republiky ze dne 3. července 1972

o ochraně úrody před požáry

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky vydává v dohodě s ministerstvem zemědělství a výživy České socialistické republiky, s federálním ministerstvem dopravy, s Českým svazem požární ochrany a Českou státní pojišťovnou podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 18/1958 Sb., o požární ochraně, tyto směrnice o ochraně úrody před požáry:

I.

Úvodní ustanovení

Protipožární opatření na ochranu obilovin a píce v období před sklizní, v době sklizně a posklizňové úpravy zajišťují zemědělské podniky, okresní zemědělská sdružení a orgány Československých státních drah.

Krajské a okresní národní výbory — inspekce požární ochrany, místní a městské národní výbory řídí a koordinují potřebná protipožární opatření a kontrolují, jak jednotliví činitelé uložená opatření zajišťují.

Orgány a organizace Českého svazu požární ochrany pomáhají národním výborům a zemědělským podnikům při zajišťování jejich úkolů.

Česká státní pojišťovna se zapojuje do ochrany úrody názornou propagací přijatých protipožárních opatření a uplatňováním těch ustanovení předpisů o pojištění, která jsou zaměřena na předcházení škodám.

II.

Úkoly orgánů a odpovědných pracovníků v době přípravy sklizně úrody

1. Vedoucí zemědělských podniků

- prověří organizaci požární ochrany v podniku (správnost poplachových směrnic a prostředků pro přivolání pomoci požárních jednotek, ustavení a činnost pracovníků podniku pověřených zajišťováním úkolů v požární ochraně);
- zajistí prostřednictvím technicko-hospodářských pracovníků podniku školení z hlediska požární bezpečnosti všech pracovníků před jejich nástupem na přidělené pracoviště;
- zajistí prostřednictvím požárních techniků, případně orgánů preventivní požární ochrany podniku provedení požárních prohlídek ve všech provozních objektech a skladovacích prostorách a neprodleně odstraní zjištěných závad;

d) zajistí ve spolupráci s okresním zemědělským sdružením odborné školení kombajnérů, sušičů obilí, sušičů píce a vedoucích posklizňových linek obilovin u strojně traktorových stanic;

e) vypracují včas plán protipožárních opatření při sklizni, výmlatu, čištění a uskladnění plodin a jmenový seznam pracovníků odpovědných z hlediska požární ochrany za jednotlivé pracovní úseky a předloží tento plán i seznam jako nedílnou součást plánu sklizňových prací k projednání komisí pro ochranu veřejného pořádku místního (městského) národního výboru;

f) projednají s náčelníky příslušných traťových distancí ČSD protipožární opatření podél železničních tratí, organizují ve vzájemné součinnosti požární hlídky orgánů ČSD a zemědělského podniku v místech zvýšeného nebezpečí požárů od jisker lokomotiv a stanoví vybavení a odměňování těchto hlídek;

g) zajistí vybavení provozů a strojů potřebnými hasebními prostředky požární ochrany;

h) prověří, zda jsou pro požárně nebezpečná místa zpracovány požární řády;

ch) prověří vybavenost a akceschopnost požárních jednotek podniku, stav zdrojů vody k hašení a příjezdových komunikací;

i) zajistí u pracovníků provádějících střežení zemědělských objektů školení o jejich povinnostech z hlediska požární bezpečnosti (vyhlašování požárního poplachu a ohlášení požáru, způsob přivolání požárních jednotek, použití základních hasebních prostředků apod.);

j) informují o provedených protipožárních opatřeních příslušné místní (městské) národní výbory.

2. Okresní zemědělská sdružení

a) zajišťují v rámci své působnosti plnění úkolů uložených těmito směrnici vedoucím zemědělských podniků, zejména provádějí systematickou kontrolu plnění protipožárních opatření a pomáhají odstraňovat zjištěné nedostatky;

b) zajistí ve spolupráci s okresním národním výborem — okresní inspekcí požární ochrany školení ředitelů, vedoucích technicko-hospodářských pracovníků a požárních techniků zemědělských podniků a strojně traktorových stanic o úkolech při zajišťování požární ochrany v průběhu sklizně, při úpravě a skladování zemědělských plodin;

c) stanoví společně s příslušnými orgány ČSD v okrese organizační a technická opatření k zabezpečení požární ochrany podél železničních tratí ve sklizňových obdobích a projednají je s okresním národním výborem — okresní inspekcí požární ochrany.

3. Výkonné orgány ČSD — příslušné správy dráhy

- a) zajistí zpracování situačních náčrtků tratí s vyznačením úseku ohrožených vznikem požárů, dále zpracování přehledů úseků tratí, kde se počítá s provozem parní trakce; tyto náčrty a přehledy předají příslušným okresním národním výborům — okresním inspekcím požární ochrany;
- b) zajistí, aby náčelníci traťových distancí ČSD projednali protipožární opatření podél železničních tratí s příslušnými zemědělskými podniky;
- c) uloží odpovědným pracovníkům ČSD, zejména traťových distancí, železničních stanic a lokomotivních dep povinnost věnovat zvláštní pozornost provozu parních lokomotiv;
- d) zajistí v lokomotivních depech, k tomu technicky vybavených, přednostní nasazování motorové trakce v průběhu sklizňových prací, zejména v úsecích zvýšeného nebezpečí požáru dozrávajících zemědělských plodin;
- e) učiní opatření, aby v období dozrávání obilí nebyly na úsecích ohrožených jiskrami z lokomotiv, na plochách kolem železničních tratí patřících ČSD, snadno zápalné látky.

4. Místní a městské národní výbory

- a) zajistí prostřednictvím místních prohlídkových skupin provedení požárních kontrol v objektech zemědělských podniků. Organizováním těchto kontrol pověří preventistu veřejného požárního sboru s tím, aby výsledky požárních kontrol vyhodnotil a závěry s návrhem na opatření projednal v komisi pro ochranu veřejného pořádku;
- b) projednají výsledky požárních kontrol nejpozději jeden měsíc před započatím sklizňových prací v komisi pro ochranu veřejného pořádku, případně v radě, uloží potřebná opatření k odstranění závad a prověří, zda závady byly ve stanovených lhůtách odstraněny;
- c) uloží veliteli veřejného požárního sboru — prověřit připravenost požární techniky, zásobu pohonných hmot a zdroje požární vody, — prověřit požární řád a funkce ohlašoven požáru v obci,

- zajistit provedení námětového cvičení se zaměřením na ochranu důležitých a nebezpečím vzniku požáru zvláště ohrožených zemědělských objektů (zejména z hlediska složitosti a obtížnosti případného hasebního zásahu),
- projednat v komisi pro ochranu veřejného pořádku nebo v radě národního výboru zprávu o závadách zjištěných při prověrce a námětovém cvičení s návrhem na opatření k zvýšení pohotovosti, akceschopnosti a případného doplnění veřejného požárního sboru tak, aby byla zajištěna jeho pohotovost v kteroukoliv dobu.

Při zajišťování těchto úkolů se národní výbory opírají o pomoc orgánů Českého svazu požární ochrany.

5. Krajské a okresní národní výbory — inspekce požární ochrany.

- a) zpracují ve spolupráci s orgány Českého svazu požární ochrany a dalšími zainteresovanými orgány a organizacemi podle podmínek kraje, okresu a města návrh komplexních opatření k zajištění úrody před požáry, ve kterém uvedou úkoly jednotlivých orgánů a organizací, a tento návrh předloží k projednání v radě nebo v komisi pro ochranu veřejného pořádku;
- b) svolají za účelem koordinace poradu zástupců okresních zemědělských sdružení, správ dráhy, okresních výborů Českého svazu požární ochrany, útvarů Veřejné bezpečnosti a České státní pojišťovny;
- c) na požádání okresních zemědělských sdružení poskytnou pomoc při školení vedoucích pracovníků a požárních techniků zemědělských podniků a strojně traktorových stanic o jejich úkolech při zajišťování požární ochrany v průběhu sklizně, při úpravě a skladování zemědělských plodin;
- d) kontrolují, jak vedoucí hospodářští pracovníci okresních zemědělských sdružení řídí požární ochranu na svěřených úsecích;
- e) provádějí v zemědělských podnicích požární kontroly a operativní namátkové kontroly zaměřené na dodržování požárně bezpečnostních předpisů a na stav pohotovosti požárních jednotek.

6. Organizace Českého svazu požární ochrany

- a) poskytují odbornou pomoc v požární ochraně, zejména při školení zemědělských pracovníků, při provádění kontrol a při školení a výcviku jednotek požární ochrany;
- b) rozvíjejí masově výchovnou činnost mezi občany;
- c) provádějí propagační a masově výchovnou činnost mezi pracovníky v družstvech a zemědělských podnicích;

d) úkoly požární prevence plní zejména prostřednictvím místního a závodního rozhlasu, nástěnek, bleskovek, článků v tisku a veřejných schůzí s občany.

7. Česká státní pojišťovna provádí názornou propagaci protipožárních opatření k ochraně úrody před požáry.

8. Okresní a obvodní oddělení Veřejné bezpečnosti, železniční a pohraniční oddělení VB a jím na roveň postavené útvary VB

- a) zabezpečují ochranu úrody před požáry podle vnitřních služebních předpisů ministerstva vnitra;
- b) v rámci výkonu bezpečnostní služby zejména ověřují, zda jsou dodržovány požadavky požární ochrany přípravy žní, zda jsou odstraňovány požárně nebezpečné závady zjištěné prohlídkovými skupinami národních výborů a v případech závažných nebo opakujících se nedostatků řeší takové přestupky pokutou v blokovém řízení nebo oznámením příslušnému národnímu výboru.

III.

Úkoly orgánů a odpovědných pracovníků v době sklizně úrody

- 1. Vedoucí zemědělských podniků
    - a) zajistí, aby se přednostně zahájila sklizeň dozrálých obilovin na ohrožených místech podél železničních tratí a pokosené obilí nebo sláma byly přepraveny nejméně do vzdálenosti 60 m od osy krajní koleje. Mezi uloženým obilím nebo slámou musí být ochranný pruh (vyjma plodin s podsevem) o šířce nejméně 10 m ve vzdálenosti 50 m od osy krajní koleje; pruh musí být zkyprěn a zbaven snadno zápalných látek (v případě nejasnosti o zralosti obilovin rozhodne agronom okresního zemědělského sdružení);
    - b) zajistí, aby při provozu posklizňových linek, sušiček obilí a píce, čističek, řezaček, vzduchových dopravníků a dalších strojů nebo zařízení byly dodržovány požárně bezpečnostní předpisy pro jejich obsluhu a provoz, dále aby tyto stroje a zařízení byly obsluhovány pracovníky, kteří byli prokazatelně seznámeni s jejich obsluhou z hlediska požární ochrany;
    - c) zajistí, aby do požární knihy vedené pro sklady píce a slámy byly zapisovány tyto údaje: den a hodina měření teploty uskladněné slámy a píce, změřené na předem stanovených místech (určuje agronom a požární technik, popřípadě orgán prevence požární ochrany zemědělského podniku), a jméno pracovníka, který měření prováděl. Není-li pro sklad požární kniha zavedena, pořídí vedoucí zemědělského podniku zvláštní knihu o měřených teplotách;
  - d) pověří jednoho z pracovníků kontrolou skladů píce a slámy a zapisováním naměřených hodnot do požární knihy podle bodu c). Kontroly se provádějí pravidelně u všech skladovaných materiálů, a to
    - po 24 hodinách v 1. až 4. týdnu uskladnění,
    - 1krát týdně od 1. měsíce do 3. měsíce po uskladnění.Naměřili-li se v některém místě uskladněného materiálu teplota 65 °C nebo vyšší, zajistí vedoucí zemědělského podniku přeházení píce nebo slámy, a to za asistence požární jednotky. Zároveň zajistí, aby byla tato zvýšená teplota neprodleně oznámena okresnímu národnímu výboru — okresní inspekci požární ochrany;
  - e) zajistí dodržování požárně bezpečnostních vzdáleností mezi sklady sena a slámy a jinými objekty podle příslušných norem a předpisů;
  - f) kontrolují protipožární opatření ve skladech slámy, obilí a píce a dodržování požárně bezpečnostních předpisů při provozu strojů a zařízení;
  - g) zajistí důsledné uzavírání stodol a skladů, v nichž se nepracuje, a činí opatření k zamezení vstupu nepovolaných osob, zejména dětí, do provozních prostorů zemědělského podniku;
  - h) zajistí střežení všech objektů, zařízení a strojů způsobilou osobou, a to hlavně v době noční a mimopracovní;
  - ch) pravidelně sledují zápisy v požární knize a činí opatření k odstranění zjištěných závad;
  - i) soustavně kontrolují, jak v průběhu sklizňových prací plní podřízení pracovníci úkoly, pracovní příkazy a opatření předepsaná jím na úseku požární ochrany;
  - j) zajistí, aby v době zvýšeného nebezpečí požáru byly připraveny k okamžitému použití potřebné zásoby vody k hašení v požárních nádržích, ve fekálních vozech apod.;
  - k) zajistí, aby každý vzniklý požár (bez ohledu na výši následných škod) byl neprodleně oznámen okresnímu národnímu výboru — okresní inspekci požární ochrany a příslušnému útvaru Veřejné bezpečnosti.
2. Okresní zemědělská sdružení
  - a) zajistí, aby v průběhu sklizňových prací při hodnocení výsledků sklizně byly současně hodnoceny otázky zabezpečení sklizně z hlediska požární ochrany;
  - b) kontrolují, jak zemědělské podniky zajišťují v době sklizně požární bezpečnost;
  - c) vedou přehled o požárech, provádějí rozbor jejich příčin a činí operativní opatření v zemědělských podnicích k zamezení opakujících se příčin vzniku požárů;
  - d) hlásí na základě interních pokynů resor-

tu vzniklé požáry ministerstvu zemědělství a výživy ČSR.

3. Výkonné orgány ČSD — příslušné správy dráhy

- a) zajistí důsledné plnění vyhlášky ministerstva dopravy č. 52/1964 Sb., kterou se provádí zákon o dráhách, a dalších předpisů a nařízení o požární bezpečnosti, zejména v lokomotivních depech;
- b) zajistí, aby podél železničních tratí, na úsecích ohrožených vznikem požáru, prováděli příslušníci ozbrojených složek a požární ochrany železnic a pracovníci traťových distancí ČSD kontrolu plnění protipožárních opatření, dojednaných se zemědělskými podniky. Závady způsobené orgány ČSD uloží odstranit, závady způsobené zemědělským podnikem projednají buď přímo s vedoucím podnikem nebo požádají o potřebná opatření příslušný národní výbor.

4. Místní a městské národní výbory

- a) zajistí po dobu sklizňových prací zvýšenou akceschopnost požárního sboru, stanoví místa, kde je třeba zvýšených protipožárních opatření (např. při nadměrném suchu, nebo bouřkové činnosti), ustaví v požárních zbrojnicích stálou pohotovostní službu, zejména ve střediskových obcích;
- b) kontrolují dodržování všech požárně bezpečnostních opatření uložených zemědělským podnikům a napomáhají jim k urychlenému odstranění zjištěných závad.

5. Krajské a okresní národní výbory — inspekce požární ochrany

- a) dohlíží na plnění jednotlivých opatření k ochraně úrody před požáry, zejména provádějí pravidelné kontroly u okresních zemědělských sdružení, u místních (městských) národních výborů a v zemědělských podnicích. Závady zjištěné v opatřeních národního výboru projednají s jeho předsedou;
- b) informují pravidelně o stavu zajištění požární ochrany v obvodě a o zjištěných poznacích příslušný orgán národního výboru a navrhují mu potřebná opatření.

6. Organizace Českého svazu požární ochrany

- a) místní orgány Českého svazu požární ochrany pomáhají místním (městským) národním výborům při provádění požárních kontrol, při zajišťování zvýšené pohotovosti a akceschopnosti požárních jednotek a požární techniky a jsou iniciátorem akcí směřujících k požárně bezpečnému průběhu sklizňových prací;

- b) okresní výbory Českého svazu požární ochrany připravují podklady pro relace do místních a závodních rozhlasů a zabezpečují masově výchovnou, propagační a kontrolní činnost.

7. Česká státní pojišťovna

v případě požáru, před vyplacením pojistné náhrady, důsledně přezkoumá stupeň zavinění ze strany zemědělského podniku. V případě, že k pojistné události došlo v souvislosti s porušením povinností směřujících k zábráně požárům, popřípadě, že zemědělský podnik nesplnil uložená mu preventivní opatření, uplatňuje příslušná ustanovení právních předpisů o snížení plnění pojišťovny.

8. Okresní a obvodní oddělení Veřejné bezpečnosti, železniční a pohraniční oddělení VB a jim na roveň postavené útvary VB provádějí v době sklizně, posklizňové úpravy a skladování zemědělských plodin opatření uvedená v části II/8 těchto směrnic.

IV.

Vyhodnocení protipožárních opatření ve sklizňovém období

Po skončení sklizně úrody vyhodnotí krajské a okresní národní výbory — inspekce požární ochrany ve spolupráci s okresními zemědělskými sdruženími, orgány ČSD, okresními výbory svazu požární ochrany, Českou státní pojišťovnou a příslušnými útvary Veřejné bezpečnosti účinnost jednotlivých protipožárních opatření a zhodnotí činnost zúčastněných orgánů a pracovníků. O svých závěrech informují radu, případně komisi pro ochranu veřejného pořádku národního výboru.

V.

Závěrečná ustanovení

1. Opatření, která zajišťují podle těchto směrnic krajské nebo okresní národní výbory — inspekce požární ochrany, zajišťuje v hlavním městě Praze Národní výbor hl. m. Prahy — městská inspekce požární ochrany.

2. Opatření, která zajišťují podle těchto směrnic okresní národní výbory — inspekce požární ochrany, zajišťují v městě Brně, Ostravě a Plzni národní výbory — inspekce požární ochrany těchto měst.

3. Opatření, která zajišťují podle těchto směrnic okresní zemědělská sdružení (vyjma ustanovení v části II/2 písm. a) a v části III/2 písm. b)), u zemědělských podniků řízených jinými orgány než okresními zemědělskými

sduženými zajišťují vedoucí těchto zemědělských podniků. Opatření uvedená v části II/2 písm. a) a v části III/2 písm. b) u podniků řízených jinými orgány než zemědělskými sduženými zajišťují orgány nadřazené těmto podnikům.

4. Tyto směrnice nabývají účinnosti dnem vyhlášení.

Tyto směrnice byly uveřejněny v Ústředním věstníku České socialistické republiky, částka 5, ročník 1972, ze dne 20. července 1972.

Ministr:

Ing. Jung v. r.

11.2 Příloha B - Nařízení MV - GŘ HZS ČR – Metodická pomůcka pro období žňových prací

METODICKÁ POMŮCKA PRO OBDOBÍ ŽŇOVÝCH PRACÍ

MV–GŘ HZS ČR

KPT. ING. LUKÁŠ HŘEBAČKA, KPT. MGR. JAKUB ŠKODA A KOLEKTIV

2016

Obsah

Úvod	2
1. Právní prostředí	2
2. Metodika k vydání nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru.	3
2.1 Zvýšené nebezpečí vzniku požáru	4
2.1.1 Doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ	4
2.1.2 Úroveň nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ	4
2.2 Místo zvýšeného nebezpečí vzniku požáru	5
3. Povinnosti na úseku požární ochrany	5
3.1 Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací podle přílohy č. 1 vyhlášky o požární prevenci	6
4. Sankce	7
5. Doporučení Hasičského záchranného sboru ČR	7
6. Příčiny vzniku požárů	9
6.1 Statistický přehled požárů	9
Závěr	12
Použitá literatura a zdroje	12

Úvod

Tento materiál vznikl na základě poznatků z předchozích let, kdy v letních měsících, ve kterých probíhají žňové práce, dochází každoročně k nárůstu požárů. S ohledem na vývoj meteorologické situace v České republice je vysoká pravděpodobnost, že z důvodů vysokých teplot a minima vodních srážek tyto práce budou probíhat v období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru. Tyto podmínky přináší zvýšené nároky na požární bezpečnost.

Sklizeň obilovin v roce 2015 probíhala ve zvláště extrémních klimatických podmínkách - v období zvýšeného a vysokého nebezpečí vzniku požárů. Situace vyžadovala přijetí okamžitých preventivních opatření, která by alespoň částečně eliminovala počet a rozsah požárů, při nichž vznikaly vysoké škody zemědělcům a současně značné extrémní nároky na lokalizaci a likvidaci požárů zasahujícími hasiči.

V roce 2015 vyjížděl Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS ČR“) k nejvyššímu počtu požárů v letním období za posledních 20 let. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem byl v červenci počet požárů více než dvojnásobný a v první polovině srpna byl již tento počet dokonce čtyřnásobný. Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů byla lidská nedbalost a neopatrnost.

Nelze vyloučit, že popsaná nepříznivá meteorologická situace se bude v následujících letech opakovat. Pokud nebudou přijata dostatečná preventivní opatření, která rizika vzniku a šíření požárů omezí na přijatelnou míru, situace bude mít značný vliv na nárůst škod při požárech a také velmi nepříznivý dopad na HZS krajů – vysoké náklady na likvidaci požárů, škody na technice jednotek požární ochrany a vysoké riziko ohrožení života a zdraví hasičů.

Z tohoto důvodu Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „MV–GŘ HZS ČR“) vytvořilo tuto metodickou pomůcku pro období žňových prací (dále jen „metodika“) pro kraje, obce i samotné zemědělce. Metodika obsahuje návrh možných řešení k předcházení vzniku požáru a jeho šíření a k minimalizaci ohrožení zdraví a škod na majetku. MV–GŘ HZS ČR klade důraz zejména na preventivní působení v této oblasti.

1. Právní prostředí

Každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek. Tato všeobecná základní povinnost vyplývá ze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“). Zákon uvádí řadu dalších povinností pro právnické osoby a fyzické osoby na úseku požární ochrany.

Neméně důležitým předpisem je vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci),

ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb., která blíže upřesňuje požadavky stanovené zákonem o požární ochraně.

Součástí vyhlášky o požární prevenci je příloha č. 1, která je často opomíjena. Příloha stanoví bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných objektů, lesů a komunikací.

Dalšími předpisy, které upravují podrobnosti zejména v období zvýšeného nebezpečí vzniku požárů, jsou předpisy vydávané orgány krajů a obcí. Mezi tyto předpisy patří především „Nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požárů“. Tento předpis vydává rada příslušného kraje a upravuje jím konkrétní podmínky požární bezpečnosti na svém území. Každý kraj může mít různá specifika a rozdílná rizika z nich vyplývající. S tím souvisí i možnost různých přístupů k eliminaci těchto rizik. Obdobným dokumentem je „Nařízení kraje, kterým se upravují podmínky k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů“. Možnost nastavení adekvátních podmínek pro toto období má i zastupitelstvo obce, které v samostatné působnosti vydává obecně závaznou vyhlášku obce a stanoví v ní podmínky k zabezpečení zdrojů vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost a stanoví další zdroje vody pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti. Popřípadě může obec stanovit v požárním řádu obce další podrobnosti k období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru.

2. Metodika k vydání nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru.

MV–GR HZS ČR vydalo v roce 2014 vzorovou metodiku k vydání nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru (dále jen „vzorové nařízení“). Vzorové nařízení si klade za cíl nabídnout řešení, které usnadňuje práci při tvorbě tohoto typu předpisu a současně sjednocuje legislativně technické postupy. Součástí vzorového nařízení je i komentář s bližšími podrobnostmi.

Obsahem vzorového nařízení je mimo jiné:

- vymezení doby, kdy existuje zvýšené nebezpečí vzniku požáru,
- specifikace „zakázaných činností“, jako předpoklad pro eliminaci vzniku a šíření požáru, popř. podmínky pro jeho hašení, které jsou využitelné plošně ve všech krajích.

Vzorové nařízení vymezuje zakázané činnosti a uvádí pouze ty věcné případy, které lze využít na celém území České republiky. V rámci nařízení kraje je však dále třeba reflektovat specifika jednotlivých krajů, proto se v této části předpokládá úprava na základě místních podmínek.

Vzorové nařízení je dostupné online na webových stránkách MV–GŘ HZS ČR:

<http://www.hzscr.cz/clanek/metodika-k-vydani-narizeni-kraje.aspx>

2.1 Zvýšené nebezpečí vzniku požáru

2.1.1 Doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ

Doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru není stanovena žádným právním předpisem.

S ohledem na dlouholeté zkušenosti a také s přihlédnutím ke klimatickým podmínkám navrhlo MV–GŘ HZS ČR ve svém výše uvedeném vzorovém nařízení definici doby zvýšeného nebezpečí vzniku požáru jako dobu, kdy se klimatické podmínky vyznačují vysokou teplotou ovzduší, dlouhodobým nedostatkem srážek a s tím související nízkou vlhkostí v půdě a vegetaci.

Jedná se zpravidla o dobu, po kterou je v platnosti výstraha Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen „ČHMÚ“) „nebezpečí požáru“ nebo „vysoké nebezpečí požáru“, zveřejněná v rámci systému integrované výstražné služby.

ČHMÚ zpracovává předpověď nebezpečí požárů pro Českou republiku během vegetační sezóny, od dubna do října, v případě příznivých podmínek pro vznik požárů i před nebo po tomto období.

Index nebezpečí požárů (dále jen „INP“) popisuje nebezpečí možnosti vzniku požárů pro otevřenou krajinu pokrytou vegetací. Nebezpečí je rozděleno v souladu s mezinárodní praxí do pěti úrovní. Čím je hodnota indexu vyšší, tím je vyšší riziko vzniku požárů. Výstražná informace „nebezpečí požáru“, resp. „vysoké nebezpečí požáru“ se vydává, jestliže INP dosáhne hodnoty 4, resp. 5 alespoň ve třech po sobě jdoucích dnech.

Index vyhodnocuje pro následující dva dny nebezpečí požárů ve vegetačním období v pěti třídách od velmi nízkého po velmi vysoké. Pro jeho výpočet jsou využívány předpovídané denní hodnoty maximálního nárazu větru, maximální teploty vzduchu, relativní vlhkosti vzduchu a také vlhkosti půdy v povrchové vrstvě (využívána měřená i modelová data).^(Zdroj: 4)

2.1.2 Úroveň nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ

	1 = malé riziko	Nehrozí nebezpečí požárů
	2 = nízké riziko	Hrozí malé nebezpečí požárů
	3 = střední riziko	Hrozí nebezpečí požárů o rozloze desítek m ² s dobou trvání řádově v hodinách. Doporučení: rozdělovat oheň na volném prostranství nebo v přírodě pouze se zvýšenou opatrností.

4 = vysoké riziko	Hrozí nebezpečí požárů o rozloze stovek m ² s dobou trvání řádově v desítkách hodin. Doporučení: nerozdělávat oheň na volném prostranství nebo v přírodě.
5 = velmi vysoké riziko	Hrozí nebezpečí požárů o rozloze několika ha s několikedenní dobou trvání. Doporučení: v žádném případě nerozdělávat oheň na volném prostranství nebo v přírodě, dbát na maximální opatrnost zejména v těžko přístupných oblastech a v lesích.

Tabulka 1 – Úrovně nebezpečí vzniku požáru podle ČHMÚ ^(Zdroj: 4)

Protože pojem „doba zvýšeného nebezpečí vzniku požáru“ je právně neurčitým pojmem, výše popsaná definice se jeví jako jedna z mála objektivních, tzn. taková, která pracuje s objektivními a aktuálními daty.

O začátku doby, kdy nastaly podmínky pro období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru tak, jak je definuje příslušné nařízení kraje, a o jeho konci, informuje krajský úřad vhodným způsobem, např. na úřední desce krajského úřadu, v hromadných sdělovacích prostředcích, případně dalšími způsoby v místě obvyklými.

ČHMÚ vyhláší úroveň nebezpečí vzniku požáru pro celé území kraje nebo jeho část.

2.2 Místo zvýšeného nebezpečí vzniku požáru

Místem zvýšeného nebezpečí vzniku požáru je jakákoli plocha s rostlinným charakterem na území kraje, na které lze předpokládat možnost vzniku a šíření požáru (např. lesní porosty, plochy zemědělských kultur, parky, zahrady apod.).

3. Povinnosti na úseku požární ochrany

Již jedenkrát v této metodice zaznělo, ale je nutné znovu upozornit na to, že každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek. Tyto povinnosti vyplývají z právních předpisů, kterými jsou především zákon o požární ochraně, vyhláška o požární prevenci, nařízení jednotlivých krajů a popř. z obecně závazných vyhlášek obcí.

Z hlediska zákona o požární ochraně se provozované činnosti člení do kategorií podle míry požárního nebezpečí. Čím vyšší požární nebezpečí je, tím jsou na provozovatele kladeny vyšší požadavky na úseku požární ochrany.

- a) bez zvýšeného požárního nebezpečí (§ 5 a 7 zákona o požární ochraně)
- b) se zvýšeným požárním nebezpečím (§ 5, 6, 13, 16 a 16a zákona o požární ochraně)

- c) s vysokým požárním nebezpečím (§ 5, 6, 6a, 13, 16, a 16a zákona o požární ochraně.).

Při žňových pracích mohou nastat okolnosti, kdy tato činnost bude splňovat podmínky pro zařazení do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím. Může se jednat o stav, kdy na základě aktuální meteorologické situace je plodina vysušena tak, že p kontaktu s jiným zdrojem zapálení (např. žhavý výfuk vozidla) může dojít ke vzniku požáru. V takovém případě je naplněna charakteristika činnosti, při níž se používá jiný zdroj zapálení v bezprostřední blízkosti hořlavých látek /§ 4 odst. 2 písm. f) zákona o požární ochraně/.

MV–GR ZHS ČR upozorňuje na možnost aplikace § 40 odst. 6 vyhlášky o požární prevenci, tzn., že tyto práce lze považovat za jednorázové. Osoba s odbornou způsobilostí v požární ochraně stanoví takové podmínky požární bezpečnosti, které budou pro danou činnost dostatečné k tomu, aby byla maximálně eliminována možnost vzniku požáru a to tak, že určí druhy a způsob zpracování a vedení pouze nezbytné dokumentace požární ochrany nebo některých jejích částí.

3.1 Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací podle přílohy č. 1 vyhlášky o požární prevenci

Pol.	Objekty nebo prostory	Vzdálenost volného skladu sena/slámy ¹ v metrech
1.	závody (sklady), v nichž se vyrábějí, zpracovávají nebo uskladňují výbušné nebo lehce vznětlivé látky (např. celulozoid, nitrocelulóza), nebo na volném prostranství se uskladňují snadno hořlavé kapaliny (např. benzin, sirouhlík, aceton)	300
2.	ostatní průmyslové závody, zemědělské závody a střediska, les	100
3.	okrajové budovy souvislé zástavby obcí	50
4.	veřejné komunikace	60
5.	krajní koleje železničních tratí ²	100
6.	elektrické vedení o vysokém napětí	30
7.	tuhé domovní odpady ³	50
8.	volný sklad sena a slámy ⁴	50

Tabulka 2 – Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy

¹ Bezpečnostní vzdálenost se nestanoví u volných skladů sena a slámy do 50 m³. Tyto volné sklady se posuzují ve smyslu ČSN 73 0804.

² Je-li kolej železniční tratí na náspu, zvětšuje se vzdálenost od volných skladů sena a slámy o dvojnásobek výšky náspu. Je-li volný sklad položen alespoň o 6 m výše než kolej železnice, smí se vzdálenost zmenšit až na 60 m.

³ Od činné hranice skládky.

⁴ Volný sklad sena a slámy může mít objem nejvýše 4000 m³. Jako jeden volný sklad se posuzuje také souvislá skupina stohů, jejichž celkový objem je nejvýše 4000 m³.

4. Sankce

HZS krajů mohou uložit několik druhů sankcí a postihů, jestliže věc nebo činnost při provozu anebo provoz vyvolávají bezprostřední nebezpečí vzniku požáru a k odstranění tohoto nebezpečí nestačí jiná opatření.

Možné postihy:

- a) vyloučení věci z užívání (např. kombajn) - § 36 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně,
- b) zákaz činnosti (např. sklizeň na konkrétním poli) - § 36 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně,
- c) zastavení provozu - § 36 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně,
- d) peněžní sankce - § 76 a § 78 zákona o požární ochraně.

5. Doporučení Hasičského záchranného sboru ČR

HZS ČR doporučuje k zajištění odpovídající úrovně požární bezpečnosti v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru následující opatření, která byla vyhodnocena na základě zkušeností z praxe, výkonu státního požárního dozoru a ze statistických dat.

1. Nerozdělávat ohně a neodhazovat hořící nebo doutnající předměty ve volné přírodě.
2. Nepálit klest a zbytky po těžbě na lesních pozemcích.
3. Neprovozovat pyrotechnické práce, ohňostroje a podobné činnosti (např. létající přání, lampiony, pochodně).
4. Nespotřebovávat vodu z umělých a přírodních nádrží určených jako zdroje požární vody k jiným účelům než k hašení požárů.
5. Zabezpečit technická a organizační opatření k zamezení styku hořlavých materiálů (např. seno, sláma, prach) s horkými povrchy.
6. Zabezpečit, aby stroje a zařízení při sklizni, úpravě a skladování zemědělských plodin byly provozovány a ošetřovány v souladu s návodem výrobce.
7. Vybavit žňovou techniku (veškerá technika používaná ke sklizni, převozu, odvozu, úpravě polí) lapači jisker, lapači nemusí být vybavena, pokud je od výrobce provedena tak, že nemůže dojít k výfuku žhavých částic.
8. Preventivně zkontrolovat žňovou techniku, především elektroinstalaci a palivovou soustavu, promazat třecí plochy, kde by třením mohlo dojít k nadměrnému zahřívání součástí a následnému požáru.
9. Vybavit žňovou techniku kromě hasicího přístroje instalovaného výrobcem ještě vodním nebo pěnovým přenosným hasicím přístrojem s minimálním objemem hasiva 9 litrů.

10. Při nasazení žňové techniky mít na poli k dispozici samostatnou zemědělskou techniku, kterou je možné použít k vytvoření ochranného pruhu proti přenosu požáru v šíři nejméně 10 metrů. Ochranný pruh musí být zbaven hořlavého materiálu v takové míře, aby nemohlo dojít k přenosu požáru. U této techniky mít nepřetržitě přítomnu obsluhu, která je poučena o tom, jak se zachovat v případě požáru a jak použít tuto techniku k zabránění jeho šíření. Na poli o výměře 25 ha a větší, mít na poli k dispozici tuto techniku ve dvojnásobném množství.
11. Zajistit přednostní zahájení sklizně dozrálých obilovin, řepky a GPS⁵ porostů na ohrožených místech (např. podél veřejných komunikací a železničních tratí) a místech, ze kterých se může požár rozšířit do okolního prostředí (např. lesů) do vzdálenosti 10 m od zdroje ohrožení nebo možného rozšíření.
12. V případě založení stohu na strništi, provést po naskladnění jeho oborání tak, aby vznikl ochranný pruh proti přenosu požáru v šíři nejméně 10 m.
13. Při provádění sklizně obilovin, řepky a GPS⁵ na poli, rozdělit pole ochranným pruhem proti přenosu požáru na části o max. velikosti 25 ha.⁶
14. Po sklizni vytvořit ochranné pruhy proti přenosu požáru v šíři nejméně 10 m, pokud nebyla provedena již před sklizní (kolem pole) a dále se doporučuje zajistit po celém poli „požární úseky“, tj. části pole oddělené od dalších částí ochrannými pruhy přiměřené šíře. Dalším řešením je celé strniště zaorat.
15. Mít k dispozici na místě žňových prací vhodné funkční spojovací prostředky k přivolání pomoci v případě požáru (radiostanice, „nabitý“ mobilní telefon apod.).
16. Stanovit základní taktický postup (např. písemně) při použití prostředků určených pro provedení prvotních hasebních prací v případě vzniku požáru do příjezdu jednotek požární ochrany a seznámit s ním příslušné osoby.

Vždy je však nutné dodržovat podmínky stanovené v právním předpisu kraje nebo obce, ve kterém jsou zohledněna místní specifika. V tomto případě se pak jedná o závazná ustanovení.

---

⁵ GPS (Ganzpflanzenschrot) – metoda sklizně celých rostlin systémem silážování drtě.

⁶ Plocha 50 ha byla zvolena s ohledem na zkušenosti a poznatky z požárů z roku 2015. Jedná se o plochu cca 500 x 500 m. Lineární rychlost šíření požáru za bezvětří po obilí na poli je cca 3,1m/min, lineární rychlost šíření po slámě a strništi na poli je cca 2,1 m/min. Z uvedených údajů je zřejmé, že do příjezdu jednotek požární ochrany může být rozšířen požár za bezvětří na ploše okolo 2000 m². Vzhledem k tomu, že ve skutečnosti nelze úplně zajistit bezvětří a sklizeň probíhá i za většního větru, lze předpokládat, že do příjezdu jednotek může být požár rozšířen i na plochu 10 000 - 15 000 m². Proto nejdůležitějším prvotním úkonem na místě je provést rychlé oborání místa požáru a oddělit prostory zasažené požárem od nezasazených.

6. Příčiny vzniku požárů

Při provádění žňových prací dochází k velkému množství požárů, které mají celou řadu příčin.

Mezi nejčastější příčiny vzniku požáru patří:

- mechanické jiskry – např. náraz kamene o žací lištu kombajnu,
- kontakt výfuku s hořlavými látkami nebo odlétající jiskry z výfuků automobilů,
- smykové tření, které vzniká u strojů při jejich posuvném pohybu,
- technická závada na zemědělské technice (kombajny, traktory) – např. prasklá palivová hadička,
- nedbalost při používání otevřeného ohně – např. odhozený nedopalek cigarety, zakládání ohňů.

Opatření, která eliminují vznik požáru, jsou uvedena výše v tomto dokumentu.

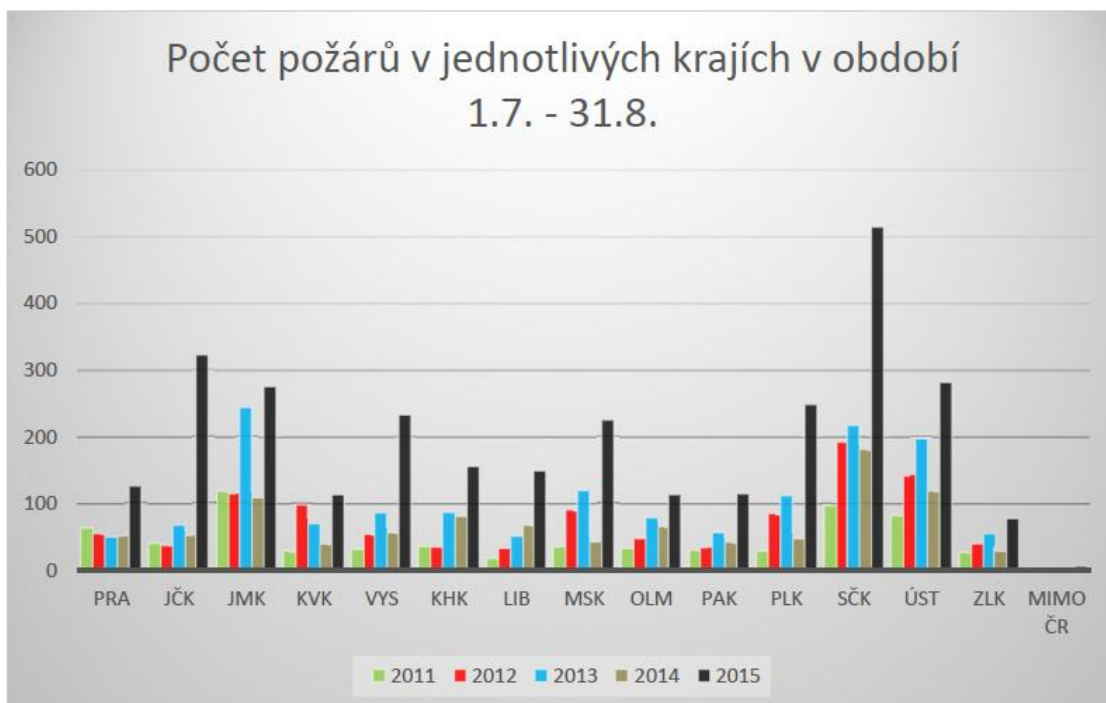
6.1 Statistický přehled požárů

Statistický přehled počtu požárů zemědělských ploch, lesů a prostorů v přírodním prostředí v letech 2009 – 2015 znázorňují obrázky č. 1 – 4.

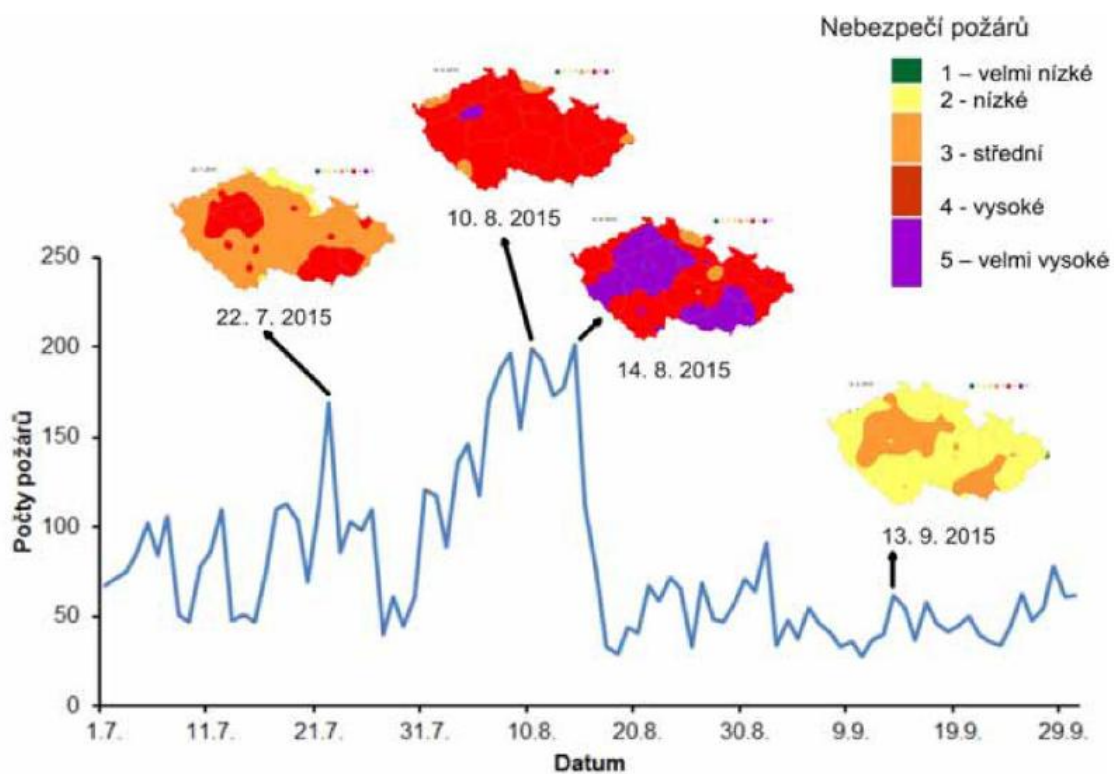

Obrázek 1 – Počet požárů zemědělských ploch a výše škody v mil. Kč

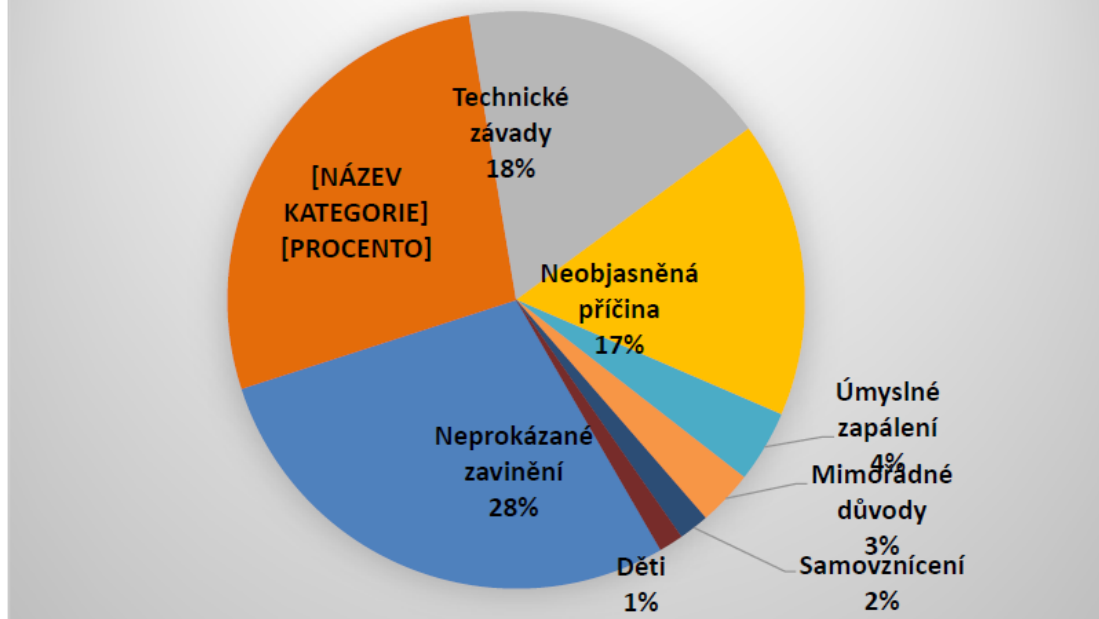

Obrázek 2 – Počet požárů zemědělských ploch v jednotlivých krajích

Obrázek 3 – Průběh počtu zaznamenaných požárů v ČR a mapy s indexem nebezpečí požárů (Zdroj: 5)

Příčiny vzniku požárů pro období 1.7. - 31.8.2015

Obrázek 4 – Příčiny vzniku požárů zemědělských ploch

Jak z výše uvedeného grafu vyplývá, k nejčastější příčině vzniku požáru v roce 2015 v období sucha patřilo neprokázané zavinění, které vymezuje požáry jednoznačně způsobené porušením předpisů na úseku požární ochrany, ale vzhledem k okolnostem případu nebylo možné určit viníka nebo jej nebylo možné jednoznačně zahrnout do jiných kategorií. Téměř stejný podíl na vznik požárů měla lidská nedbalost, mezi kterou řadíme např. kouření nebo zakládání otevřených ohňů v přírodě. Třetí nejčastější příčinou vzniku požáru byla technická závada, která zahrnuje např. cizí předmět ve stroji, úlety jisker z výfuku nebo vadu materiálu, konstrukce a opotřebení. V 17 % případů nebyla jednoznačná příčina vzniku požáru zjištěna. V položce úmyslné zapálení se nerozlišuje, zda byl pachatel zjištěn nebo nezjištěn. K mimořádným důvodům patří např. úder blesku, dopravní nehoda anebo ohňostroje.

Závěr

Právní předpisy nikdy nebudou a ani nemohou řešit všechny podrobnosti a možnosti, které každodenní praxe přináší. Přesto je každý odpovědný za požár, který způsobí, a proto by každý měl věnovat odpovídající pozornost preventivním opatřením. A pokud někdo neví, je nutné se ptát, např. osob s odbornou způsobilostí na úseku požární ochrany. Prevencí každý chrání především sebe a svůj majetek.

Tato metodika měla za cíl upozornit na určitá rizika, vznikající při žňových pracích, jak se jim vyhnout nebo jak je eliminovat na minimální míru. Záměrem nebylo shrnout všechny povinnosti obsažené v zákonech, vyhláškách nebo nařízeních, ale jen volnou formou doporučit krajům, obcím a samotným zemědělcům jak postupovat při žňových pracích. Závěr metodiky ukazuje konkrétní čísla, která dokumentují zejména neodpovědné chování jednotlivců a jeho dopady.

Použitá literatura a zdroje

---

1. Zásahy 2015 HZS Středočeského kraje [online]. 2016 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?id=721780&docname=094.JPG> – Titulní foto
2. ZAORALOVÁ, Nicol. *Přibývá požárů spojených se sklizní obilí* [online]. 2015 [cit. 2015-09-01]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-2015-cervenec-pribyva-pozaru-spojenych-se-sklizni-obili.aspx>
3. Vyhodnocení sucha na území České republiky v roce 2015: Předběžná zpráva [online]. Český hydrometeorologický ústav, Na Šabatce 2050/17, 14306 Praha-Komořany, 2015 [cit. 2015-12-16]. Dostupné z: http://www.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/SUCHO/zpravy/Sucho_2015_predbezna_zprava_CHMU_final.pdf
4. Nebezpečí vzniku požárů na území České republiky. *Portál ČHMÚ* [online]. [cit. 2015-12-16]. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/predpovedi/predpovedi-pocasi/ceska-republika/nebezpeci-pozaru>
5. Vyhodnocení sucha na území České republiky v roce 2015 [online]. Český hydrometeorologický ústav, Na Šabatce 2050/17, 14306 Praha-Komořany, 2015 [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/SUCHO/zpravy/Sucho_2015_prosinec_2015.pdf

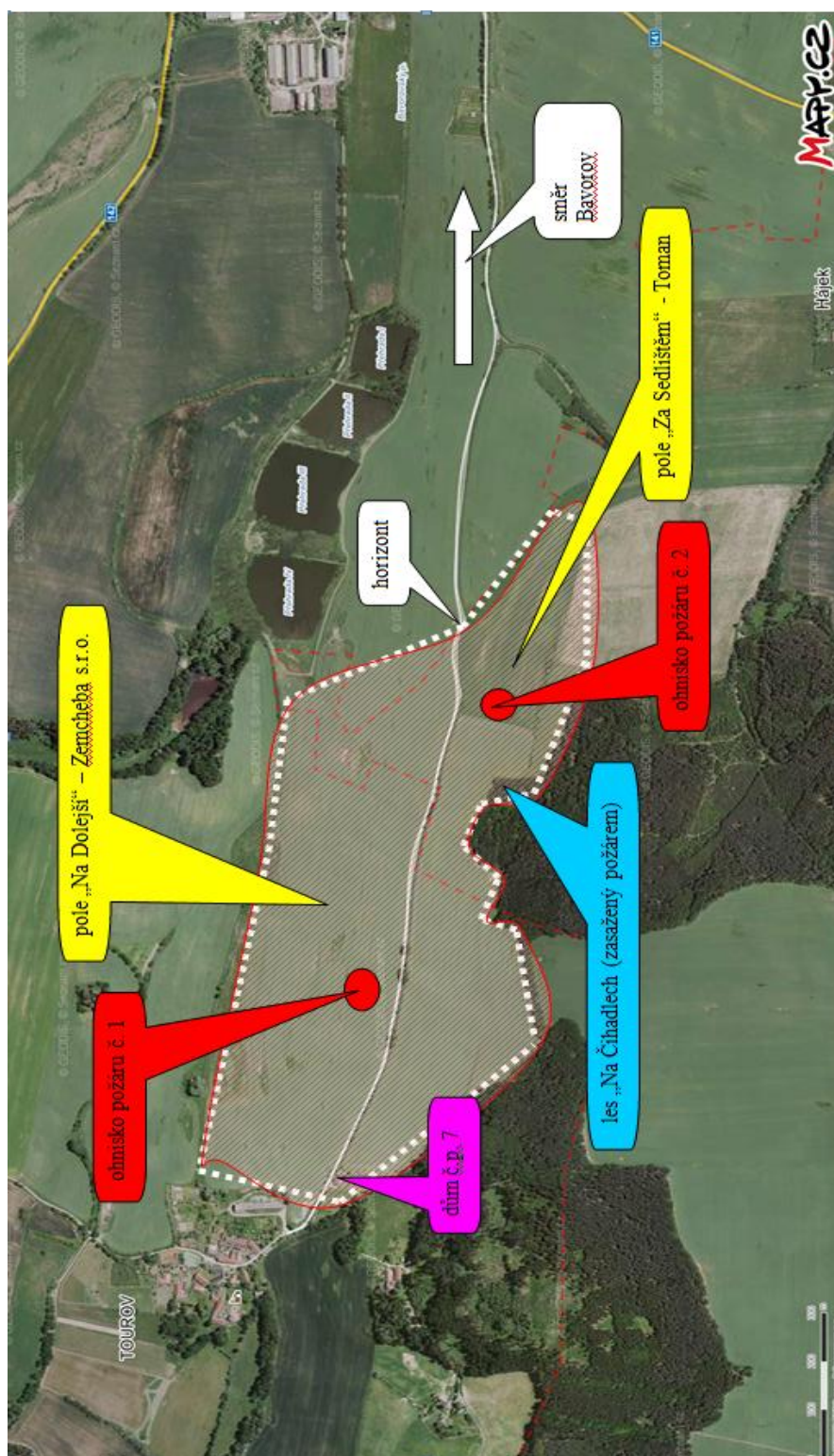
Elektronický podpis - 11.3.2016

Certifikát autora podpisu :

Jméno : Ing Miloš Svoboda
Vydal : PostSignum Qualified C...
Platnost do : 8.4.2016

11.3 Příloha C - Mapa požáru Bavorov, Tourov

..... - ohraničený prostor zasažený požárem

Zdroj: Archiv HZS JČK

11.4 Příloha D - Podklady k řízeným rozhovorům s vedoucími pracovišť prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územních odborů HZS JČK

1. Jaká rizika požárů v zemědělství vnímáte jako největší, v rámci působnosti vašeho ÚO HZS?

Žňové práce – práce na poli

Posklizňová úprava

Skladování píce

Technické závady na mechanizaci

Závady na instalacích v objektech

Nedbalostní jednání osob

Děti do 15 let

Kouření

Manipulace s otevřeným ohněm

Nedostatečná kontrola provozu

Jiné:.....

2. Přejde Vám počet kontrol ze strany HZS JČK u subjektů v zemědělství dostatečný?

Ano, dostačující

Ne, doporučuji snížení počtu kontrol

Ne, doporučuji navýšení počtu kontrol:

Četnosti – jaký interval?

.....

Rozsahu – doporučení:

.....

3. Jsou lhůty Preventivních požárních prohlídek dostačující?

Ano

Ne

4. Je dle vašeho názoru Stanovení podmínek k zabezpečení PO v době zvýšeného rizika požárů dostačující, dle Nařízení JČK č. 2/2016, přílohy č. 1?

Ano

Ne (doplnění připomínky, požadavek na znění):

.....

5. Myslíte si, že je dostatek zdrojů vody pro hašení požárů vzniklých na zemědělských pozemcích?

Ano

Ne

6. Provádíte kontroly obcí?

Ano

Ne

7. Zabýváte se v rámci této kontroly Požárním řádem obce („PŘO“)?

Ano

Ne

8. Mají obce zpracovaný PŘO?

Ano, vždy

Spíše ano

Spíše ne

Téměř nikdy

9. V této souvislosti kontrolujete i fyzicky zdroje požární vody?

Ano

Ano, občas

Ne

10. S jakým fyzickým stavem zdrojů požární vody se setkáváte při kontrole?

Vyhovující

Dobrý

Špatný

Naprosto nevyhovující

11. Jsou v působnosti vašeho ÚO využívány dotace na budování zdrojů požární vody?

Ano

Ne

Nevím

12. Myslíte si, že by se k těmto dotacím měly ÚO HZS ČR vyjadřovat?

Ano

Ne

13. Provádíte namátkově fyzické kontroly vodních zdrojů, zda jsou v souladu s Nařízením JčK 2/2015 – Stanovení podmínek zdrojů vody k hašení požárů z následujících hledisek:

a) stavu vodního zdroje?

Ano

Ne

b) fyzického umístění?

Ano

Ne

c) označení čerpacího stanoviště?

Ano

Ne

d) trvalého příjezdu k čerpacímu stanovišti?

Ano

Ne

11.5 Příloha E - Statistické sledování událostí za rok 2015

ISV 5.0 Statistické sledování událostí

KOPIS HZS Jihočeského kraje

Požáry podle příčiny a činnosti při vzniku

Období od : 1.1.2015 do: 31.12.2015

KATEGORIE	poč. požárů	podíl v %	přímá šk. v tis. Kč	podíl v %	Sum-U	Sum-Z
neobjasněná příčina	91	27,00	700,00	2,33	0 / 0	0 / 0
dosud v šetření	8	2,37	1 659,20	5,53	0 / 0	0 / 0
dále nedošetřovaná příčina a činnost při vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
neřešeno	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
NEOBJAS., NEŠETR. - CELKEM	99	29,37	2 359,20	7,86	0	0
neprokázané zavinění	31	9,20	155,80	0,52	0 / 0	0 / 0
úmyslné zapálení - pachatel zjištěn	4	1,19	301,20	1,00	0 / 0	0 / 0
sebevražedný úmysl, choromyslnost, nemoc	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
děti do 15 let	9	2,67	183,50	0,61	0 / 0	0 / 0
úmyslné zapálení - pachatel nezjištěn	14	4,15	723,40	2,41	0 / 0	0 / 0
UMYSL, DETI - CELKEM	58	17,21	1 363,90	4,54	0	0
kouření	18	5,34	9,50	0,03	0 / 0	0 / 0
zakládání ohňů v přírodě a na skládkách, vypalování trávy	10	2,97	45,00	0,15	0 / 0	0 / 0
nesprávná obsluha topidla	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
sušení hořlavých materiálů a hořlaviny u topidla	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
nesprávné používání hořlavých kapalin a plynů	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
používání otevřeného ohně k osvětlování, rozehrívání ap.	3	0,89	125,00	0,42	0 / 0	0 / 0
manipulace se žhavým popelem	1	0,30	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
sváření a řezání, rozehrívání, rozmrazování včetně	1	0,30	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
zanedbání bezpečnostních předpisů, použití předmětů či	4	1,19	136,00	0,45	0 / 0	1 / 3
nespecifikovaná nedbalost (nelze jednoznačně určit	19	5,64	1,00	0,00	0 / 0	0 / 0
vznícení potravin	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
NEDBALOST - CELKEM	56	16,63	316,50	1,05	0	3
nevhodná konstrukce komínu a odvod spalin/větrací	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
zazděný nebo přizděný trám v komíně	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
spáry v komíně, nezajištěná komínová dvířka, nezajištěné	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
jiskry z komína a zažehnutí sazí v komíně	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
KOMINY - CELKEM	0	0,00	0,00	0,00	0	0
technická závada topidla /i v dopravním prostředku/	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
špatný stav topidla nebo kouřovodu	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
nesprávné umístění a instalace topidel a kouřovodů/v	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
jiná závada	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
TOPIDLA - CELKEM	0	0,00	0,00	0,00	0	0
technické závady - vada materiálu, konstrukce,	24	7,12	6 860,00	22,84	0 / 0	0 / 0
nesprávná instalace - krytí neodpovídá prostředí ap.	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
nesprávná údržba - není prováděná, závady jsou	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
žhavé materiály a výrobky /i při kalení/	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
cizí předmět ve stroji	64	18,99	13 631,00	45,39	0 / 0	2 / 5
výboje statické elektřiny	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
úlet jisker z výfuku a parního stroje event.brzděného	3	0,89	160,00	0,53	0 / 0	0 / 0
tření a přehřátí	8	2,37	4 770,00	15,88	0 / 0	1 / 1
ostatní nepředpokládané změny provozních parametrů	14	4,15	494,80	1,65	0 / 0	0 / 1
ZAVADY - CELKEM	113	33,52	25 915,80	86,29	0	7
zemědělských plodin	6	1,78	61,00	0,20	0 / 0	0 / 0
uhlí, uhlého prachu a briket	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
olejů a tuků	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
chemických látek	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
chemické výrobky /barvy,fermeže ap./	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
jiné	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
SAMOVZNÍCENÍ - CELKEM	6	1,78	61,00	0,20	0	0
plynů	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
par hořlavých kapalin	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
prachů	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
výbušnin	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
tlakových nádob a kotlů včetně potrubí	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
VYBUCHY - CELKEM	0	0,00	0,00	0,00	0	0
u stříkacích zařízení	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
u čerpacích a plnicích zařízení PHM (např. benzín, nafta,	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
u namáčecích zařízení /lázně, vany/	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
u dálkové dopravy potrubím a zásobníků	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
při lepení podlahových krytin, kladení a lití podlah	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
při výrobě hořlavých a výbušných látek	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
při manipulaci s hořlavými a výbušnými	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
při technologii skladování a ochrany hořlavých a	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
jiné	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
MANIPULACE S H.L. - CELKEM	0	0,00	0,00	0,00	0	0
blesk - objekty chráněné hromosvodem	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0

Tisk: 6. 6. 2017 12:46

Příhlášen: Šimeček Eduard Mgr. (SIMEČEKE)

Skupina sestav: 8

Strana 1 / 2

Požáry podle příčiny a činnosti při vzniku		Období od : 1.1.2015		do: 31.12.2015		
KATEGORIE	poč. požárů	podíl v %	přímá šk. v tis. Kč	podíl v %	Sum-U	Sum-Z
blesk - objekty nechráněné hromosvodem	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
blesk - ostatní případy zapálení	3	0,89	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
živelná pohroma /mimo blesku/	1	0,30	14,00	0,05	0 / 0	0 / 0
dopravní nehoda	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
vojenské cvičení, ohňostroje	1	0,30	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
jiné příčiny	0	0,00	0,00	0,00	0 / 0	0 / 0
MIMORADNE - CELKEM	5	1,49	14,00	0,05	0	0
CELKEM	337		30 030,40		0	10

Podmínky

KRAJ: Jihočeský

STAVY UDÁLOSTÍ: Převzatá ZPP (700), Ukončená ZPP (710), Převzatá garantem za SSU (750), Ukončená garantem za SSU (760), Potvrzená krajským garantem (780)

PRÍZNAKY:

Události které

- jsou: Událost zahrnutá do SSU

- nejsou: Prověřovací cvičení, Technologický test

ODVĚTVI: 01

MIMO - 02, 05, 10 - Těžba uhlí, lignitu a rašeliny, 11 - Těžba ropy, zemního plynu a související činnosti kromě průzkumných vrtů, 12 - Těžba a úprava uranových a thoriových rud, 13 - Těžba a úprava ostatních rud, 14 - Těžba a úprava ostatních nerostných surovin, 15 - Výroba potravinářských výrobků a nápojů, 16 - Výroba tabákových výrobků, 17 - Výroba textilií a textilních výrobků, 18 - Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin, 19 - Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi, 20 - Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku, 21 - Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru, 22 - Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahraných nosičů, 23 - Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy, 24 - Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken, 25 - Výroba pryžových a plastových výrobků, 26 - Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků, 27 - Výroba základních kovů a hutních výrobků, 28 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení), 29 - Výroba a opravy strojů a zařízení j. n., 30 - Výroba kancelářských strojů a počítačů, 31 - Výroba elektrických strojů a zařízení j. n., 32 - Výroba rádiových, televizních a spojovacích zařízení a přístrojů, 33 - Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů, 34 - Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů, 35 - Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení, 36 - Výroba nábytku: zpracovatelský průmysl j. n., 37 - Recyklace druhotných surovin, 40 - Výroba a rozvod elektriny, plynu a tepelné energie, 41 - Shromažďování, úprava a rozvod vody, 45 - Stavebnictví, 50 - Obchod, opravy a údržba motorových vozidel: maloobchodní prodej pohonných hmot, 51 - Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel), 52 - Maloobchod kromě motorových vozidel: opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost, 55 - Ubytování a stravování, 60 - Pozemní a potrubní doprava, 61 - Vodní doprava, 62 - Letecká a kosmická doprava, 63 - Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě: činnosti cestovních kanceláří a agentur, 64 - Spoje, 65 - Finanční zprostředkování kromě pojišťovnictví a penzijního financování, 66 - Pojišťovnictví a penzijní financování kromě povinného sociálního zabezpečení, 67 - Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním, 70 - Činnosti v oblasti nemovitostí, 71 - Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost, 72 - Činnosti v oblasti výpočetní techniky, 73 - Výzkum a vývoj, 74 - Ostatní podnikatelské činnosti, 75 - Veřejná správa a obrana: povinné sociální zabezpečení, 80 - Vzdělávání, 85 - Zdravotní a sociální péče: veterinární činnosti, 90 - Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti, 91 - Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n., 92 - Rekreační, kulturní a sportovní činnosti, 93 - Ostatní činnosti, 95 - Činnosti domácností jako zaměstnavatelů domácího personálu, 96 - Činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky pro vlastní potřebu, 97 - Činnosti domácností poskytujících blíže neurčené služby pro vlastní potřebu, 98 - Nezatrženo, 99 - Exteritoriální organizace a instituce

Zdroj: OPIS HZS JČK